

ከአዘጋጁ

የኢትዮጵያ ኢኮኖሚክስ ባለሙያዎች ማህበር በተለያዩ መስኮች ኢትዮጵያ ያለችበትን ሁኔታ በመረዳት ዜጎች ጥርት ጸለ ማራ ርክግ እንዲኖራቸው ለማስቻል ከ1995 ዓ.ም. ጀምሮ ተከታታይ የውይይት መድረክ «ርክግ 2020» በሚል በማዘጋጀት ላግ ግብር ላይ ላይ የተለጸገ ሙያና የሥራ መስክ ዕውቅና ያላቸው ኢትዮጵያውያን በተሰጣቸው ርዕሰ ጉዳይ ላግ ግብር እያዘጋጁ ለታዳሚዎች እንዲያቀርቡ ይደረጋል። የሚዘጋጀው ጽሑፍ «ኢትዮጵያ አሁን ያለችበት ሁኔታ ምንድነው? በዚህ ሁኔታ ብትቀጥል በ2020 የት ትደርሳለች? እንዴት ሆኖስ ወደፊት ልናያት እንፈልጋለን? ይህን ርዕይ ለማሳካት ከሃራ ጀምሮ ከኢትዮጵያውያን ምን ማድረግ ይጠበቃል?» በሚሉ ጭብጦች ዙሪያ ያተኮረ እንዲሆን ይደረጋል።

በዚህ መሠረት «ግብር መከላከያና ኢኮኖሚያዊ ዕድገት በኢትዮጵያ» በሚል በተጻፉ «ርክግ 2020» የውይይት መድረክ ላይ በተጋባዥነት ጠቃሚ ጽሑፍ ያዘጋጁት ሌ/ጄ ገ/ዓድቃን ገ/ተንሣይ ናቸው። ሌ/ጄ ገ/ዓድቃን ገ/ተንሣይ ላቀረቡልን ጽሑፍ እንደዚሁም ከታዳሚዎች ለተነሱ ጥያቄዎችና አስተያየቶች ለሰጡት አጥጋቢ ማብራሪያ የኢትዮጵያ ኢኮኖሚክስ ባለሙያዎች ማህበር ከፍተኛ ምስጋና ያቀርባል። በሌ/ግ ግብር ላይ ሙያዊ ትችት በመስጠት ውውይይቱን ያዳበሩትንና ጥልቀት የሰጡትን ኮሞዩር መስፍን ቢገጥን እና ዶ/ር ያዕቆብ አርሳኖ ላበረከቱት ከፍተኛ አስተዋጽኦ ማህበራችን ምስጋና ያቀርባል።

ግብር ግብር መከላከያ ከሌሎች የደህንነት ተቋማት ጋር በመሆን ሰላምና የተረጋጋ ኑሮ እንዲኖር ምቹ ሁኔታ በመፍጠር ለኢኮኖሚ ዕድገት ቀጥተኛ ያልሆነ ከፍተኛ አስተዋጽኦ እንዳለው መሠረት አድርጎ የተዘጋጀ ነው። አቅራቢው አለም አቀፋዊ ሁኔታዎችን በመዳሰስ በአገር ደህንነት አስተሳሰብ እና ሂደት ላይ ያለውን ለውጥ፣ የግጭቶች ባህሪያት እየተለወጠ መምጣቱን፣ እንደዚሁም የግሉባላይዜሽንና አለም አቀፍ ሕጎችና ተቋማት እየተጠናከሩ መምጣት በአገራት ደህንነት ላይ ከፍተኛ ተፅዕኖ ግብር እና እየለወጡ እንደመጡ አትተዋል። ግብር በመቀጠል ያም ሆኖ አሁን ያለው የአለም ፖለቲካ ሥርዓት በአለም አቀፍ ደረጃ ሥርዓት ለማስያዝ የሚያስችል አሰራር ባለመፍጠሩ አገራት ራሳቸውን የሚከላከሉበት የመከላከያ ኃይል አቅማቸው በፈቀደ መጠን ሊገነቡ እንደሚገባ ገልጸዋል። ከዚህ አንጻር ኢትዮጵያም በግዳጅ አፈጻጸሙ ውጤታማ የሆነ የመከላከያ ኃይል መገንባት እንደሚያስፈልጋት በአፅንኦት ገልጸዋል። ለዚህም የሚከተሉትን ምክንያቶች ዘርዝረዋል።

- የኢትዮጵያ ጂኦግራፊያዊ አቀማመጥ በአንድ በኩል የአረብና የእስልምና ዕምነትና ሥልጣኔ በሌላ በኩል የክርስትና እምነት እና አፍሪካዊ ኃይማኖቶችና ሥልጣኔዎች የሚገናኙበት በመሆኑ ይህ ዕውነት በአግባቡ ካልተጻፈ ለዕድገትና ለሰላም ምቹ ሁኔታ የመፍጠርን ጸህፊ ለእርስ በርስ ግጭትና ጦርነት መንስኤ ሊሆን እንደሚችል፤
- አገራችን ከፍተኛ የውሃ ሃብት ያላትና ይህ ሃብት ከግብር አልፎ ጎረቤቶቻችንን የሚመግብ በመሆኑ በሕዝብ ዕድገት ጋር በተያያዘ በአጠቃቀም ላይ በሚፈጠር ከፍተኛ ዕድገት ምክንያት የግጭት መንስኤ ሊሆን እንደሚችል። በተለፈ ግብር ላይ ሃብታችንን ለልማት እንዳንጠቀም የሚፈልጉ የውጭ ኃይሎች ሰላምና የኢኮኖሚ ዕድገት እንዳይኖር መጣራቸው፤
- የአፍሪካ ቀንድ የታወቀ የግጭት ቀጠና መሆኑ እንደ የኤርትራ መንግስት ያሉ የአካባቢው ልክለጸል ለመሆን የሚንጠራሩ መኖራቸው፣ ሱዳንን የመሰለ በአህጉራችን በርዝማኔውና በጠፋው የሰው ሕይወት ተወዳዳሪ የሌለውና ስለወደፊቱም በእርግጠኝነት መናገር የማይቻል ጎረቤት አገር መኖር፣ የወጪና የገቢ ንግድ እንቅስቃሴዎችን እንደ ጅቡቲ በመሰለ ትንሽ አገር በማንኛው የጎረቤት አገር ወይም አለም አቀፍ

የንግድ ተቋም ተፅዕኖ ፖሊሲዎችን በቀላሉ ለመቀየር የምትችል ሃገር ላይ መሆኑን በመሆኑ ዓጅግ መሆን የደህንነት ስጋት መሆኑ፤

- አገራችን የብዙ ብሔር ብሔረሰቦች አገር መሆኗ እነዚህ ሕዝቦች በሃገራቸው የፖለቲካ ስልጣን ክፍፍል፣ የሃብት ክፍፍል፣ ሰብአዊና ዲሞክራሲያዊ መብታቸውን ለማስጠበቅ ዋስትና የሚሰጣቸው የፖለቲካ ስርአት የተመሠረተ መሆኑን ካላረጋገጡ የግጭት መንስኤ መሆናቸው ወዘተ ናቸው።

አቅራቢው ከላይ የተጠቀሱ የግጭት ምክንያት ሊሆኑ የሚችሉ ምክንያቶችን በመዘርዘር ኢትዮጵያ ጠንካራ መከላከያ ማሰጠት አስፈላጊ ለመሆኑ ለሀገራችን የሚገባው ሃገራዊ የደህንነት ፖሊሲ ሊኖራት እንደሚገባ እና ማሰጠት ደህንነት ተቋማትና እንቅስቃሴያቸውም በአግባቡ መስተዳደር እንዳለባቸው ማለትም በስትራቴጂያዊ ጉዳዮች ላይ ዲሞክራሲያዊና ግልፅ የሆነ የውሳኔ አሰጣጥ፣ የተጠያቂነትና የቁጥጥር ሥርዓት ይበልጥ መጠናከር እንዳለበት ማረጋገጥ።

ከሌሎች በመጨረሻ ላይ ርዕያቸውን ያካፈሉ ሲሆን ሊጠቀስ የሚገባው ሃገራዊ የደህንነት ፖሊሲ ከማውጣት አንጻር የተጀመረው ጅምር ተጠናክሮ ቀጥሎ እንዲጠናቀቅ እመኛለሁ። እንደዚሁም የሃገራዊ የደህንነት ማስጠበቂያ ተቋማቶችንና እንቅስቃሴያቸውን በዲሞክራሲያዊ የቁጥጥር ስርዓት በአግባቡ የሚተዳደሩ እንዲሆኑ እመኛለሁ ያሉት ነው።

በመጨረሻም የኢትዮጵያ ኢኮኖሚክስ ባለሙያዎች ማህበር የጽሑፉን አቅራቢና አስተያየት ሰጪዎችን በድጋሚ እያመሰገነ በውይይቱ የተገኙ ታዳሚዎች ላሳዩት ንቁ ተሳትፎ ያለውን አክብሮት ለመግለጽ ይወዳል። በግሪግ ግሪግ ላይ በተችዎቹ የቀረቡት ተጨማሪ ማብራሪያዎች እንደዚሁም በታዳሚዎች የቀረቡ አስተያየቶች እና ጥያቄዎች ለነዚህም የተሰጡ ማብራሪያዎች በርዕሰ ጉዳዩ ላይ የተሻለ ግንዛቤ ለመፍጠር ጠቃሚ ሆነው ተገኝተዋል። በግሪግም ግሪግ እትም አንባቢዎች ጠቃሚ ሃሳቦችን ሲያገኙ እንደሚችሉ ያለንን እምነት እንገልጻለን።

ግንባር መከላከያና ኢኮኖሚያዊ ዕድገት በኢትዮጵያ

በሌ/ጄ ገ/ጻድቃን ገ/ተንሣይ

የኢ.ፌ.ዲ.ሪ. የጦር ኃይሎች ጠቅላይ ኢታማኑር ሹም /ከ1983 - 1993/

በመጸመሪያ በግሪክ ስርዓት በሃገር መከላከያና የኢኮኖሚ ዕድገት መካከል ያለውን ዝምድና ጠቅለል ባለ መልኩ ለውይይት መነሻ የሚሆን ሃሳብ እንዳቀርብ ስለጋበዘኝ የኢትዮጵያ የኢኮኖሚክስ ባለሙያዎች ማህበርን ከልብ አመሰግናለሁ።

በግሪክ ዛሬ በማቅረብው ጽሁፍ ዋናው ሃሳብ የሃገር መከላከያ ኃይል በአንድ ሃገር ውስጥ ሰላምና የተረጋጋ ኑሮ እንዲኖር አስተዋጽኦ በማድረግ የኢኮኖሚ ዕድገትን በአዎንታዊ ይደግፋል በሚለው አስተሳሰብ ላይ ያጠነጠነ ነው። ለአንድ ሃገር አኮኖሚያዊ ዕድገት ሰላምና የተረጋጋ ኑሮ እንዲቅድመ ሁኔታ የሚቆጠር ጉዳይ ነው። የሃገር መከላከያ ግልጽ ግልጽ ሰላም እንዲሰፍን በማድረግ ኢኮኖሚያዊ ዕድገት የሚመጣበትን የተመቻቸ ሁኔታ ግልጽ ግልጽ። ይህንን ግዳጅን ለመወጣት በሚጸርጸር እንቅስቃሴ የሚጠቀምበት የሃገር ሃብት ግልጽ ግልጽ ሃብት ቆጣቢ በሆነ አግባብ እንዲጠቀምበት፤ ሰላምን ለማስፈን በሚያስችል የሃገራዊ ደህንነት ፖሊሲና ስትራቴጂ መመሪትና የሃገራዊ ሃብት አጠቃቀሙ ላይ ቁጥጥር ማድረግ ያስፈልጋል። ይህ ከተደረገ የሃገር መከላከያ ኃይል በሃገራዊ ኢኮኖሚ ላይ ጸለው ጫና የሃገሪቱ የደህንነት ሁኔታ የሚጠይቀው ብቻ እንጂ ከዛ በላይ እንዳይሆን ማድረግ ይችላል።

I. መፅቢጸ

የሃገር መከላከያና የኢኮኖሚያዊ ዕድገት ያላቸውን ዝምድና ለማየት ውይይት በሚካሄድበት ወቅት አሁን ያለው ዓለማዊ የደህንነት ሁኔታ (Global Security Environment) እንደመነሻ መሰሉ ከፍተኛ

ጠቅላይ ይኖረዋል። እያንዳንዱ ሃገር ሃገራዊ ደህንነት ከዓለማዊው የደህንነት ሁኔታ ጋር የተያያዘና ይህ ዓለማዊ ሁኔታ ከፍተኛ ጫናን ግልጽ ግልጽ። እያንዳንዱ ሃገር ሊንቀሳቀስበት የሚችል የሃገራዊ ደህንነት ማስጠበቂያ የመፈናፈኛ አድማስ በዚህ ዓለማዊው የደህንነት ሁኔታ ይወሰናል። ከዚህ አንጻር አሁን በምንገኝበት ዓለማዊ የደህንነትና የፖለቲካዊ ስርዓት ግልጽ ግልጽ መሠረታዊ ግልጽ መሆን የሚገባቸው ክስተቶች አሉ።

አንደኛው ገለጻዊ ግልጽ ግልጽ ስርዓት ባስተላለፈና በግለሰባይዜሽን መስፋፋት ምክንያት እየተጠናከረ የመጣው በሃገራት መካከል ያለው ግልጽ ግልጽ መተሳሰር (Interdependence) ነው። ከሁለተኛው የዓለም ጦርነት ማብቂያና በተለጠም ግልጽ ግልጽ ጦርነት በአሜሪካ የበላይነት ከተጠናቀቀ በኋላ በርካታ ዓለም አቀፋዊ ተቋማት የሚመሩባቸው፤ መንግስታትም ተቀብለው ያፀደቁት ብዙ ዓለም አቀፋዊ ሕግጋት ወጥተው በስራ ላይ ግልጽ ግልጽ። እነዚህ ዓለም አቀፋዊ ሕግጋትና ተቋማት የመንፅህታትን ባህሪ መልክ በማስያዝ ለመተንበይ የሚቻል (Predictable) እንዲሆን ከፍተኛ ግልጽ ግልጽ። ከዚህ ጋርም ሰፊ የሆነ የዲሞክራቲያይዜሽን እንቅስቃሴ፤ የሰብአዊ መብቶች በተሟላ መንገድ መከበር፤ የሃገራዊና ዓለም አቀፋዊ ሲቪል ማህበረሰብ መጠናከር ከፍተኛ አስተዋፅኦ አድርጓል።

ግልጽ ግልጽ ዘመን የዜጎችን ሰብአዊና ዲሞክራሲያዊ መብቶችን እንደፈለጉ እየረገጡና ለይምሰልም ቢሆን ምርጫ ሳይካሄድ በስልጣን

ላይ መውጣት የማይቻል እየሆነ መጥቷል። ዛሬ ጭቆናም ቢሆን በጸሞ ግልጽ ግልጽ ነው ማካሄድ የሚቻለው። ይህ እንግዲህ በአጠቃላይ በገለጻው አቀፋዊ ሕግጋትና ተቋማት እየተጠናከረ የመጣው የግለሰባይዜሽን ክስተት የመንግስታት ባህሪ ለመለወጥ ምን ያህል አስተዋፅኦ እንዳደረገ ጸመለታል። ይህ ሁኔታ ዓለማዊውን የደህንነት ሁኔታና ከዚህም በተዛመደ ሁኔታ ሃገራዊውን የደህንነት አስተሳሰብ እንዲለወጥ ግልጽ ግልጽ።

ሁለተኛው ሁኔታ ደግሞ ምንም እንኳን ቀደም ብሎ የተገለፀው ሁኔታ ቢኖርም፤ ዓለምአቀፋዊ ተቋማቱ ውሳኔያቸውን ግልጽ ግልጽ መብት አንድ ወጥ የሆነ የዓለምን ፖለቲካዊና ደህንነታዊ ስርዓት መልክ የሚያስይዝ የማስፈፀሚያ አቅም የላቸውም። ስለሆነም አሁንም ቢሆን ዓለማዊው ፖለቲካዊ ስርዓት ከራስ አገዝ ነው። የሃገራት የደህንነት ሁኔታ ህግ ህግ አደጋ ውስጥ ሲገባ የሚከላከሉት ራሳቸው ናቸው። ከዚህ የዘለለ እንደሆነ ያላቸው ስትራቴጂካዊ ግልጽ ግልጽ ግልጽ ግልጽ የተወዳጁት ግንኙነትና በዚህ ሳቢያ የተወዳጁት ሊረዳቸው የሚችል ኃይል መኖር ነው። ይህ ደግሞ ሌላው የዓለማዊው የደህንነት ሁኔታ መገለጫ ነው። እነዚህ ሁለቱ ክስተቶች በሃገራት ያለውን የደህንነት ሁኔታ መሠረታዊ በሆነ መንገድ ጫና ይፈጥሩበታል።

የሃገር መከላከያ ኃይል በኢኮኖሚያዊ ዕድገት አዎንታዊ አስተዋፅኦ/ተፅዕኖ የሚኖረው ጦርነት (ከውጭ ጠላት ፋር) ግልጽ ግልጽ በርካታ ፅንፈት (በሃገር ግልጽ ግልጽ) እንዳይቀሰቀስ መከላከል ሲችል ነው።

ሌተናል ጄነራል ገብረጻድቃን ገብረተንሳይ በግሪክ የተገለጹ ጄነራል ሲሆኑ ከሽግግር ዘመን ጀምሮ እስከ ኢ.ኤ.አ 2001 ዓ.ም. ድረስ የጦር ኃይሎች ኢታማኑር ሹም ሆነው አገልግለዋል። ከዛ በፊት TPLF አባል እና በአብዛኛ በተዋጊነትና በአዋጊነት ደርግ ከሥልጣን ለማግረብ ታግለዋል። ሌ/ጄ ገ/ጻድቃን ገ/ተንሣይ ሁለተኛ ዲግሪያቸውን በInternational Policy and Plicy and Practic ከጆርጅ ዋሽንግተን ዩኒቨርሲቲ አግኝተዋል። የመጀመሪያ ዲግሪያቸውን ከ Open University በማናጅመንት አግኝተዋል። ሌተናል ጄነራል ገ/ጻድቃን ገ/ተንሳይ የደቡብ ሱዳን መንግስትን፤ የዓለም ባንክንና የተባበሩት መንግስት የልማት ንርፅራም (UNDP) እና ሌሎች ተቋማትን የማማከር አገልግሎት ሰጥተዋል። በአሁኑ ሰዓት የ Center for Policy Research ተቋም በዋና ዳይሬክተርነት በመሥራት ላይ ይገኛሉ።

ከዚህ አልፎ በአንድ ሃገር የሚቻለውን ሁሉ ጥረት ከተደረገ በኋላ ጦርነት ወይም ግጭት ከተቀሰቀሰ በተቻለ መጠን ጦርነቱን ወይም ግጭቱን በአጭር ጊዜ በአነስተኛ ሰብአዊና ማቴሪያላዊ ዋጋ በአሸናፊነት መወጣት ጸስቷል።

ሃገራት የመከላከያ ኃይልን በከፍተኛ ወጭ የሚገነቡትና ለስራ ሚዲያዎች ይህ ዝግጅት ሳይደረግ ቀረቶ በኋላ አደጋው ቢከሰት የሚከፈለው ዋጋ ዝግጅቱን በማድረግ ከሚከፈለው ችግር በአጠቃላይ ሲታይ ያንሳል ተብሎ ስለማግኘት ነው።

የጦርነት ወይም የግንባር ስርዓት ግጭት ኢኮኖሚያዊና (በገንዘብ ሊተመን የሚችል) ኢኮኖሚያዊ ያልሆነ (በገንዘብ ሊተመን የማይችል) ዋጋ በጣም ከፍተኛ ነው። ጦርነትን ከመቀስቀስ ለመከላከል ሳይቻል ቀርቶ ከተቀሰቀሰና ከዚህ አልፎም ሽንፈት ካፋጭ ዋጋው በኢኮኖሚያዊ ስሌት ማስላት አይቻልም። ይህ ክስተት ከተከሰተ በሃገራት ላይ የኢኮኖሚ ዕድገት አይኖርም ብቻ ሳይሆን ቀደም ብሎ የተመዘገበው ዕድገት ለግዴታው ወደኋላ ይመለሳል። ለጦርነት መዘጋጀት የሃገርን ሃብት ይበላል። ይህንን መቆጣጠር ከዛም አልፎ ለኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ዕድገት አዎንታዊ አስተዋፅኦ እንዲኖረው ማድረግ ይቻላል። ጦርነት እንዳይቀሰቀስ መከላከል ሳይቻል ቀርቶ ሽንፈት ካጋጠመ ግን በተከታታይ ትውልዶች የተገነባውን ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ መሠረት ይንዳል። ይህንን መቆጣጠር አይቻልም። አሁን ባለንበት ዓለማዊ የፖለቲካ ስርዓት ደግሞ የጦርነትን አደጋ ለመቀነስ ለጦርነት መዘጋጀት አንዱ መንገድ ነው።

የሃገር መከላከያ ኃይል ግንባታና ስምሪት ተፈላጊውን ውጤት እንዲያስገኝ ከተፈለገ፤ አሁን ያለውን ዓለም አቀፋዊ/አህጉራዊና ሃገራዊ ለቲካና የፀጥታ ሁኔታዎችን በአግባቡ የተገነዘበ ከዚህ ሁኔታ የሚመነጨትን የስጋት አቅጣጫዎች በመተንተን ታስቦበት ህዝቡን አሳታፊ በሆነ ሁኔታ የሚነደፍ፤

የሃገርንና የህዝብን ደህንነት ለማስጠበቅ የሚያስችል፤ ካሃገራዊ የደህንነት ፖሊሲ (National Security Policy) መንደፍ፤ ይህንን ፖሊሲ ተግባራዊ ለማድረግ የሚያስችል ስትራቴጂና ስትራቴጂውን ለመተግበር የሚያስችሉ ፕሮግራሞች ተነድፈው ተግባር ላይ ማሻገል ጸስቷል።

የዚህ ጽሁፍ ዋናው ትኩረት የሃገር መከላከያ ኃይል ግንባታና ስምሪት ከኢኮኖሚያዊ ዕድገት ጋር ያለውን ግንኙነት መጻሰስ ነው። ጽሁፉ በአጠቃላይ የግንኙነቱ ባህርይ ላይ ያተኩራል። በመጨረሻም ከሃገራችን ሁኔታ አንጻር ለውይይት መነሻ እንዲሆኑ በማሰብ መነሳት ይገባቸዋል ብዬ የማምንገባቸውን ጥያቄዎች ማረጋገጥ ነው። እስከአሁን ድረስ ያለፈውን ዕድሜዬን ይበልጥኑ ያሳለፍኩት እንደታጋይና ወታደር ነው። ስለሆነም ይህ በሃገር መከላከያና ኢኮኖሚያዊ ዕድገት ያለውን ዝምድና የማየው ካለፍኩበት ልምድ በመነሳት ነው። ወደ ግንባር የኢኮኖሚ ትንተና ለመግባት ሞያውም የለኝም ይህ ከእኔ የሚጠበቅም አይመስለኝም።

II. ግንባር ደህንነት ጥበቃና የመከላከያ ስልጠና

ሃገራትና መንግስታት የሃገር መከላከያ ኃይልን የሚገነቡት ሃገራቸውን ከጥቃት ለመከላከል ነው። ይህ ማለት ሃገራትና መንግስታት በሰላምና በተረጋጋ ሁኔታ ለመቀጠል እንዲችሉ ከሃገር ውጭ ይሁን ከአገር ውስጥ ሊመጡ የሚችሉ ጥቃቶችን ለመከላከል፤ መንግስታቱ በመረጡት ፖለቲካዊ ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ የዕድገት አቅጣጫ እንዲጓዙ ለማስቻል ነው። የሃገር ደህንነት ጥበቃ (National Security) የአንድ መንግስት መሠረታዊ ተግባራት ከሚባሉት ግዳጆች ዋናው ነው። ይህ ማለት ሁሉም ነገር ከተስተካከለ (Ideally) የአንድን ሃገር ህዝብ በህዝቡ ሰፊና ያልተገደበ ተሳትፎ የመረጠውን ፖለቲካዊ ስርዓት፤ የኢኮኖሚያዊ ዕድገት አቅጣጫና የማህበራዊ ብልፅግና እንቅስቃሴዎች በውጭ ኃይሎችና ሕግ ወጥ በሆኑ የአገር ስርዓት ኃይሎች ሳይሰናከል እንዲቀጥል የሚያስችል ሁኔታን

መፍጠር ማለት ነው። የአንድ አገር ህዝብ በሰላምና በተረጋጋ ሁኔታ የዕለት ተዕለት ኑሮውን እንዲገፋ በኢኮኖሚያዊ፤ ፖለቲካዊና ማህበራዊ ጉዳዮች በአግባቡ በስፋት ያለፍርሃትና መሸማቀቅ እንዲሳተፍ የሚያስችል ሁኔታን መፍጠር ማለት ነው።

የተለመደው አሰራር ሃገራትና መንግስታት የሃገር መከላከያ ኃይልን ተልዕኮና ግዳጅ በሕገ መንግስታቸው በፅሁፍ ጸስቀው ስለሆነ፤ እንደየሃገራቱ የኋላ ታሪክና ተጨባጭ ሁኔታ ተልዕኮውን ማረጋገጥ ነው። ኃይል በመከላከል ላይ ብቻ ጸግሮ ስለሆነ ማረጋገጥ ውስጥ አለመረጋጋትና ግጭት ሲኖር የሃገር መከላከያ ኃይልን ተልክቶ ማረጋገጥ ነው። ከዚህም አልፎ ሰው ሰራሽ ይሁን ተፈጥሮአዊ አደጋ ሲከሰት እንዲሁም ዓለም አቀፋዊ ሰላም የማስከበር ግዳጅ በመጨመር ተልዕኮውን ሰፊ አድርገው ጸስቀው ስለሆነ፤ ከዚህ ጋር ጎን ለጎን የሃገር ደህንነት የማስጠበቅ ስልጠና መሠረታዊ ከሆኑት የመንግስት ተግባራት አንዱ ተደርጎ ስለሚወሰድና ማንኛውንም የሕብረተሰቡን እንቅስቃሴ (ፖለቲካዊ፤ ኢኮኖሚያዊ፤ ማህበራዊ) ስለሚነካ፤ በዚህ ጉዳይ ላይ የሚወሰድ ውሳኔ በጥንቃቄና በአግባቡ ታስቦበት መወሰድ ስለአለበት በሕገ መንግስቱ ውስጥ መሠረታዊ የሃገር ደህንነት ውሳኔዎችን እንዴትና በማን እንደሚወሰኑ ይቀመጣል። ይህ በሕገ መንግስቱ የሚቀመጡ የውሳኔ አሰጣጥ ስርዓትና እርከን በአንድ ዲሞክራሲያዊ ስርዓት መኖር ያለበትን የስልጣን ማረጋገጫ እንዲኖር በማስቻል የCheck and Balance አሰራርን ይበልጥ ያጠናክራል። የተጠያቂነትንም አሰራር ግልጽ ያደርጋል። ይህ በትክክል ተግባር ላይ ከዋለ የመከላከያ ኃይሉን ህዝባዊ ድጋፍና ሕጋዊነት (Legitimacy) በጽኑ መሠረት እንዲገነባ ከማስቻሉም በላይ በአንድ ሰራዊት ውስጥ መኖር ለሚገባው ለሰራዊቱ ሞራልና ጀግንነት ከፍተኛ አስተዋጽኦ ያደርጋል። የአንድ ሰራዊት ሞራልና ጀግንነት ደግሞ በግዳጅ አፈፃፀም ስለሚታመን ላይ ያላቸው ድርሻ

ከፍተኛ መሆኑ ይታወቃል። ከዚህ በተጨማሪም የቁጥጥር ስርዓቱን በማጠናከር አስተዋጽኦ ከማድረጉም በላይ የሃገሪቱ ሃብት ይበልጥ ፋይዳማና ሃብት ቆጣቢ በሆነ መንገድ ሥራ ላይ እንዲውልና የሃብት መባከንን ለመቆጣጠር ጸፅቷል።

በአጠቃላይ የሃገር መከላከያ ግንባር ተልዕኮ ከአገር አገር፣ ከመንግስት መንግስት መጠነኛ ለውጦች ቢኖሩትም የውጭ ጥቃትን መከላከል፣ የሃገር ውስጥ አለመረጋጋትና ግጭት ሲኖር፣ በሕገ መንግስቱ በግልፅ በተቀመጠ አግባብ ይህንን የሃገር ውስጥ አለመረጋጋትና ግጭት ለመፍታት ግንባር እንዲኖረው፣ ሰው ሰራሽና ተፈጥሮአዊ አደጋ ሲያጋጥም ይህንን አደጋ ከማስወገድና ጉዳቱን ከመቀነስ አንጻርም ድርሻ እንዲኖረው፣ በዓለም አቀፋዊ ሰላም የማስከበር ተልዕኮም ግዴታ እንዳለው በብዙ ሃገራትና መንግስታት ዘንድ ተቀባይነት ያለው አሰራር እየሆነ መጥቷል። ከዚህም በተጨማሪ ለግዴታ አፈፃፀሙ ውጤታማነት ትኩረት የሚሰጠውን ያህል ለአስተዳደሩም (Governance) ከዚህ ያልተናነሰ ትኩረት ይሰጠዋል። ምክንያቱም የሚገነባው ግንባር በትክክል የሃገርን ደህንነት ለማስጠበቅ የሚውል መሆኑን ማረጋገጥ የሚቻለው አስተዳደሩ የተስተካከለ ከሆነ ነው።

የሃገር መከላከያ ግንባር ተልዕኮ ጠቅላላ ባለ መልኩ ከላይ እንደተቀመጠው ሲሆን ይህ ኃይል ከኢኮኖሚያዊ ዕድገት ጋር ያለውን ዝምድናን ለማየት በመጀመሪያ የሃገር ደህንነት ጥበቃ የሚባለው ፅንሰ ሃሳብ በጊዜ እንዴት እያደገ እንደመጣ አሁን ይህ አስተሳሰብ ምን ይዘት አለው የሚለውን ማየት ይጠቅማል። የሃገር መከላከያ ግንባርና ስምሪት እንዲሁ በነፃ ያለ ምንም የውጭ ተፅዕኖ የሚከናወን ጉዳይ ሳይሆን ዓለም አቀፋዊ፣ አህጉራዊና ሃገራዊ ሁኔታዎች መሠረታዊ ተፅዕኖ እያደረጉበት እነዚህን ተፅዕኖዎች ተቀብሎ ተልዕኮውን ከሁኔታው ፍር አስተካክሎ በመቀጠል የሚፈፀም ነው። ባለንበት ወቅት በሃገር ደህንነት ጉዳይ ላይ መሠረታዊ

ተፅዕኖ የሚያሳድሩ ዓለም አቀፋዊ፣ አህጉራዊና ሃገራዊ ክስተቶች አሉ። በሃገር ደህንነት ጥበቃ በተለይ በሃገር መከላከያ ሰራዊት ግንባታና ግዴታ አፈፃፀም ላይ ያላቸው ተፅዕኖ ምንድነው የሚለውን ማጤን ተገቢ ይሆናል።

የዓለም አቀፍ ሕብረተሰብ አስተሳሰብ በደህንነት ጉዳዮች ላይ ከፍተኛ ለውጥ አምጥቷል። ማንኛውም ሃገር ግንባርን ደህንነት ለማስጠበቅና በስራ-ግንባር ለመሆን ከፈለገ አሁን ያለውን ለውጥ በሚገባ የተገነዘበ የሃገራዊ ደህንነት ፖሊሲና ይህንን ፖሊሲ ለማስተግበር የሚያስችል ስትራቴጂና ፕሮግራሞችን መንደፍ አለበት። ይህንን ግዴታ ሲነድፍ ደግሞ ዓለም አቀፋዊ፣ አህጉራዊና ሃገራዊ ጉዳዮችን በሚገባ መገንዘብና መተንተን ይህ ሁኔታ ለግንባታውና ለግዴታ አፈፃፀሙ ያለውን እንድምታ መቆጣጠር ግንባር። ህግ ግንባር በአንድ በኩል በግዴታ አፈፀም ግንባር በሌላ በኩል ደግሞ ለሃገር ደህንነት በተለይ ግንባር ለሃገር መከላከያ የሚወጣውን በጀት ሁኔታው ከሚጠይቀው ግዴታ ፍር ተጠቅሞ እንዲሆን ለማድረግ ያስችለዋል።

እዚህ ላይ አንድ መነሳት ያለበት ጉዳይ ሃገራት ብሄራዊ ደህንነታቸውን ለማስጠበቅ ሊጠቀሙበት የሚችሉትና በቁጥጥራቸው ስር ያለ መሣሪያ የሃገር መከላከያ ኃይል ብቻ አለመሆኑ ነው። ጠላቶቻቸውን ለመነጠልና ወዳጆቻቸውን ለማሰባሰብ፣ እንዲሁም በዓለም አቀፍና በአህጉር ደረጃ ተቀባይነትና ፍር እንዲኖራቸው ግንባር እንቅስቃሴ ያደርጋሉ። የጠላቶቻቸውን ዕቅድና አስተሳሰብ ለማወቅና ከወዲሁ ለመከላከል በተጨማሪም የራሳቸውን ሚሰጥር ለመጠበቅ የኢንተለጅንሲ እንቅስቃሴ ያደርጋሉ። ኢኮኖሚያዊ አቅማቸውን ጠላቶቻቸውን ለማዳከም ራሳቸውንና ወዳጆቻቸውን ለማጠናከር ግንባር። ከሁሉም በላይ ደግሞ በአገራቸው ውስጥ ከፍተኛ ግንባር ተቀባይነት፣ ሰፊ ህዝባዊ ግንባር እናም የተደላደለ የህጋዊነት መሠረት (Legitimacy) እንዲኖራቸውና በሃገር ውስጥ

ለእርስ በእርስ ግጭት መነሻ የሚሆኑትን ምክንያቶች ለማጥፋት ስላምና የተረጋጋ ሁኔታ እንዲፈጠር ሰፊ ፖለቲካዊ፣ ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ እንቅስቃሴ ማድረግ ይቻላቸዋል። እነዚህን በመንግስት ቁጥጥር ስር ያሉ መሣሪያዎችን አቀናጅተው በመጠቀም ነው የሃገርን ደህንነት ማስጠበቅ የሚቻለው። የሃገር መከላከያ ሰራዊት ከእነዚህ ከተጠቀሱት የመንግስት መሣሪያዎች አንዱ ነው። ግን ደግሞ ሁኔታዎች እየከፋ ሄደው በሌላ መንገድ መፍታት ሳይቻል ሲቀር መንግስታት የሚጠቀሙበት የመጨረሻው መሣሪያቸው ነው። ስለሆነም ከፍተኛ ትኩረት ግንባር። የሚፈለገውን ወጪ በማውጣት ይገነቡታል። አስፈላጊ መስሎ ሲታያቸው ለግዴታ ጸሰማሩታል። ግን ሚዛኑን ከሳተ ያለመረጋጋት ምንጭም ሊሆን ይችላል።

እንግዲህ የአንድን ሃገር ብሄራዊ ደህንነት የማስጠበቅ ግዴታ የሃገር መከላከያ ኃይል ግዴታ ብቻ እንዳልሆነ፣ የሃገር መከላከያ የአንድን ሃገር ሃገራዊ ደህንነት ከማስጠበቅ አኳያ አንዱ በመንግስት ቁጥጥር ስር ጸላ መሣሪያ እንደሆነ ተልዕኮውም ይህንን በውጥ የተገነዘበ ሆኖ መቀረጽ እንዳለበት በሚገባ መጤን ይኖርበታል። ይህ ማለት አንድ ሃገር ለሃገራዊ ደህንነት ጥበቃ የሚመድበው የሃገር ሃብትና አቅም ለሃገር መከላከያ የተመደበው ብቻ አይደለም። ለሌሎች የደህንነት ተቋማትም የሃገር ሃብት ይመደባል። ለሃገር ኢኮኖሚያዊ ዕድገትና ማህበራዊ ብልጽግና የሚወጣው ሃብትና ሃገራዊ አቅምም የአንድን ሃገር ሃገራዊ ደህንነት ከማስጠበቅ አኳያ ከፍተኛ ፋይዳ አለው። ይህ ጉዳይ አሁን ሃገራዊ ደህንነትን ከማስጠበቅ አኳያ ግንባር ያሉትን አስተሳሰቦች ስናይ ይበልጥ ዘርዘር አድርገን እናየለን። ከዚህ አንጻር አሁን በሃገራዊ ደህንነት ጉዳይ ላይ በተለይ ደግሞ በሃገር መከላከያ ሰራዊት ግንባታና ስምሪት ላይ ያለውን አስተሳሰብ በመቅረጽ ከፍተኛ ተፅዕኖ አላቸው ብዬ የማምንባቸውን ሦስት ጉዳዮች አነሳሳሁ። እነሱም፡-

- 1. በሃገራት ደህንነት ላይ ያለው ግንዛቤ ግንባር መምቱ

2. የጦርነቶች ባህሪይ በተለየ መግቢያ

3. የግለሰባይዘሽንና ዓለም አቀፋዊ ሕግጋት ተፅዕኖ ናቸው።

እነዚህ ክስተቶች የተያያዙ ናቸው። አንዱ በአንዱ ላይ ተፅዕኖ አላቸው። በዋናነት አንዱ ክስተት ሌላኛውን ክስተት ያጠናክራል።

III. ሀገራዊ ደህንነትና ዓለም አቀፋዊ ሁኔታ

1. በሀገራዊ ደህንነት ላይ ያለው ግንዛቤ በተለየ መግቢያ ቀጭ ብሎ እንደተገለፀው የአንድን ሀገር ሀገራዊ ደህንነት የማስጠበቅ ተግባር የአንድ መንግስት መሠረታዊና ዋናው ግዳጅ ነው። ይህ እንደተጠበቀ ሆኖ መንግስታት ይህንን ግዳጅ ሲፈጽሙ የተከተሉትን አካሄድ ረዘም ካለ ታሪካዊ አመጣጡ ጋር ሲታይ አሁን እደረስንበት ደረጃ ላይ ለመድረስ ከፍተኛ ለውጥ ተመኝቷል። በአስራ ዘጠነኛው ምዕተ ዓመት ማብቂያና በሃያኛው ምዕተ ዓመት የመጀመሪያዎቹ አስርተ ዓመታት ላይ የመንግስታት ዋናው ስራ ስራዊት መንግስትና ጦርነት ማካሄድ ብቻ አስከፊ መሆኑን ድረስ ለሀገር መከላከያ ስራዊት ግንባታና ስምረት እጅግ በጣም ከፍተኛ ትኩረት ይሰጠው ነበር። በዚህ ወቅት አዳዲስ ጌራ መሣሪያዎችን ማምረት ለኢኮኖሚያዊ ዕድገቱ ሳይቀር ፈር ቀዳጅ የነበረበት አዳዲስ ቅኝ ግዛቶችን መቆጣጠር የኢኮኖሚያዊ ዕድገቱ አንድ አካል የነበረበት የሀገር መከላከያ ስራዊት ግንባታና ስምረት ትልቁን የሀገሪቱን የሀብት ድርሻ የሚወስድበት ዘመን ነበር።

ይህ ሁኔታ ሄዶ ሄዶ በአንደኛውና ሁለተኛው የዓለም ጦርነቶች ፀፅ ብዙ የሰው ሕይወትና ሀብት በማባከን፣ ዓለማዊውን የፖለቲካ ስርዓት በጦርነት መልክ ማስያዝ እንደሚያቻል አረጋገጠ። ከዚህም በመነሳት ሀገራት ደህንነታቸውንና የዓለምን ሰላም ለማረጋገጥ የሚያስችላቸውን፣ ደህንነታቸውን በጋራ የሚጠብቁበት ፍራ ደህንነት /Collective Security/ የአስተሳሰብ መርህ የሚመራውን የተባበሩት መንግስታት ድርጅትን መሰረቱ። ከዚህ ጋር ተያይዞም በሁለተኛው የዓለም ጦርነት ማብቂያ አካባቢ

የተፈለሰፈው የኮንሊዮር የጦር መሣሪያ ከዛን ጊዜ በኋላ የሚደረጉት ጦርነቶች ሁሉንም ወገን አብሮ የሚጸግቡ እንጂ አንድ ግልጽ አሸናፊ ሆኖ የሚወጣበትን ሁኔታ ጸፊ ለመቀጠል በመምቀቱ ጠቅላይ ጦርነት ዘመን መጣ። በዚህን ወቅት ፀፅ በርካታ የሚታዩ ቅኝ አገዛዝ ጦርነቶች ተካሂደው በተለይ ኤስያና አፍሪካ ራሳቸውን ከቅኝ ግዛት ነፃ ያወጡበት አሁን ሰላምና ፀጥታ ለማስፈን የሚረዱ አሁን ሁሉ ድርጅቶችም የተመሠረቱበት ዘመን ሆነ።

በሁሉም ታሪካዊ ወቅት በየጊዜው የሚደረጉ መጠነኛ ለውጦች ቢኖሩም መንግስታት የሀገራቸውን ደህንነት ማስጠበቅ ለዚህም ተብሎ ከፍተኛ ታደራዊ አቅም ለመገንባት ሀገራዊ አቅማቸውና የውጭ ግንኙነታቸው የፈቀደውን ያህል መንቀሳቀስ ዋናው ሥራቸው ሆኖ ቆይቷል። ሀገራት በምስራቁና ምዕራቡ ዓለም ተከፋፍለው የሀገራቸው ሀብት የሚፈቀደውን ያህል ራሳቸው እየቻሉ እነሱ ያልቻሉትን ደግሞ ከውጭ ወዳጆቻቸው በርግም በብርግም እያግበሰበሱ ወታደራዊ አቅማቸውን ማጎልበት አንድ ዓይነተኛ ባህሪያቸው ነበር። ከዚህ ጎን ለጎንም የውጭ ወዳጆቻቸው ለሆኑት ልዕላ ጋያላን የፖሊሲ ማስፈፀሚያ ሆነው ያገለግሉ ነበር።

የቀዝቃዛው ጦርነት ማክተም በበለፀጉት ሀገሮች መካከል የኮንሊዮር ጦርነት የመቅስቀስን አደጋ ማስቀረቱ ብቻ ሳይሆን በዓለም አቀፍ ደረጃ በተለይ ደግሞ ባልበለፀጉት ሀገሮች መካከልና በውስጣቸው የነበረውን ፍጥጫ ቀንሷል። ከዚህም ጋር ተያይዞ በየአካባቢው የነበሩት አካባቢዎች ያልተፈቱ ግጭቶችን ለመፍታት የሚያስችል የተመቻቸ ሁኔታን ፈጥሯል። ከዚህ ጋርም በነፃ ገበያ ውድድር ላይ የተመሠረተውን ጠቅላይነት ስርዓት በሌላ የዕድገት አቅጣጫ ለመተካት የሚያልም ወይም በነፃ ገበያ ላይ የተመሠረተን ጠቅላይነት ስርዓትን የሚቃወም አንድ ወጥና የተደራጀ ዓለም አቀፋዊ ብሎክ እንዳይኖር አድርጓል። ይህ በመሆኑም በምዕራቡ ዓለምና በምስራቁ ዓለም በመከፋፈል ይፈጠር የነበረውን

ውጥረት ከዓለማዊ የደህንነት ሁኔታ እንዲጠፋ አድርጓል።

አሁን ባለገበት ወቅት ማለትም የቅኝ አገዛዝ ሙሉ በሙሉ በተወገደበት፣ ቀዝቃዛው ጦርነት ባከተመበት፣ ዓለም አቀፋዊ ሕግጋት በተለይ በሰብአዊ መብቶች ላይ ያተኮሩት ሕግጋትና መንግስታት በእነዚህ ሕግጋት ላይ ሰፊ ዓለም አቀፋዊ ትኩረት ባሳረፉበት፣ ድህነትን ማጥፋት ከፍተኛ ትኩረት በሰጠበት ሁኔታ፣ በሀገራዊ ደህንነት ግንዛቤ ላይ ያለው አስተሳሰብ ከፍተኛ ለውጥ እንዲያመጣ ሰፊ ግፊት እየተደረገበት ነው። ይህ ሁኔታ የጦርነቶች ባህሪይ በተለየ መግቢያ ከመምጣቱ ጋርም በቀጥታ ይዛመዳል። ከቀዝቃዛው ጦርነት ማብቂያ በፊት የነበረው የጦርነቶች ባህሪና ከዛ በኋላ ያለው ባህሪ ተለውጧል። በሀገራት መሃከል የሚደረገው ጦርነት የተለመደው የውጭ የፖሊሲያቸው ማስፈፀሚያ የመንግስታት ባህሪ መሆኑ ቀርቶ እንዳልተለመደ ነገር (exception) የሚታይበት ደረጃ ላይ ደርሶናል። አሁን ያለው ጦርነት/ግጭት ይበልጥ በሀገራት በራሳቸው ውስጥ የሚካሄደው ጦርነት/ግጭት ነው። የዚህ ዓይነት ጦርነት/ግጭት መሠረታዊ መነሻዎቹ ደግሞ ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ናቸው። እነዚህ ሁኔታዎች ደህንነት (Security) የተባለውን ፅንሰ ሐሳብ ቀደም ብሎ ከነበረው ትርጓሜ በሰጠ መንገድ እንዲታይ አስገድዷል። Human Security የሚባለው ፅንሰ ሐሳብ በፅጥ በእነዚህ ሁሉ እንቅስቃሴዎች ውጤት ሆኖ በዓለም አቀፋዊው የሀገራት ደህንነት ማስጠበቅ አስተሳሰብ ላይ ጎልቶ መታየት ጀምሯል።

ደህንነት ለማን ከምን የሚሉ ጥያቄዎች ይነሳሉ። በዚህ የደህንነት ክርክር ውስጥ በአንድ በኩል ቀደም ብሎ የነበረው Conventional/traditional መንግስትን ማዕከል ያደረገው የአንድን መንግስት ራሱን ከውጭ ጥቃት የመከላከል ብቃትን እንደዋነኛ ተልዕኮና መሰሪያ አድርጎ የሚወስደው አስተሳሰብ አለ። ይህ መንግስትን ማዕከል (State Centeric) ያደረገው የሀገራዊ ደህንነት አስተሳሰብ ብዙውን ጊዜ ከብሄራዊ ደህንነት (National Security) ተብሎ

ግንባር ስለተሰጠ ላይ ግንባር ስለተሰጠ ተደርጎ ይወሰዳል። በሌላ በኩል ደግሞ አንድን ሃገር ግንባር መንግስትን ከውጭ ጥቃት የመከላከልን ተልዕኮና ብቃት ሳይባረር ግን ዋነኛውን የትኩረት አቅጣጫ የግለሰቦችን ደህንነት ማዕከል ያደረገው አስተሳሰብ የደህንነቱ አስተሳሰብ አስኳል እንግሊዝን ከመፈለግ የሚመነጭ ሐሳብ (Human Security) ግንባር። በተለምዶ ግንባር ወቅትና ቀደም ብሎም የነበረው በዋናነት የብሄራዊ/ሃገራዊ ደህንነት (National Security) ግንባር ግንባር አስተሳሰብ ዋነኛ መነሻው የአንድን ሃገር ብሄራዊ ጥቅም ተንትኖ በማውጣት ለዚህ መሠረት የብሄራዊ ጥቅም ተባብሮ የሆኑ ኃይሎችን በመለየት የስጋት አቅጣጫውን ያስቀምጣል። ብዙውን ጊዜም ይህ ትንተና ሃገሪቱን ወይም መንግስትን ከውጭ ከሚመጣ ጥቃት ለመከላከል ስቦ ግንባር ነው። የሃገሪቱን ብሄራዊ ጥቅምና ደህንነት የሚባረሩ ኃይሎችን ታሳቢ በማድረግ የወጣው የስጋት አቅጣጫ ጥቅም ተንትኖ የሚተነትነውን ፖሊሲውን የሚያነጥረው በስልጣን ላይ ያለው ኃይል ነው። ይህ ሂደት በስፋት አሳታፊ በሆነ መንገድ የሚካሄድ ካልሆነና ሰፊ ሃገራዊ መግባባት (Consensus) (ብብሄራዊ ዓቅም ተንትኖ እና በስጋት አቅጣጫዎች ማንጠር ላይ) ካልተደረገበት፣ የሚነደፈው የሃገራዊ ደህንነት ማስጠበቂያ ፖሊሲ የጊዜውን መንግስት ዕድሜ ማራግጫ መሣሪያ ይሆናል። ይህ ክስተት በብዙ ሃገራት በተለይ ደግሞ በኢኮኖሚ ባለደገት ሃገራት ያለ ጉዳይ ነው።

በቀዝቃዛው ጦርነት ምክንያት ተፈጥሮ የነበረው ዓለም አቀፋዊ የደህንነት ውጥረት ረገብ ማለቱን ታሳቢ ያደረገ በተጨማሪም ባለደገት አገሮች ያለውን ፖለቲካዊ፣ ኢኮኖሚያዊ፣ ማህበራዊ ኋላ ቀርነትና ይህ ለዓለም አቀፋዊ፣ አህጉራዊና ሃገራዊ ሰላምና መረጋጋት ያለውን እንደምታ ማምት ውስጥ በማስገባት የተጠነሰሰው በHuman Security ላይ የሚያተኩረው የደህንነት ፅንሰ ሐሳብ በአጭር ጊዜ ውስጥ ሰፊ ተቀባይነትን ጸጥቷል።

የዚህ ፅንሰ ሐሳብ መሠረት መነሻ ጥንቃቄ የአንድን ሃገርና ህዝብ ደህንነት ትልቅ አደጋ ውስጥ ግንባር ስለተሰጠ ግንባር ስለተሰጠ ስፋት ሳይሆን ኢኮኖሚያዊ፣ ማህበራዊ፣ ፖለቲካዊ አስተዳደርና የተዛባ ከሆነ ትልቅ የደህንነት መገደብ እንዳለ ተደርጎ መወሰድ ይኖርበታል ከሚል የሚነሳ ነው። "Peace is more than the absence of war, security is generally understood today to be more than the absence of immediate military threat or coercion."¹ ግንባር Human Security አስተሳሰብ በተባበሩት መንግስታት ጠቅላላ ጉባዔ ደረጃ ውይይት ግንባር ስለተሰጠውን በመደገፍ አባል ሃገራት ውሳኔ ያስተላለፉበት ግንባር ላይ ተጠቅሷል።²

በርዕዩ በግንባር Human Security አስተሳሰብ ላይ መጠነኛ ግንባር ስለተሰጠ ይገባል። መሠረታዊው የልዩነቶች ባህርይ በዚህ የደህንነት አስተሳሰብ ስር ምን ምን ጉዳዮች መካተት ይገባቸዋል እስምን ድረስ ጉዳዩን በመግፋት ውጤት ማምጣት ይቻላል። በሚለው ላይ ያተኮረ ነው። ከዚህ በዘለለ ግን በመሠረታዊው አስተሳሰብ ላይ ሰፊ መግባባትና ድጋፍ አለ። ከዚህ አንጻር በዚህ የHuman Security አስተሳሰብ ዙሪያ የሚነሱት ሃሳቦች በሁለት የአስተሳሰብ ዘርፎች ይፈረጃሉ። አንዱ ነፃነት ከፍላጎት (Freedom from want) ተብሎ በኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ፍላጎት መሟላት ዙሪያ ያሉትን የሰው ልጆች ፍላጎቶች ከተሟሉ፣ መሠረታዊ ጉዳይ ተፈታል ማለት ነው ከሚል አስተሳሰብ የሚነሳ ሲሆን፣ ሌላኛው ደግሞ ነፃነት ከፍርሃት (Freedom from fear) በሚለው አስተሳሰብ ዙሪያ ያጠነጥናል። የዚህ የሁለተኛው የአስተሳሰብ ዘርፍ መነሻው በአንድ በኩል አሁን ካለው የፖለቲካ ተርእዮ ማለትም መንግስታት የፖለቲካ ዕድሜያቸውን ለማራዘም የሚጠቀሙበትን የጭቆና ስልቶች

በማጠቃለያ ይህ ደግሞ በኢኮኖሚያዊ ዕድገትና በመልካም አስተዳደር መስፈን ላይ ያለውን ተፅዕኖ ከመገንዘብ፣ በሌላ በኩል ደግሞ ፈጥኖ ለውጥ ሊመዘገብበት ይችላል ከሚል እምነት የሚነሳ ነው። በርግጥም ነፃ ፍላጎቱንና የፈጠራ ችሎታውን የሚጠቀም ሕብረተሰብ በነፃነትና በስፋት እንዲንቀሳቀስ ካልተደረገ፣ ኋላ ቀር በሆኑት ሃገራት ያለው ኢኮኖሚያዊ ችግር የፖለቲካ ስልጣን በጨበጠ ኃይሎች አስተሳሰብና ፍላጎት ብቻ የሚፈጠር አይደለም።

እንዲያውም ይህ የሕብረተሰቡን ችግሮች የመፍታት አቅም እጅግ ሊጎዳው ይችላል። ቀደም ብሎ እንደተገለፀውም ለግጭቶችም መነሻ ሊሆን ይችላል። ከዚህ አንጻር የ2005 Human Security Report የሚከተለውን ይላል። "The most insidious forms of repression occur where the coercive power of the state is so pervasive that actual physical repression rarely has to be used. What might be called 'rule by fears' is most prevalent in highly authoritarian states"³

እንደዚህ ዓይነት ፖለቲካዊ ስርዓት ባለበት ማንኛውም ሃገር ኢኮኖሚያዊ ዕድገት ማስመዘገብ እጅግ አስቸጋሪ ይሆናል። ስለሆነም ከHuman Security አንጻር በአጭር ጊዜ ፈጣን ለውጥ ሊመዘገብበት የሚችልውና ስፋት ስምቅ ዓቅም ነፃ በማውጣት ለኢኮኖሚያዊ እድገት የተመቻቸ ሁኔታ ለመግባባት Freedom from Fear የላቀውን ትኩረት ማግኘት አለበት ተብሎ ግንባር ይታወቃል።

በዚህ አሁን ሰፊ ባለ መልኩ ተቀባይነት ጸጥቷል። ግንባር ደህንነት አስተሳሰብ የግለሰብንም ይሁን የመንግስትን (State) ደህንነት አጣምሮ በመያዝ ይተረጎማል። ሁለቱ ፅንሰ ሃሳቦች ማለት "National Security" አስተሳሰብ ግንባር ግንባር conventional አስተሳሰብና አሁን በስፋት

¹ Draft resolution referred to the high level plenary meeting of the General Assembly by the General Assembly at its fifty-ninth session, 2005. World Summit out come. Human Security. p 32.

³ Human Security Report 2005. War and Peace in the 21st Century. Oxford University Press. 2005 p7.

ተቀባይነት ጸጋ ጸለጋ ግንባር Human Security አስተሳሰብ በተቃርኖ የሚቆሙ አስተሳሰቦች አይደሉም። እንዲያውም እርስ በርስ የሚተጋገዙ አንዱ ሌላኛውን የሚያጠናክር እንዲሆን ተደርጎ ሊቀረጽና ሊተገበር ይችላል። ከዚህ አንጻር የበለፀጉት ሃገራት (OECD) በማጠቃለያ ላይ ከሚገኙት ሃገራት ጋር ከሃገራዊ ደህንነት ስራ ጋር በተያያዘ ሁኔታ ያላቸውን ዝምድና አቅጣጫ ለማስያዝ ይረዳል ብለው ባወጡት Hand Book ላይ የሚከተለውን አስፍረዋል።

"Security is fundamental to people's livelihood, reducing poverty and achieving the Millennium Goals. It relates to personal and state safety, access to social services and political processes. It is a core government responsibility. Necessary for economic and social development and vital for the protections of human rights."⁴

ይህ አስተሳሰብ በአንድ በኩል የደህንነት ጥያቄ መሠረታዊ ከሆነው ሰው ልጆች የዕለት ተዕለት ኑሮ ፉር በጠቅላላ በተቆራኘና ድህነትን ለማጥፋትና የሚሊኒየሙን ግቦች ለማሳካት ከፍተኛ ግብር እንዳለው ይገልጻል። ከዚህ ጋር አብሮም ደህንነት ማለት የግለሰብንም የመንግስትንም ደህንነት በጋራ አጣምሮ የያዘ መሆን እንዳለበት ጸመለጠጠ።

እንግዲህ ጉዳዩ የሚሆነው ይህ በዓለማዊ የሁኔታ ችግር መለዋወጥ እየሰፋ የመጣውና በተባበሩት መንግስታት ጠቅላላ ጉባዔ ረጅም ተቀባይነት ያገኘው አስተሳሰብ የሃገራዊ ደህንነት ፖሊሲያችን በመቅረጽ ላይ ምን ያህል አስተዋፅኦ አለው ብሎ ማጠቃለያ ይሆናል። Human Security አስተሳሰብ በሃገራዊ ደህንነት አስተሳሰባችን ውስጥ ትልቅ ግምት ሊሰጠው ይገባል። በዓለም አቀፍ ደረጃ ሰፊ ተቀባይነት ጸጋ በመምጣቱ ብቻ ሳይሆን ግለሰቦችን ያለፍርሃትና

መሸማቀቅ ሙሉ አቅማቸውን ተቅምጦ በታማ እንዲሆኑ የሚያስችል በመሆኑ፣ ከኢኮኖሚያዊ፣ ፖለቲካዊና ማህበራዊ አድልዎና የተዛባ አስተዳደር የሚመነጩ ግጭቶችን ከማስወገድ አንጻር ቀላል ያልሆነ አስተዋፅኦ ስለአለው በአጠቃላይ ለዲሞክራሲያዊ ስርዓት ግንባታም ትልቅ መሠረት ስለሆነ።

2. የግጭቶች ባህርይ ጠቅላላ መምጣቱ

ሌላው ዓብይ ክስተት የጦርነቶችና የግጭቶች ባህርይም ጠቅላላ መምጣቱ ነው። በተለይ ከቀዝቃዛው ጦርነት ማብቃት ወዲህ ዋናው የጦርነቶች/የግጭቶች መከሰቻ መልክ በሃገራት መካከል የሚደረግ ጦርነት ሳይሆን በአንድ ሃገር ውስጥ ማረጋገጥ እርስ በርስ ግጭት ሆኗል። አሁን ባለገበት ሁኔታ በሃገራት መካከል የሚደረገው እንደ የኢትዮጵያና የኤርትራ ጦርነት የመሰለው ክስተት እንደጉድ ማረጋገጥ ሳይ ደርሰናል። ይህ ሁኔታ በተመለከተ በዓለም አቀፍ ደረጃ ያሉትን ጦርነቶችና ግጭቶች የሚያጠናው ሲዊድን አገር ጸለጋ ግንባር ጸላው የሚያወጣው እትሙ ላይ የሚከተለውን አስቀምጧል። "State-to-state conflict, at least when both sides act on purely national initiative, has become a rarity"⁵ ከዚህም በመቀጠል ወደ ዝርዝር ጉዳዮች በመግባት የሚከተለውን ያትባል።

"In the 13 year-post cold war period 1990 - 2002 there were 58 different major armed conflicts in 46 different locations. All but three of the major armed conflicts registered for 1990 - 2002 were internal: that is, the issue concerned control over the government or territory of one state. The three interstate conflicts in the period 1990 - 2002 were Iraq versus Kuwait, India versus

Pakistan, and Ethiopia versus Eritrea."⁶ በሃገራት መካከል የሚደረገው ጦርነት እጅግ በጣም እየቀነሰ መምጣቱ ብቻ ሳይሆን በሃገራት ግንባር ላይ ግጭት ስርዓት በርስ በርስ ጦርነትም እየቀነሰ መጥቷል። ይህ ጉዳይ በአሁኑ ጊዜ በአፍሪካም የቀነሰ ቢሆንም የጦርነት ግጭቶች መብዛትና በዚህ ምክንያት በሰው ሕይወትና በንብረት ላይ የሚደርሰው ውድመት ግን አሁንም በጣም ከፍተኛ ነው። በዚህ ወደ ሃያ አንደኛው ክፍለ ዘመን በተሸጋገርንበት ወቅት ከሰላም በታች ያለው አፍሪካ በእርስ በርስ ግጭት ምክንያት የሚጠቀሙ ጠቅላላ ሕይወት በሌላው ዓለም ከሚጠፋው በሙሉ ተግምሮ ጠቅላላ ሆኗል።⁷

ስለዚህ እርስ በርስ ግጭቶች ጉዳይ ለኛ ለአፍሪካዊያን እጅግ አሳሳቢ የሆነ ጉዳይ ነው። ይህ በሃገራት ግንባር ላይ ግጭት በኢኮኖሚያዊ ዕድገት ላይ ያለው ተፅዕኖ Paul Collier እና Anke Hoffler ጠቅላላ ተመራማሪዎች በዝርዝር አቅርበው ሆኗል።⁸ እርስ በርስ ጦርነቶች የሃገራትን ኢኮኖሚያዊ ዕድገት ምን ያህል ወደኋላ እንደሚመለስ ከዚህ ጥናት ማየት ይቻላል። በሃገራት ውስጥ ግጭት እርስ በርስ ግጭት መነሻዎቹ ፖለቲካዊ፣ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ጉዳዮች ቢሆኑም በእነዚህ ጥናት የጠቅላላ ጥናት ምክንያት ኢኮኖሚያዊ ይመስላል። በአንድ ሃገር የሚኖሩ ህዝቦች ከፍተኛ ቀሜታ ላላቸው የሃገር ተፈጥሮአዊ ሃብት ያላቸው ጠቅላላ ግጭት መብዛት ዋናው ምክንያት ይመስላል። ከዚህም ጋር ለፖለቲካዊ ስልጣንና በሃገራቸው ፖለቲካዊ ጉዳዮች ላይ ያላቸው

⁴ Dac Guidelines and reference Series - Security System Reform and Governance Policy Statement.

⁵ SIPRI Yearbook 2003. Armaments, Disarmament and International Security. Introduction, p 3

⁶ Ibid. pp109-111

⁷ Human Security Report 2005.

⁸ "The Challenge of reducing the Global Incidence of Civil Wars". Paul Collier and Anke Hoffler. Center for the Study of African Economies. Department of Economics. Oxford University. Resized, March 26, 2004.

የመወሰን መብትም ለፍርስ በርስ ጦርነቶች እንደመሻ ሆኗል። በዓለም አቀፍ ደረጃ በተለይ ደግሞ በአሁን-ራችን አፍሪካ ያለው የጦርነቶች ባህርይ በተለየ መምጣት የሚያመለክተው ጉዳይ ቢኖር ዋነኛው የሃገር ደህንነት ትልቅ አደጋ ውስጥ የሚወድቅበት የስጋት አቅጣጫ በራሪ ኃይል ሳይሆን በሃገር ውስጥ የሚከሰተው ችግር መሆኑን ነው። የሃገር ውስጥ የደህንነት አደጋው ደግሞ ከኢኮኖሚያዊ ማህበራዊና ፖለቲካዊ ችግሮች የሚመነጨና በእነዚህ ችግሮች ምክንያት የሚሰፋፋ ናቸው። በመሆኑም መንግስታት የሃገራቸውን ደህንነት ለማስጠበቅ ካሉባቸው መሣሪያዎች ለዚህ ችግር መፍቻ የበለጠ የተመቻቹትን እየመረጡ እነሱን አጠናክረው መጠቀም እንዳለባቸው ጸመለጩል። Human Security አስተሳሰብ መንግስታት በፖለቲካዊና ማህበረ ኢኮኖሚያዊ መፍትሄዎች (ዲሞክራሲን በማስፋፋት፣ ሰብአዊ መብትን በማክበር፣ የፍትህ ስርዓቱን ከስራ አስፈጻሚው ተፅዕኖ ነፃና የተቀላጠፈ ፍትህ የሚሰጥ እንዲሆን በማድረግ፣ ኢኮኖሚያዊ ችግሮችን ተቀላጭ በመፍታትና ኢኮኖሚያዊ ዕድገት እንዲፋጠን አጋዥ ፖሊሲዎችና ስትራቴጂዎችን በመንደፍና ተግባራዊ ማግኘት፣ ማህበራዊ ችግሮችን መፍታት) ላይ ትኩረት ማድረግ እንዳለባቸው ጸመለጩል። በዚህም ውጤት በማምጣት የበለጠ ደህንነቱ የተረጋገጠና ሰላም የሰፈነበት ሃገር መገንባት እንደሚቻል ይጠቁማል። ይህ አስተሳሰብ የሃገር መካከያ ሰራዊት ግንባታ አያስፈልግም ማለት ነው የሚለውን ጥያቄ ሊያስነሳ ይችላል። የሃገር መካከያ ሰራዊት ግንባታ ያስፈልጋል። ትንሽ ወረድ ብለን ይህንን በሚመለከት እናነሳለን። የሃገር መካከያ ኃይል ግንባታ ግን ሚዛኑ አሁን ባለው ሁኔታ ይስተካከላል ማለት ይሆናል።

የሃገር መከላከያ ሰራዊት ግንባታና ስምሪት አሁን በዓለምአቀፍ ደረጃ እየታየ ካለውና እኛንም በሚመለከተን ከጦርነቶችና ግጭቶች ባህርይ አንፃር እንዴት መታየት አለበት ተብሎ መሰብሰብ ይኖርበታል። በርፅዓ ሁሉም በሃገር ሰብዓ ማረፊያ ማረፊያ በፍርስ በርስ

ጦርነቶች በፖለቲካዊ መንገድ ብቻ በታላቁ ብሎ ማሰብ የሚቻለው ነው። የተቻለውን ያህል ፖለቲካዊ ጥረት ተደርጎም በዚህ መንገድ ብቻ የማይፈቱ ችግሮች ይኖራሉ። ስለዚህ መንግስታት የሃገራዊ ደህንነት ማስጠበቂያ ተቋማት መገንባታቸው አይቀርም። መንግስት የሚገነባቸው የሃገርን ደህንነት የሚያስጠብቁ ተቋሞች (የሃገር መከላከያ ኃይል አንዱ ነው) ግዳጃቸውን እንዴት ይወጡታል፣ ከፖለቲካዊውና ዲፕሎማሲያዊ ጥረት ጋር እንዴት ተቀናጅተው በ-ጋታ ማድረግ ይቻላል ማለት ሊታሰብበት ይገባል። ይህ አካሄድ በአንድ በኩል የሃገርን ደህንነት ከማስጠበቅ ሰላምና ፀጥታ እንዲሰፍን ከማድረግ አኳያ በ-ጋታ መንገድን ከማስቻሉም በተጨማሪ ለሃገር መከላከያ በፍል የሚወጣውን ወጪ እንዲቀንስና ለሌሎች የኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ፕሮግራሞች እንዲውል ያስችላል።

3. በፅሁፍ ማረጋገጫና ዓለም አቀፍ ሕግጋት ተፅዕኖ

ግሎባላይዜሽን ማለት በሃገራትና በህዝቦች መካከል በየጊዜው ይበልጥ እየሰፋና ጥልቀት እያገኘ ተፅዕኖውም ከፍተኛ እየሆነ የሚሄድ በሁሉም መስኮች ያለውን ግንኙነት ይገልጻል። ይህ ግንኙነት በአንድ ወቅት በተወሰኑ ጉዳዮች ላይ ብቻ የሚከሰት ሳይሆን ለረጅም ጊዜ የሚቆይና በየጊዜው ጥልቀትና ስፋት ማለት ማለት በፅሁፍ ማረጋገጫ (Pattern) ጸለፍ በፍርስ በርስ መተሳሰርን ያመለክታል። በህ በኢኮኖሚያዊ ማህበራዊና በሃገራዊ ደህንነት ጉዳዮች ላይም የሚጠቀሙ ክስተት በየጊዜው ጥልቀትና ስፋት ማለት የሚሄድና በዚህም ምክንያት ቀስ በቀስ የመንግስታትን የእርስ በርስ ግንኙነት ባህርይ መልክና ይዘት እየለወጠ የሚሄድ የዓለማችን የውቅታ ክስተት ነው። "simply put globalization denotes the expanding scale, growing magnitude speeding up and deepening impact of inter regional flows and patterns of social interactions"⁹

⁹ David Held & Anthony McGrew. The Global Transformations Reader. An Introduction to the Globalization Debate. 2002. p4

በዚህ ዓለም አቀፍ ክስተት ላይ እንደሚገኛውም ፖለቲካዊና ማህበራዊ ክስተት ልዩነቶችና ክርክሮች አሉ። ዓለም አቀፍውን ፍልሰታዊ እንቅስቃሴና በሃገራት መካከል ያለውን ግንኙነት ከተለያየ ስነ ሃሳባዊ መነሻዎች እየተነሱ የሚተነትኑት ሊቃውንት የግሎባላይዜሽን ክስተት (phenomena) እንደሚመዘኑት ይተነትኑታል። ሊብራል፣ የሪያሊስትና የኮሚኒስት አስተሳሰብ አቀንቃኞች እንደየስነሐሳባዊ መነሻቸው የግሎባላይዜሽን ምክንያቶች ዋናዎቹ አንቀሳቃሽ ኃይሎችና በውጤቱም ተጠቃሚዎች የትኞቹ እንደሆኑ በመግለጽ ላይ የተመሠረተ ልዩነቶች አሉባቸው። እንደክስተት ዓለማዊ ትስስርና ከዚህ የሚመነጨ እንደምታዎች የመኖራቸው ጉዳይ ግን በማንም የሚካድ አይደለም። ግሎባላይዜሽን እንደሚገኝም ለ-ጋታ ማለት፣ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ እንቅስቃሴ የተወሰኑ ሃገራትንና (የበለፀጉትን) የሕብረተሰብ ክፍሎች ይበልጥ የሚጠቅም ክስተት ነው። ይህ በመሆኑም ግሎባላይዜሽን በፍትሕና በእኩልነት ላይ የተመሠረተ ስርዓት ወደማምጣት ያመራል ማለት እንዳልሆነ እንዳይሆን በጣም ከፋፋይና ለአዳዲስ ግጭቶች መነሻም ሊሆን እንደሚችል ይገለጻል።

በህ በፅሁፍ ማረጋገጫ አንዱ አካልና መገለጫው አሁን ያለው በፀፅ ሰባ የሆነ ዓለም አቀፍና አሁን-ራዊ ድርጅቶችና እነዚህ ድርጅቶች (UN, IMF, World Bank, WTO, EU, AU etc...) በተሰማሙባቸውና ማረጋገጫ ማረጋገጫ ማረጋገጫ በእነዚህ ዓለም አቀፍና አሁን-ራዊ ድርጅቶችና ስምምነቶች ምክንያት እያንዳንዱ ሃገር የሚያወጣው ፖሊሲና አቅጣጫ እነዚህን ስምምነቶች ግምት ውስጥ ያስጠብቃል እንዲሆን ይገደዳል። ግሎባላይዜሽን እና ከዚህ ጋር አብረው እየተጠናከሩ የመጡት ዓለም አቀፍና አሁን-ራዊ ድርጅቶችና እነዚህ ድርጅቶች ማረጋገጫ ማረጋገጫ ማረጋገጫ ማረጋገጫ እንዲጠናከር ከረዳው ሰፊና ቀልጣፋ የመገናኛ መሣሪያዎችና

¹⁰ Ibid. p12

የሲቭል ማህበረሰብ ንቁ ተሳትፎ ጋር ተዛምዶ የመንግስታት ባህርይ እንዲቀየር እያስገደደ መጥቷል። አሁን የሃገር ሉዓላዊነት የሚባለው አስተሳሰብና አተገባበር በፀፀ ተለውጧል። የአንድ ሃገር መንግስት ፖለቲካዊ ስልጣን በዓለም አቀፋዊና አህጉራዊ ድርጅቶችና ሕግጋት እየተሸረሸረ መጥቷል። ከዚህ አንጻር በጉዳዩ ላይ ጥናት ያካሄዱ ሊቃውንት ይህንን ሁኔታ በሚከተለው መንገድ ይገልጹታል።

"The paradox and novelty of the globalization of organized violence today is that National Security has become a multilateral affair. For the first time in history, the one thing that did most to give modern nation states to focus and a purpose, and which has always been at the very heart of statehood, can now only be realized effectively if nation states come together and pool resources, technology, power and authority State legitimacy is at issue because with greater regional and global interdependences, states can't deliver fundamental goods and services to their citizens without international cooperation."¹¹ አሁን ዓለም ከደረሰበት የግሎባላይዜሽን የዕድገት ረቀቅ እንደረሃብ እና ከፍተኛ ተፈጥሮአዊ አደጋዎች ይቅርና የአንድ ሃገር ሉዓላዊነት ከውጭ ራሪ ኃይሎች የመጠበቅ ግዳጅ (ብዙውን ጊዜ የመንግስታት ዋነኛ ስራ ተርባቢ ማህበረሰብ) እንኳን አንድ ሃገር ብቻውን የሚወጣው ጉዳይ አይደለም።

ይህ በመሆኑም ባለንበት ወቅት ቀደም ብሎ የነበረው የሉዓላዊነት አስተሳሰብ በኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ጉዳዮች ላይ ብቻ ሳይሆን የአንድን ሉዓላዊ ሃገር አስተዳደር ከተበላሸም ሌሎች ሃገራት ጣልቃ በመግባት የዜጎችን ሰብአዊ መብቶች ማስከበር እንደሚችሉ ቢያንስ በአስተሳሰብ ደረጃ መግባባት ላይ ተደርሷል። ከዚህ አንጻር Responsibility to Protect (R2P) ተባብሮ በሚጠቀም መንግስታት ጠቅላላ ጉባዔ በ2005

ስብሰባው ላይ ያስተላለፈው ውሳኔና የአፍሪካ ሕብረት (Constitutive Act) በአፍሪካ መርሃገን መንግስታት በፀቀቀ እንደ አብነት ይጠቀሳሉ።

"The right of the Union to intervene in a Member State pursuant to a decision of the Assembly in respect of grave circumstances, namely: war crimes, genocide and crimes against humanity"¹²

ይህ አንዱ ሃገር በሌሎች ሃገሮች ላይ ግንባር የመሆን ጉዳይ ደግሞ እንደኛ በመሰሉት በኢኮኖሚ ጎረቤቶች በሆኑት አገሮች ላይ ይበልጥ ይጠናከራል። ለሃገራችን ይጠቅማል ብለን የምናምንበትን የፖለቲካና የኢኮኖሚ የዕድገት አቅጣጫ ያለምንም ተፅዕኖ ተፅዕኖ ማረፊያ አይቻልም። አሁን በዓለም አቀፍ ሕብረተሰብ ዘንድ ተቀባይነት ያለውን መንግስታት ባህርይ ባንወደውም የተወሰነ ዋጋ ከፍለን ተቀብለነው መቀላቀል ነው የሚቻለው። ለሁሉ ላይ መታወቅ ያለበት ጉዳይ በዓለም አቀፍ ሕብረተሰብ ዘንድ ተቀባይነት ያለው የመንግስታት ባህርይ መቅረብ ላይ እንደኛ የመሰሉት ሃገራት ያላቸው ድርሻ ፀፀ በግም አነስተኛ መሆኑ ነው። ምንም እንኳን በማደግ ላይ ያሉ ሃገራት ያላቸውን ተሰማኝነት ከፍ ለማድረግ እየተደራጁ ሁኔታውን ለመፋፈም ቢሞክሩም እስከ አሁን ድረስ መሠረታዊ ይዘቱን መቀየር አልቻሉም። ይህንን ዓለም አቀፋዊ ሁኔታ የሚቀርጹት ኃያላን ሃገራት ናቸው። የግሎባላይዜሽን ክስተት በኢኮኖሚያዊ፣ በዲሞክራቲያዊነትና በሰብአዊ መብቶች መከበር እንቅስቃሴ ላይ ብቻ የታጠረ እንዳልሆነ ግልጽ ነው። የበለፀጉት ሃገራት ባቋቋሟቸው የፋይናንስና የኢኮኖሚ ተቋሞቻቸውና በግላቸው ከሚፈጥሩት ኢኮኖሚያዊ ተፅዕኖ በተፈጠረ በሃገራት ደህንነት፣ ፖሊሲና እንቅስቃሴም ላይ ተመሳሳይ ተፅዕኖ ይፈጥራሉ። በዓለም አቀፋዊው የደህንነት ሁኔታ (Security Environment) በሽብርተኝነት ላይ በአሜሪካ

ታወጀው ጦርነት ዓለምን ከማተራመሱ በተጨማሪ በእያንዳንዱ ሃገር የደህንነት ፖሊሲና እንቅስቃሴ ላይ ያለው ተፅዕኖ ከፍተኛ ነው። ይህ ማለት የአንድን ሃገር ሉዓላዊነት ለማስከበር የሚችሉ መንግስታትና ህዝቦች በመረጡት የኢኮኖሚና የዕድገት አቅጣጫ ያለምንም የውጭ ተፅዕኖ እንዲቀጥሉ ለመከላከል ተብሎ የሚገነባው የሃገር መከላከያ ስራዎች ፀፀ በፀሎባይዜሽን ምክንያት ተሸርሽሯል። የግሎባላይዜሽን ውጤት ይህ ነው።

ስለ ግሎባላይዜሽንና ዓለም አቀፋዊ ሕግጋት ስናነሳ አንድ መነሳት ያለበት ጉዳይ አሁን በስራ ላይ ያሉት ሕግጋትና ዓለም አቀፋዊ ተቋማት በዋናነት በምዕራቡ ዓለም የተጠነሰሱና ለምዕራቡ ዓለም ጥቅም ማስጠበቅ የሚውሉ ናቸው። በሁለተኛው የዓለም ጦርነት ማብቂያ ላይ በነበራቸው ወታደራዊና ፖለቲካዊ የበላይነትና በተለይ ደግሞ በቀዝቃዛው ጦርነት አሸንፈው መቆየታቸው ይህንን አጠናክሮታል። አሁን በቅርቡ ደግሞ እንደቻይና የመሰሉ ሃገራት በዓለም አቀፍ ግንኙነት ጠንክረው ብቅ ጸሉ ገኙ። ሩስያዎችም በቀዝቃዛው ጦርነት ከደረሰባቸው ሽንፈት አገግመው በኢኮኖሚም በታደራዊ ኃይላቸውም ጠንክረው መቆየታቸውን በቅርብ ጊዜ በጆርጂያ ላይ በወሰዱት እርምጃና ይህንን ተከትሎ ከምዕራቡ ዓለም ጋር በተፈጠረው ፍጥጫ መንፀባረቅ ጀምሯል። ይህ ለወደፊት በዓለም አቀፋዊ የደህንነት ሁኔታ ምን እንድምታ ይኖረዋል ተብሎ መታሰብ ይኖርበታል። ወደፊት የሚመጣውን ሁሉ መተንበይ አስቸጋሪ ቢሆንም ቀላል ያልሆነ ተፅዕኖ እንደሚኖረው አይካድም። ሆኖም እስከአሁን ድረስ የተደረሰበትን ደረጃ በተለይ ህዝቦች መብቶቻቸውን ለመጠበቅ የሚያደርጉትን እንቅስቃሴ ወደጎሳ መልሰሽል ብሎ ማሰብ አይቻልም።

በሌላ በኩል ደግሞ ይህ መጠነ ሰፊ የሃገራትና የህዝቦች ሁሉን አቀፍ (ኢኮኖሚያዊ፣ ፖለቲካዊ፣ ባህላዊ፣ ግንባር) ትስስርና ፈጣን ግንኙነት በሃገራትና በህዝቦች ላይ ያለውን

¹¹ Ibid. pp12 - 13

¹² African Union Constitutive Act. Principles. Article 4 (h). Durban, South Africa. July 2002

አስተሳሰብ ይለውጠዋል። ህዝቦች በሰብአዊ ጥራት በእኩልነት በሰፊ ዲሞክራሲያዊ ተሳትፎና በህዝቦች ፈቃድና ምርጫ ለሚመሰረት መንግስት፣ በኢኮኖሚውም ወደተሻለ የኑሮና የዕድገት ደረጃ ለመድረስ ያላቸውን ፍላጎት ይበልጥ ያጠናክራል። ይህ ለዲሞክራሲ፣ ለሰብአዊ መብቶች መከበር፣ ለተሻለ የኑሮ ደረጃና በጠቅላላውም ለነቃ የህዝብ ተሳትፎ የሚደረገው እንቅስቃሴ በግሎባላይዜሽን ይጠናክራል። በተገቢው መንገድ ካልተጣጠነ ጥቅም ለግብርና በርስ ግጭቶችና ፖለቲካዊ አሰራር ለመረጋጋት መንስኤ ሊሆን ይችላል። ይህ በሃገራዊ ደህንነት ማስጠበቅ ላይ ጸላጭ እንድምታ ምንድነው ተብሎ መጠን ይገባል። ይህ እንደተጠቀሰ ሆኖ በሃገራት መሃከል የሚደረገው ጦርነት ቁፃፅ እየቀነሰ ይመጣል ተብሎ ታመናል። እስከአሁን ያለው ሁኔታ በተለይ ከቀዝቃዛው ጦርነት ማብቃት በኋላ ያለው ሁኔታ በህንጻ ይደግፋል። ስለህግ በሃገራት መሃከል የሚፈጠርን ጦርነትና ግጭት በሰላማዊና ዲሞክራሲያዊ መንገድ ለመፍታት ከፍተኛ ዓለም አቀፋዊና አህጉራዊ ጫና ይኖራል።

በአጠቃላይ ሲታይ የግሎባላይዜሽን ክስተት እያደገ መጥቶ ዛሬ በአንድ ሃገር (በሱዳን ዳርፋር) ላይ በተቀሰቀሰ ክርስ በርስ ግጭት በገለጸ ርቀ ለመጸመሪያ ስልጣን ላይ ያለን የአንድ ሃገር መሪ በጦር ወንጀለኛነት መክሰስ በሚቻልበት ደረጃ ላይ ተደርሷል። በአንድ ሃገር (ዚምባጫ) በተፈጠረው የአስተዳደር መበላሸትና ሰብአዊና ዲሞክራሲያዊ መብቶች መጣሳቸው ሰብ ሆኖ በተፈጠረው ዓለም አቀፋዊና አህጉራዊ ጫና በስልጣን ላይ ያለና ራሱ ባዘጋጀው ምርጫ አሸንፎያለሁ የሚለው የሙጋቤ መንግስት ተገዶ፤ ከተቀዋሚው የፖለቲካዊ ድርጅት ጋር በስልጣን ክፍፍል ላይ እንዲደራደር ተደርጏል። በርግጥ ገለጸ አቀፋዊው ስርዓት የተባበሩት መንግስታት የጥቃታው ምክር ቤትንም ጨምሮ የወሰናቸውን ውሳኔዎች ለማስተግበር የሚያስችል አሰራርና ስልጣን ለሆኑ። ውሳኔዎቹ ራሳቸው ግን በዓለም አቀፍ ደረጃ ተቀባይነት ያለውን

ባህርይ በማያሻማ መንገድ ጸስቀም ለሆኑ። በገሰ ጸጋ ጥቅም ቀላል ያልሆነ ዋጋ መክፈት አይቀርም። እነዚህ በጣም ከፍተኛ ለውጦች ናቸው። እንደዚህ ዓይነት ዓለም አቀፋዊ ሁኔታ የአንድን ሃገር ካሉ-ዓላዊነትን ለማስጠበቅ ተብሎ የሚገነባ ሰራዊትና ግዳጅ ከሁኔታው ፈር እንዲጣጣም ማድረግ የግድ ይላል። ይህ ሲሆን ደግሞ በግዳጅ አፈፃፀም ውጤታማነትና በሃብት ቁጠባ ላይ አዎንታዊ ተፅዕኖ ይኖረዋል።

4. ግንባር መከላከያ ሰራዊት ጸስቆልፋል

ከላይ ሲገለጽ ከነበረው ዓለም አቀፋዊ ሁኔታ አንጻር በመነሳት ለመሆኑ የሃገር መከላከያ ሰራዊት መገንባትና ማሰማራት ያስፈልጋል ለሆኑ መጠቀሚያ ስልጣን። ህግ ዓጻፊ ጥቅም እንዲሁ በአጠቃላይ ያስፈልጋል አያስፈልግም ተብሎ የሚመለስ ሳይሆን እያንዳንዱ አገር ከተጨባጭ ሁኔታው እየተነሳ ሊመልሰው ማግኘት ስለሚችል። የሃገር መከላከያ ሰራዊት መገንባት ያስፈልጋል ከተባለም ግዳጁ ምን ይሁን ይህንን ግዳጅ ለመፈፀም የሚያስፈልገው አቅምና አደረጃጀት ምን ይሁን ተብሎ መመለስ ይኖርበታል። በሃገራችን ሁኔታ የሃገር መከላከያ ሰራዊት ያስፈልገናል። የሃገር መከላከያ ሰራዊት ያስፈልገናል ብቻ ሳይሆን ህግ ኃይል በግዳጅ አፈፃፀሙ ስራዎች እንዲሆን ከፍተኛ ዓረት መደረግ ይኖርበታል። ይህንን ሁኔታ ትንሽ ዘርዘር በማድረግ እናየዋለን።

የሃገር መከላከያ ሰራዊት የሚያስፈልግበት አንዱ ምክንያት (ይህ ለሁሉም ሃገራት እንደምክንያት ሊቀርብ ይችላል) አሁን ያለው ገለጻዊው የፖለቲካ ስርዓት በዓለም አቀፍ ደረጃ ስርዓት (order) ለማስያዝ የሚያስችል አሰራር አለመኖሩ ነው። የተባበሩት መንግስታት ድርጅትም ቢሆን ለአንድ ሃገር ራስን የመከላከል መብት ነው የሚያገናኝ። ከዚህ አልፎ ጥቃት የሚደርስባቸው ሃገራት ለልዕላ ህይወት ስትራቴጂያዊ ጠቀሜታ ካላቸው በእነዚህ ልዕላ ህይወት መሪነት ስተባበሩት መንግስታት ኃይል

የተጠቁትን ሃገራት ለመከላከል ሲሰማራ ተስተላል። (Kwait 1991) ከዚህ ውጭ ግን ያለው ዓለም አቀፋዊ የፖለቲካ ስርዓት ሃገራት ከቻሉ ራሳቸውን እንዲከላከሉ ነው የሚፈቅደው። ከላይ ሲገለጹ የነበሩት ግሎባላይዜሽን እንዲስፋፋና እንዲጠናከር እያደረጋቸው ያለው ዓለም አቀፋዊና አህጉራዊ ሕግጋት የመንግስታትን ባህርይ ለመተንበይ የሚቻልና (Predictable) ተቀባይነት (credible) ጸላጭ እንዲሆን በማድረግ ላይ ከፍተኛ ተፅዕኖ ይኖራቸውም። በሃገራት መሃከል ያለው ጦርነት በእጅጉ እየቀነሰ የመጣ ቢሆንም፤ ዓለም አቀፋዊው የፖለቲካ ስርዓት መንግስታት ራሳቸውን በራሳቸው የሚከላከሉበትን ሕግና ስርዓት ከማውጣት የዘለለ ስርዓት (order) ለማስያዝ የሚያስችል ሁኔታ አልፈጠረም። በሪያሊስት የፖለቲካ አስተሳሰብ የሚያምኑ ሊቃውንት እንደሚሉት ያለንበት ዓለም ፖለቲካዊ ስርዓት ካራስ አገዝና ስርዓት አልባካ (Self Help and anarchic) መሆኑን አላቆመም። ስለዚህ ሃገራት አሁን ተፈጥሮ ካለው አለም አቀፋዊና አህጉራዊ ሁኔታ ጋር በማጣጣም ራሳቸውን የሚከላከሉበትና ባለው ዓለማዊ ሁኔታ ስር ሆነው በመረጡት የፖለቲካ፣ የኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ የዕድገት አቅጣጫ እንዲከተሉ፣ ይህንን በመፃረር ጥቃት ሲመጣባቸው ደግሞ ለመከላከል የሚያስችል ኃይል መገንባት ስለሚችሉ።

በተለይ ወደሃገራችን ሁኔታ ስንመጣ ደግሞ ሃገራችን በአህጉራችን በጠቅላላ በተለይ ደግሞ በአፍሪካ ቀንድ ያላትን አጠቃላይ ሚዛን (የአካባቢው የሰላምና የጥቃታ ዋነኛ ኃይል መሆን ትችላለች) በማሰብ የሃገር መከላከያ ስል ጸስቆልፋታል። ይህ ማለት አካባቢውን ለመጠበቅ ስል እናደራጅ ማለት አይደለም። ግን በአካባቢው ያለንን ተቀባይነትና ሚዛን ጠብቀን ለመቀጠል ከተቻለም ሚዛኑን ይበልጥ ወደኛ ጸፋ-ገለ እንዲሆን ለማድረግና ይህንን ሁኔታ ለኢኮኖሚያዊ ዕድገትና ለተረጋጋ የአካባቢ ሰላም እንድንጠቀምበት አስበን መስራት ይኖርብናል።

ከዚህም አልፎ ገንዘብ ስለሚገኝበት ገንዘብ አቀማመጥ ሁለት ትላልቅ ስልጣኔዎችና ባህሎች በሚገናኙበት አካባቢ ነው። የዓረብ እስልምና ስልጣኔና ባህል በአንድ በኩል የክርስትና ሃይማኖትና ሌሎች አፍሪካዊ ሃይማኖቶች፣ ስልጣኔና ባህል በሌላ በኩል። ይህ ክስተት ለሰላምና ኢኮኖሚያዊ ዕድገት ከፍተኛ መነሻ ሊሆን የሚችሉን ያህል በሌላ በኩል ደግሞ ለጦርነትና ከፍተኛ ጭንቀት ስር ማድረግ ሊሆን ይችላል። ይህ ሁኔታ በተገቢው መንገድ መታየት ይኖርበታል። የሃገራችን የኋላ ታሪክ ሲታይም ታሪካችን አያቶቻችንና ቅድመ አያቶቻችን ከተለያዩ አቅጣጫ ች የሚመጡባቸውን ጠላቶች የመዋጋትና እነዚህን የመመከት ታሪክ እንደሆነ ማየት ይቻላል። የአካባቢያችን ፖለቲካዊ ሁኔታ በሃገራችን ውስጥ ለሚኖረው ሰላምና መረጋጋትም ከፍተኛ ተፅዕኖ አለው።

ከዚህ ከአካባቢያችን ሁኔታ ፋር የሚዛመድ ሌላ ሁኔታ ጭምር አገራችን እጅግ ከፍተኛ የውሃ ሃብት አላት። የውሃ ሃብት በጣም ተፈላጊ በሆነበት በሳሃራ ደቡባዊ ጫፍ ላይ ሆነን ግን ከኛም አልፎ ረቢቶቻችንን የሚመግብ የውሃ ሃብት አለን። የዚህ ሃብት ተፈላጊነት በጣም በኛው በራሳችንም በጎረቤቶቻችንም ጭምር ይሄዳል። በሃገራችንና በጎረቤቶቻችን ያለው የህዝብ ብዛት መጨመር፣ የኢኮኖሚ ዕድገት ግፊት የውሃ ሃብትን ተፈላጊነት በከፍተኛ ረጽ እንዲጨምር ያደርገዋል። የኛም የኢኮኖሚ ዕድገት አቅጣጫችን ከውሃ ሃብት አጠቃቀም ጋር የተዛመደ ነው። ይህ እንዳይሆን ማህበረሰብ ግንባር ግንባር ስር ማድረግ አለ። እነዚህ የውጭ ኃይሎች በአገር ውስጥ ሊጠቀሙባቸው በሚችሉ ኃይሎችና በራሳቸው ኃይልም ጭምር በሃገራችን ሰላምና ኢኮኖሚያዊ ዕድገት እንዳይኖር ይጥራሉ። ይህ ለጦርነት ወይም ለእርስ በእርስ ግጭት መነሻ ሊሆን ይችላል።

ያለንበት አካባቢ ሰላምና ፀጥታ የናፈቀው ከአህጉራችን አፍሪካም ቢሆን የበለጠው የግጭት ቀጠና እንደሆነ ይነገርለታል። ይህ ሁኔታ

ምናልባት ከጅግራፊያዊ አቀማመጣችን ጋር የተዛመደ ሊሆን ይችላል። ምክንያቱ ምንም ይሁን ምን የአፍሪካ ቀንድ የግጭቶች ቀጠና መሆኑ ግልጽ ነው። ከዚህ ጋርም እንደኢሳያስ የመሰለ መሪ ከአቅሙና ሁኔታዎች ከሚፈቅዱለት በላይ የአካባቢው ልክለ ኃያላን ለመሆን በመንጠራራት በየግዜው አካባቢውን በጦርነት ሲጸምስ፣ እንደ ሶማሊያ የመሰለ ለ17 ጥቃታት የዘለቀ መንግስት የሌለው ሃገር በመሆኑም ለማንኛውም በኢትዮጵያ ላይ ጥቃት ለመጣም ለሚጠላው ኃይል ምቹ ሁኔታን የፈጠረ ሃገር፣ እንደ ሱዳን የመሰለ በአህጉራችን በርዝማኔውና በጠፋው የሰው ሕይወት ተወዳዳሪ ጭላታ ጭንቀት ስር ማድረግ የወደፊት ሁኔታውም በእርግጠኝነት መናገር የማይቻል ሃገር፣ የወጪና ገቢ ንግድ እንቅስቃሴያችን እንደ ፀቡቲ በመሰለ ትንሽ አገር በማንኛውም የጎረቤት ሃገር ወይም Multi National Cooperation ፖሊሲዎች በትልቁ ሊቀያየሩ በሚችሉ ሃገር ሙሉ በሙሉ ዓጭ ሆነን፣ የሃገራችንን ደህንነት ለሌላ ጭምር አሳልፈን በመስጠት መቀመጥ አንችልም። ስለዚህ አሁን ባለው ዓለም አቀፋዊና አህጉራዊ ሁኔታ ውስጥ ሆነን ህዝባችን የመረጠውን የፖለቲካና የኢኮኖሚ የዕድገት አቅጣጫን የውጭ ተፅዕኖን ተከላክለን ተግባራዊ ለማድረግ የሚያስችለን የመከላከያ ጭምር ያስፈልገናል።

ሃገራችን የብዙ ብሄርና ብሄረሰቦች አገር መሆኗ ግልጽ ነው። እነዚህ ህዝቦች በሃገራቸው የፖለቲካ ስልጣን/ክፍፍል፣ የሃብት ክፍፍል፣ ሰብአዊና ዲሞክራሲያዊ መብታቸው ለመጠበቅ ዋስትና የሚሰጣቸው የፖለቲካ ስርዓት የተመሠረተ መሆኑን ካላረጋገጡ ለመብታቸው ሲሉ ጭንቀት መልጦ ጸባታት ጭንቀት እንቅስቃሴ ማጠራጠሪያ ይችላሉ። ይህ ፖለቲካዊ እንቅስቃሴ ጭንቀት ጭንቀት ስር ማድረግ ሊያመራ ይችላል። የሃገራችን ጭንቀት ጭንቀት ታሪክ ይህንን ጸስታውሰናል። ይህ የእርስ በእርስ ግጭት ደግሞ በሃገራችን ላይ ጥቅም አለን በሚሉና የሃገራችን ሰላምና

ኢኮኖሚያዊ ዕድገት በማይፈልጉ ጭንቀት ኃይሎች ሊደገፍ ይችላል።

በአገር ውስጥ የሚቀሰቀሱት የጭንቀት ጭንቀት በርስ በርስ ግጭቶች በመሠረቱ ፖለቲካዊ መፍትሄ ማፅናት ያለባቸው ገና ሳይገኙም ለመከላከል አስፈላጊውን ፖለቲካዊ መፍትሄ መቀመጥ ያለበት ቢሆንም፣ ሁሉም የፖለቲካ እንቅስቃሴዎች ትክክለኛ ጭንቀት ብሶት የያዙ ናቸው ሁሉም በፖለቲካዊ መፍትሄ ይፈጠሩ ብሎ ማሰብ አይቻልም። ይህ ጉዳይ እየባሰ መጥቶ የሃገሪቱንና የመንግስትን ደህንነት አደጋ ውስጥ ከመጣሉ በፊት በጭንቀት ጭንቀት ቢሆን መፍትሄ ማግኘት ይኖርበታል። አንድ መታሰብ ያለበት ጉዳይ ዲሞክራሲያዊ ስርዓት መገንባትም፣ ኢኮኖሚያዊ ዕድገት ማስመዘገብም፣ ሰብአዊ መብቶች ማክበርም የሚቻለው በወጉ የተደራጀ በሕግ የሚመራ ስርዓት ያለው አገርና መንግስት ሲኖር ብቻ ነው። ይህ መቼም ቢሆን መዘንጋት የለበትም።

ቀደም ብሎ ከተገለፀው ዓለም አቀፋዊ፣ አህጉራዊና የአካባቢያችን ሁኔታ አንጻር የሃገር መከላከያ ኃይል መገንባት ያስፈልገናል። ይህ አስፈላጊ የሚሆነው የሃገራችንን ደህንነት በመጠበቅ ሰላም አስተማማኝ እንዲሆን በማስቻል ለኢኮኖሚያዊ ዕድገትና ማህበራዊ ብልፅግናም አዎንታዊና በሌላ መንገድ ሊተካ የማይችል ጠቀሜታም ስለአለው ነው። ይህንን ካልን በኋላ አንድ መቀመጥ ያለበት ጉዳይ ደግሞ የሃገራችን ኋላ ቀርነትና ድህነት ነው። አገራችን በዘመናዊ የሳይንስና ቴክኖሎጂ ስልጣኔ ኃላቀር መሆኗና ከዚህ ጋር ተያይዟል በኢኮኖሚ ድሃ መሆኗ ግልጽ ነው። እነዚህ ሁኔታዎች ደግሞ በሃገር መከላከያ ስራዎች ግንባታና ስምሪት ላይ ከፍተኛ ተጽዕኖ ያሳድራሉ።

በአንድ በኩል ያለንበት አካባቢና ኋላ ታሪካችን ጠንካራ የመከላከያ ኃይል እንድንገነባና የሃገራችንን ደህንነትና የመረጠነው የፖለቲካና የኢኮኖሚ ዕድገት አቅጣጫ ከውጭ ጥቃት የመከላከል አስፈላጊነት ጭንቀት። በሌላ በኩል ደግሞ ጭንቀትና በቴክኖሎጂ እድገት ኋላ ቀር መሆናችን በምንገነባው

የመከላከያ ኃይል ላይ ከፍተኛ ተፅዕኖ ያደርጋል። በዚህ ሁኔታ የሚገነባው የመከላከያ ግንባር ጥንካሬው የሚመሰረተው ከፍተኛ የህዝብ አሜታና ድጋፍ ያለው፣ ሃገሪቱ ያቀረበችለትን ትጥቅና ግንባር መጠቀም መሣሪያ-ች በከፍተኛ ውጤት ለመጠቀም የሚያስችል ወጪዎች ማግኘት ኃይል ሆኖ እንዲገነባ በማድረግ ነው። እነዚህ ሁኔታዎች አሟልተን ማለትም ከፍተኛ የህዝብ ድጋፍና አሜንታ ያለው፣ ሁኔታዎችን በአግባቡ አገናዝቦ በተነደፈ ፖሊሲና የፖሊሲው ማስፈፀም ስትራቴጂ የሚመራ በከፍተኛ ግንባር ማግኘት ስትገባት ይገባል።

IV. ግንባር መከላከያ ኃይልና የኢኮኖሚ ዕድገት

ቀጠሎ ብሎ እንደተገለፀው የሃገር መከላከያ ኃይል በኢኮኖሚያዊ ዕድገት ላይ አወንታዊ አስተዳጽኦ የሚኖረው የተሰጠውን ግዳጅ በብቃትና ውጤታማ በሆነ መንገድ መፈፀም ሲችል ነው። እንደሚታወቀው የአንድ ሃገር ስራዊት የመንግስት ፖሊሲ ማስፈፀሚያ መሣሪያ ነው። ጦርነት ደግሞ ሌሎች የፖሊሲ አማራጮች ውጤት ሳያስገኙ ሲቀሩ በግንባር በኃይል መታገዝ ሲያስፈልጋቸው ብቻ እንደየመጨረሻ አማራጭ ሆኖ የሚመረጥ ነው። በድምር እነዚህ በመንግስት ስር ያሉት የመንግስት የፖሊሲ መሳሪያዎች ጦርነትን በግንባር ስር ስር ግጭትን ለማስወገድ ሲቻላቸው ነው ሰላም ሰፍኖ የኢኮኖሚ ዕድገት የሚመጣበትን የተመቻ ሁኔታ መፍጠር የሚችለው።

ከዚህ ውጭ የአንድ ሃገር የሃገር መከላከያ ኃይል ግንባታ አዳዲስ የቴክኖሎጂ ግኝቶችን ግንባርና ስርዓት ስር በመግባት ማስፈፀም ሲችል ለኢኮኖሚያዊ ዕድገት በቀጥታ አስተዋፅኦ ያደርጋል የሚለው አስተሳሰብ እንደኛ በመሰሉ በኢኮኖሚያዊ ደረጃቸው ኋላ ቀር የሆኑ አገሮች እንደሚሰሩ በጥናት ተረፋፅቷል።¹³ ከዚህ በተጨማሪም

ተዋጊና አምራች ስራዊት እንደጥራትን የሚባለው አንዳንዴ ብቅ የሚል አስተሳሰብ፣ የሰራዊቱን ዋነኛ ስራ (በሰላም ጊዜ ለጦርነት የመዘጋጀቱን) ጎድቶ የአካባቢ አዛዴጾችን ኪስ ያሳብጥ እንደሆነ እንጂ በሃገራዊ ኢኮኖሚያዊ ዕድገት ላይ ይህ ነው የሚባል አስተዋጽኦ አይኖረውም።

በእርግጥ ለሃገር ደህንነት ማስጠበቂያ በተለይ ለውትድርና እየተባለ በሚወጣው ወጪና በኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ዕድገት ላይ ያለው ተዛምዶ አሃዛዊ Quantitative በሆነ መንገድ ሲሆን ለውትድርና የሚወጣው ወጪ በኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ዕድገት ላይ በተለይ በማህበራዊ ግልጋሎት ማስፋፋት ላይ አሉታዊ ተፅዕኖ እንዳለው ታይቷል።¹⁴ ጉዳዩ ግን መጠየቅ ያለበት ጦርነት ወይም ጭርስ በርስ ግጭት ቢቀሰቀስና ሽንፈት ቢያጋጥም ኢኮኖሚያዊ እንዲሆን መለካት ይቻላል በአንፃሩ ደግሞ የተረጋጋና ረጅም ዕድሜ ያለው ሰላም በማስፈን የሃገር መከላከያ ኃይል ድርሻ ለብቻ ለይቶ መለካት ይቻላል። እነዚህ ጉዳዮች በቁፃር ተለቀቁ ተቀምጧ በመሠረታዊ የሃገር ደህንነት ጉዳይ ውሳኔ ለመስጠት መነሻ ሊሆኑ አይችሉም። አንድ መታወቅ ያለበት ጉዳይ ግን ለሃገር መከላከያ የሚወጣው ወጪ ለኢኮኖሚያዊ ዕድገትና ለማህበራዊ ብልፅግና ከሚወጣው ወጪ እየተጫረተ ነው የሚወስደው። የሃገር መከላከያ ግንባር በቀጣይ ሁኔታ የሚያመነጭ አይደለም። ለኢኮኖሚያዊ ዕድገት የተመቻች ሁኔታ ይፈጥራል እንጂ በላተኛ ነው። ከዚህ ሁኔታ በመነሳት የሃገር መከላከያ ኃይልን ወጪ ለመቀነስ እና ለኢኮኖሚያዊው ዕድገት የተመቻች ሁኔታ እንዲፈጠር እንዴት መመራት አለበት የሚለው ጉዳይ በወገ ማጤን አስፈላጊ ነው።

የአገር ሰላምና ፀጥታ ማስጠበቅ በአንድ ሕብረተሰብ ውስጥ መከናወን የሚኖርበት በሕብረተሰብ ዘንድ ተፈላጊ የሆነ ጉዳይ (Social good) ነው ብለናል። ይህንን ተግባር ለማከናወን ደግሞ በሃገር ውስጥ ካለው አጠቃላይ ሃብት ለዚህ ስራ የተወሰነው መጠን መመደብና ሰላምና ግንባር ለማስጠበቅ ተብሎ ወጪ ማውጣት ይጠይቃል። በማንኛውም ሃገር የሃገርን ደህንነት ለማስጠበቅ በሚመጡ ግንባር የሃብት መጠን ድርሻና ለኢኮኖሚያዊ ማህበራዊ ልማት ስብ በሚመደበው የሃገሪቱ የሃብት መጠን ድርሻ አመዳደብ ላይ ውጥረት መነሳቱ አይቀርም። ይህ ውጥረት እንደኛ በመሰሉት በኢኮኖሚ ክፍተታቸው ወደኋላ በቀሩትና በጦርነት የፈራረሱ ወይም ያልተሰሩ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ የመሠረተ ልማት አውታሮች በርካታ በሆኑባቸው ሃገሮች ከፍተኛ ይሆናል። ይህንን ውጥረት ፈጽሞ ማስወገድ አይቻልም። ግን በአግባቡ ግንባር የተቀመጡ ፖሊሲዎችን በሚመለከቱ ግንባር ለሲ.ሲ. ቼ መተግበሪያ ፕሮግራሞችን በማውጣት ሊደርስ የሚችለውን ጉዳት መቀነስ ይቻላል።

ማንኛውም ሃገር አሁንና ለወደፊት የሚኖረው የሃብት መጠንና በሁሉም መስክ ሊደርስበት የሚፈለገውን የዕድገት ደረጃ ዕቅድ ይኖረዋል። ይህ በአንድ ወቅት ያለው ተጨባጭና ለወደፊት ሊኖር ይችላል ተብሎ ታሳቢ የሚደረገው የአንድ ሃገር የሃብት መጠን የሃገሪቱን በአጠቃላይና የዜጎቿን የአሁንና የወደፊት ፍላጎቶች ለማርካት እንዲቻል ታስቦ ይሰማራል። ግንባር። ከእነዚህ የሃገሪቱ ፍላጎቶች አንፃር ሰላምና ፀጥታ የተረጋጋ የኑሮ ሁኔታ መስፈን አንዱ ነው። ይህንን ሁኔታ ከመፍጠር አንፃር ደግሞ ከፍተኛ ድርሻ ያለው የሃገር መከላከያ ግንባር ነው። ከዚህ ሁኔታ በመነሳት ካለው የተወሰነ የሃገሪቱ ሃብት ምን ያህሉን ለሃገር ደህንነት ማስጠበቂያ ምን ያህሉን ደግሞ የሕብረተሰቡን የኑሮ ደረጃ ለመጠበቅና ለማሻሻል ማለትም ለኢኮኖሚያዊ ዕድገት ምን ያህሉን ለማህበራዊ ብልፅግና መዋል አለበት ብሎ መወሰን አለበት።

October 1996. Military expenditures and Economic Performance Lessons from the Ethiopian Economy. page 4

¹⁴ Ibid

¹³ Haile Kibret. Ethiopian Journal of Economics Volume V, Number 2

እነዚህ ተወዳዳሪ የሆኑ ፍላጎቶች እርስ በርስ የተቆረቀሩ መጥቀሳቸው አይቀርም። ውጥረቱ በዚህ ምክንያት የሚፈጠር ይሆናል። አንደኛው ስፔራ (Sector) በርከት ያለ በጀት ከተመደበለት ሌላኛው መጎዳቱ አይቀርም። የሁሉንም ፍላጎቶች ሁኔታ በሚጠቀሙ ደረጃ ማሟላት አይቻልም። በዚህ ምክንያት ነው በአግባቡ የታሰበበትና የተጠና ውሳኔ መወሰን ትልቅ ጭንቀት የሚኖረው። ለዚህም ነው ሃገራዊ በጀት ውሳኔ ከስራ አስፈጻሚው ተፅዕኖ ነፃ የሆነና በሃገር መሠረታዊ ጉዳዮች ላይ ከፍተኛ ውሳኔዎች መወሰን ያለበት የሃገሪቱ ፓርላማ ከዋና ዋና ቸ ስራዎቹ ውስጥ አንዱ እንዲሆን ማለፈ።

የአንድን ሃገር ሃገራዊ ደህንነትን ለማስጠበቅ ተብሎ ለሃገር መከላከያ ሰራዊት የሚመደበው በጀት በሦስት ጉዳዮች ላይ በመመሠረት ይወሰናል።

1. በአገሪቱ ውስጥ አሁን ያለውና ለወደፊት ሊገኝ የሚችለው ግብር መጠንና ዓይነት በአጠቃይ ግምት ውስጥ በማስገባት (ብዙዎቹ ፕሮግራሞች የአንድ ዓመት ፕሮግራሞች ብቻ ስለሌሉት)፤
2. ለብሄራዊ ደህንነት ማስጠበቂያ አስፈላጊ የሚሆነውና የአገሪቱ አቅም ሊያቅርብ የሚችለው የሃብት መጠን፤
3. ለሃገር መከላከያ ተብሎ የሚመደበው የሃገሪቱ ሃብት ግብር መጠንና ዓይነት በሆነ አጠቃቀም ላይ እንዲመሰረት ታሳቢ በማድረግ ይሆናል።

እነዚህ ሁኔታዎች በሙሉ ደግሞ የሃገርን ደህንነት ለማስጠበቅ ያስችላል ተብሎ በሚወጣው የብሄራዊ ደህንነት ፖሊሲና ይህንን ፖሊሲ ለማስፈጸም በሚነደፍ ስትራቴጂዎችና ፕሮግራሞች ላይ መሰረታዊ። የሃገር መከላከያ በጀት ስምምነት የተደረሰባቸው ፕሮግራሞችን ለመተግበር የሚፈለገውን የገንዘብና ማቴሪያል አቅርቦት በቁጥር የሚገለጹበት ሰነድ ነው።

ከዚህ ሁኔታ ፋር በማጸጸጥ Determinants of military expenditure in Sub-Sahara Africa በሚለው ጥናታዊ ጽሑፍ ናድር መሐመድም የሚከተለውን ይላል። "The major determinants of military expenditure are therefore (a) political and military situations (security and threat perceptions) (b) overall economic conditions. These factors operate at domestic, regional and global levels."¹⁵

እንግዲህ የሃገር ደህንነት ጥበቃ ግብር መጠን መለኪያው የአንድን ሃገር የውጭ ይሁን የውስጥ ጠላቶች፣ በወቅቱ በስልጣን ላይ ያለው የጊዜው መንግስት በቁጥጥሩ ስር ያሉትን የፖሊሲ መሣሪያዎች በመጠቀም (ግብር ለማሰጸድ፣ ፖለቲካዊ፣ ኢኮኖሚያዊ፣ ፀጥታዊ) ጦርነት ወይም ግድር በርስ በርስ ግጭት እንዳይቀሰቀስ መከላከል ከቻለ ነው። ይህ ሳይሆን ቀርቶ ከተቀሰቀሰ ደግሞ በአጭር ጊዜ በአነስተኛ ችግር በአሸናፊነት ማጠናቀቅ ነው። የሃገር ደህንነት ማስጠበቂያ ፖሊሲው፣ ስትራቴጂ-ቸና ዝርዝር ፕሮግራሞች ይህንን ውጤት ለማምጣት የሚያስችሉ መሆናቸው በሚገባ መታየት አለባቸው። ለዚህ ነው የሃገር ደህንነት ፖሊሲ ሲወጣ ሰፊ ያለ ውይይት የሃሳብ ልዩ-ዩ-ጥናት ከሰፊ ውይይትና የሃሳብ ልውውጥ በኋላም ሃገራዊ መግባባት (Consensus) ላይ መድረስ ያለበት። የሃገር ደህንነት ማስጠበቂያ ፖሊሲ ሁሉንም የሃገር እንቅስቃሴዎች የሚነካ መሠረታዊ ጉዳይ ነው።

ግብር መጠን የሆነው የሃገር እንቅስቃሴና ህልውና የሚነካ ጉዳይ፣ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝም የሃገሪቱ ህዝብ ህይወቱንም ጭምር ለመክፈል የሚያዘጋጅበት ፖሊሲ በዝርዝር አውቆትና አምናበት ሊቀበለው ይገባል። ከማናቸውም ግብር-ች (የኢኮኖሚ፣ ማህበራዊ) ፖሊሲዎች ይበልጥ እንደሆነ እንጂ በማያንስ መንገድ በሕብረተሰቡ

ዘንድ ሰፊ ውይይት ሊካሄድበት፣ ሊነቀፍና ሊወደስ ይገባል። በብዙ ሃገሮች ያለው ልምድ ግን የብሄራዊ ደህንነት ፖሊሲ በጥቂት ከፍተኛ የመንግስት ባለስልጣናት ረቆ ከፍተኛ ሚስጥር ሆኖ የሚጠበቅ ግብር ግብር ይላል። ሕብረተሰቡ የማይነካው የሚፈራ ግብር ተገቢ ይወሰዳል፤ ይህ ትክክል አይደለም። እዚህ ላይ ግልጽ መሆን ያለበት ግብር ማስጠበቂያ መኖር የለበትም ማለቱ አይደለም። ወደ ዝርዝር ነገር ሳልገባ በአንድ ወቅት የሃገር መከላከያ ሰራዊት የተሰጠውን ፅግብ ለመጠቀም እንቅስቃሴ ሲጸርጸው እንዴት ይሰማራል ምን ስልቶችን ይጠቀማል ወዘተ ... ህዝብ እንዲወያይበት የሚያስፈልገው ጉዳይ አይደለም። ከዚህ ውጭ ግን መሠረታዊ የሃገራዊ ደህንነት ፖሊሲና ይህንን ለማስፈጸም የሚወጡ ፕሮግራሞች ህዝብ እንዲያውቃቸው ብቻ ሳይሆን ሃሳብ እንዲሰጥባቸው፣ እንዲደግፉባቸው፣ እንዲቃወማቸው፣ እንዲያሳብታቸው እንደማንኛውም ፖሊሲ ግልፅ ውይይት የሚደረግባቸው መሆን አለባቸው። በህዝብ ፊት ተቀባይነት የሌለው ሃገራዊ የደህንነት ፖሊሲ ግሩ ቢል ዓሩ ሰነድ ከመሆን አይደለም። አንዴ ከወጣ በኋላም ደርቆ የሚቀመጥ መሆን የለበትም። በየጊዜው ከወቅቱ ሁኔታ ፋር እየተገናዘበ መፈተሽ፣ መሻሻልና መበልፀግ ይኖርበታል።

ይህ ሳይደረግ ቀርቶ ለሃገር ደህንነት ማስጠበቂያ ተብሎ ግብር ግን መሠረታዊ ባህርት በግብር ስልጣን ላይ ያሉትን ኃይሎች ለመጠበቅ ተብሎ ግብር ግብር ይሆንና አገሪቱን ከውጭ ጥቃት ይሁን ከእርስ በርስ ጦርነት ላይድናት ይችላል። የአገሪቱንም ሃብት አያድንም። ይህንን ጉዳይ አስመልክቶ ያዳር መሐመድ ቀደም ብሎ በተጠቀሰው ጥናታዊ ግብር የሚከተለውን ይላል "In developing countries the need for military forces to maintain ruling elites in power and to repress domestic opposition groups is crucial in deciding the level of military effort"¹⁶ 16

¹⁵ Nadir A.L. Mohammed. Detrminants of military expenditures in sub Saharan Africa. Ethiopian Journal of Economics. Vol. II, No. 2. October 1993. p 97

¹⁶ Ibid. p 90

V. ግንባር መከላከያና የኢኮኖሚ ዕድገት በሃገራችን

በዚህ አጭር ጽሁፍ በሃገራችን ያለውን የሃገር መከላከያ ስራዊት ግንባታና የኢኮኖሚ ዕድገት ዝምድና በዝርዝር ማየት ያስችግራል። ከዚህ በተጨማሪም የአጀንዳው አቀራረብና ይዘት በአጠቃላይ ጉዳዮች ላይ እንጅ በዝርዝር የሃገራችን ሁኔታ ፅምጭ ግንባታ እንደገባ ያተኮረ አልመሰለኝም። ሆኖም መሠረታዊ ናቸው በምላቸው ሁለት ጉዳዮች ላይ በማተኮር አንዳንድ ነገሮች ማለትና ለቀጣይ ወይይት ጠቃሚ መስለብ ማረጋገጥ ጥያቄዎች ማንሳት አወዳለሁ። አንደኛው የሃገራዊ ደህንነት ፖሊሲ አወጣጡና አፀዳደቁ ሂደት ላይ ያተኮራል። ሁለተኛው የሃገራዊ ደህንነት እንቅስቃሴ የአስተዳደሩን ውሳኔ አሰጣጥ ስርዓቱን በአጠቃላይ governance እየተባለ የሚታወቀውን ይመለከታል። ሁለቱንም በጥራት እንደሚቀረጹ። በመጀመሪያ አንዳንድ ጠቅላላ ያሉ ጉዳዮችን እንደመነሻ ላንሳ።

በሃገራችን ሰላም የመጥፋቱና በቀጣይ ጦርነት ለዘመናት መኖራችን ጋሃድ ነው። ከ1970ዎቹ ወዲህ ያለውን እንዲያቆም ሁለት ትላልቅ በሁለት አገሮች መካከል የተደረጉ ጦርነቶች እና ለአስርት ፕመታት ያላቋረጠ የእርስ በርስ ጦርነት አልፏል። ይህ ሁኔታ ደግሞ በሃገራችን ኢኮኖሚ ላይ በጣም ሚና እጅግ ከባድ ነው።

ከ1990ዎቹ በኋላ በመሃል ከተደረገው የኢትዮ ኤርትራ ጦርነት በስተቀር በግንባር እየተጠናከረ የመጣ ተነፃፃሪ ሰላም አለ። ይህ ሁኔታ መንግስት በየጊዜው ከወሰዳቸው ውሳኔዎች ጋር ተዛምዶ በሃገራዊ ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ እንቅስቃሴ አምንጭ ለግንባር አምጥቷል። ይህንን ሁኔታ መንግስት በየዓመቱ ለሃገር መከላከያ ስራዊት ከመደበው በጀት ከጠቅላላ የሃገራቱ ሃብት አንጻር በንጽጽር ሲታይ ማስተዋል ይቻላል። የሃገር መከላከያ በጀት በየዓመቱ እየቀነሰ መጥቷል። ከዚህ ቅጥ (Pattern) አፈጻጸም የሚታየው በኢትዮ ኤርትራ ጦርነት ወቅት የነበረው ሁኔታ ነው። ይህንን ሃሳብ የዓለም

ባንክ የኢትዮጵያና ሱዳን ዳይሬክተር የሆኑት ኬን ኦሻሽ እንዲህ በማለት ጻፏል። "Ethiopia suffered from a war, with GDP contracting

Year	Military Expenditure m. birr	As a % of GDP
1990	1.625	8.5
1991	1.095	5.3
1992	716	2.7
1993	819	2.9
1994	813	2.4
1995	754	2.0
1996	803	1.8
1997	1.512	3.4
1998	3.263	6.7
1999	5.589	10.7
2000	5.075	9.6
2001	3.154	6.1
2002	3.000	5.3
2003	3.000	4.3
2004	3.000	

by 3.7% in 1997/98" በዚህ ወቅት ለሃገር መከላከያ የተመደበው በጀት ከፍተኛ ለውጥ አሳይቷል። መደረግ የነበረበት ነው ብዬ አምናለሁ።

እ.ኤ.አ. ከ1990 - 2004 ባሉት ፕመታት ውስጥ የኢትዮጵያ ግንባር መከላከያ በጀት ከሃገራቱ GPD (Gross demostic product) አንጻር ሲታይ የሚከተለውን መስለል።¹⁸

የዓለም አቀፍ የገንዘብ ድርጅት ማኔጅግ ዳይሬክተር የነበሩት ካምደሱስ ይህንን የሃገር መከላከያ በጀት ከሃገራቱ GPD (Gross demostic product) አንጻር ሲታይ ግንባር

ከ4.5% መብለጥ የለበትም ሲሉ UNDP ደግሞ ከ4% መብለጥ የለበትም ይላል። በተጨማሪም ተቀባይነት መንግስታት ዋና ፀሐፊ የነበሩት ኮሬ አናን ጣሪያው ከ1.5% መብለጥ እንደሌለበት ገልጸው ነበር። እ.ኤ.አ. ከ1993 - 1996 ረስ በቀጣይነት እየቀነሰ የመጣው በጀትና በዚህ ወቅት በአፍሪካ ደረጃ ከነበረውና በሊጋሽ አገሮችና ዓለም አቀፍ የገንዘብ ተቋማት ዘንድ ተቀባይነት ከነበረው የበጀት ጣሪያ በላይ እምብዛም የበለጠ አልነበረም።¹⁹ ህ በፅሁፍ ማረጋገጫው በጀት በገለጻው አቀፍ ሕብረተሰብ ዘንድ በማጠቃለያ ላይ ለሚገኙ ሃገራት ያወጣውን ጣሪያ ያልዘለለ ቢሆንም ከተለያዩ አቅጣጫዎች (የሃገራት ስምምነቶች፣ ከተለያዩ ገቢዎች በሚሸፈን ወጪ) የሚወጣው ገንዘብ በተለይ ደግሞ ለጦር መሣሪያና ለግንባር መጠጫ ፅደቅ ማጠቃለያ ላይ በመሰማት እንደሚታይ ግንባር መከላከያ ግንባር ስራዎቻቸውን ለመሸፈን ከፍተኛ ዓረት ያደርጋሉ። በአጠቃላይ ሲታይ ግን እኛ ካለንበት ሁኔታ አንጻር የሃገር መከላከያ በጀት በኢኮኖሚው ላይ ከፍተኛ ጫና እየፈጠረ ነው ሲባል አይችልም።

1. የፖሊሲው አወጣጥ ሂደት

እኔ እስከሚያውቀው ድረስ ከዚህ ቀደም የነበሩት የኢትዮጵያ መንግስታት ግልጽ የሆነ የሃገራዊ ደህንነት ፖሊሲ አልነበራቸውም። ይህ ማለት ያለፉት መንግስታት የሃገራዊ ደህንነት ማስጠበቂያ መመሪያ ግንባር ስራ ላይ ለማሳካት የሚሰጡ አቅጣጫ አልነበራቸውም ማለት አይደለም። ግን በግልጽ እንደፖሊሲ ወጥቶ ህዝብ አውቆትና ተቀብለው የሚሄድ በግንባር ተቀባይ መመሪያ አልነበረም። እንዲያውም በግዜው ተቀባይነት በነበረው አስተሳሰብ መሠረት እንደአንድ መሠረታዊ ግንባር ሚስጥር ተቀባይ ማረጋገጫ እንደሚሆን መገመት ይቻላል። አሁን በስልጣን ላይ ያለው መንግስት በፈረንጅቹ አቆጣጠር በኖቨምበር 2002 ላይ የኢትዮጵያ ግንባር ሚስጥር ማረጋገጫ የውጭ ግንኙነትና የብሔራዊ ደህንነት ፖሊሲና ስትራቴጂ

¹⁷ Ken Ohashi Sustaining Growth: Ethiopessimism? The World Bank Group. 2008.

¹⁸ Budeting for the Military Sector in Africa. The processes and Mechanisms of Control. 2006.

ደህንነት ተቋማትና እንቅስቃሴያቸውን በአግባቡ ማስተዳደር ማለት በተለይ በስትራቴጂካዊ ጉዳዮች ላይ ዲሞክራሲያዊና ግልጽ የሆነ የውሳኔ አሰጣጥ፣ የተጠያቂነትና የቁጥጥር ስርዓት መኖር ማለት ነው። ይህ ደግሞ ከመሠረቱ ጀምሮ የሃገሪቱ ሕገ መንግስት በሃገራዊ ደህንነት ጉዳይ ላይ የሚወሰኑ ውሳኔዎች የሚወሰኑበት አግባብ (procedure) እና የትኛው የመንግስት አካል በምን ጉዳዮች ላይ የመወሰን ስልጣን እንዳለው በግልጽ በማስቀመጥ ይጀምራል። ከዚህ ቀጥሎም ብዙዎች ሃገሮች እንደሚያደርጉት የሃገር መከላከያ ኃይልን በተመለከተ የውሳኔ አሰጣጥ ስርዓቱንና የስልጣን ክፍፍሉን ከሌሎች ውስጣዊ አሰራሩ ፋር በማግኘት ፅልቅ የሚያደርጉበት የሰራዊት ማቋቋሚያ ሕፅ (Defence Act) ማህሉትን ጸግቶ። ህግ በሚገባ ታስቦበትና ተቋሙን ውጤታማ ለማግረፅ ታልሞ በሃገሪቱ ህግ አውጪ አካል የሚወጣ ሲሆን በየጊዜው ከሁኔታዎች ጋር እየተዛመደ እያደገ እንዲሄድ ይደረጋል።

ይህንን ተንተርሶ አንድ መነሳት ያለበት ጉዳይ የሃገር መከላከያ ግል አስተዳደር (governance) መስተካከል ሦስት መሠረታዊ ጠቀሜታዎች እንዳሉት ነው።

1. የተስተካከለ አስተዳደር መኖሩ ሰፊ የሕጋዊነት መሠረት እንዲኖር በማስቻል ከዚህ የሚመነጭ ህዝባዊ ድጋፍ እንዲጎናፀፍ ያስችለዋል። ይህ ቀጭ ብሎ እንደተገለፀው ለሞራሉም ለጀግንነቱም ብሎም ለግልጽ ግዳጅ አፈፃፀም ምንጭ ነው። በየሄደበት የኛ ሰራዊት ይባላል። በፈቃደኝነት ማሰባጠን ጸልተቆ በ ህብ ግልጽ ለማፅናት መሠረት ይሆናል። ይህ ሁኔታ በሰራዊት ግዳጅ አፈፃፀም ያለው ጠቀሜታ ፅልቅ መስለኛል።

2. የተስተካከለ አስተዳደር መኖር የሃገር መከላከያ ግልጽ በቅቶ በስልጣን ላይ ያለ መንግስት ከሚፈጥርበት አግባብ የሌለው ተፅዕኖ ተላቆ ረዘም ባሉና ስትራቴጂካዊ ጠቀሜታ ባላቸው የሃገር ደህንነት ጉዳዮች ላይ ፕሮፌሽናል በሆነ አግባብ

እንዲያስብና እንዲዘጋጅ ያስችለዋል። ይህ ብቃቱ ከፍተኛ እንዲሆን ከማስቻሉም በላይ የአንድ የፖለቲካ ፓርቲ ወይም በስልጣን ላይ ያለ መንግስት (regime) መሣሪያ እንዳይሆን፣ የጠቅላላ የሃገሪቱ ደህንነት በሕገ መንግስቱ በተቀመጠለት መመሪያ መሠረት የሚፈጸም ግል እንዲሆን የተመቻቸ ሁኔታን ግልጽ ግልጽ።

3. አሁንም የተስተካከለ አስተዳደር መኖር ሰራዊቱ በግዳጅ አፈፃፀም ግልጽ ግልጽ እንዲሆን በማስቻል ጸለቀ ግልጽ እንደተጠበቀ ሆኖ በተጨማሪም የቁጥጥር ስርዓቱን በማጥበቅ በተለያዩ መንገድ የሚፈጠረውን የሃገራዊ ሃብት መባከንን ለመግታት ያስችላል። የሃገራዊ ደህንነት የማስጠበቅ ጉዳይ በአጠቃላይ የሃገር መከላከያ ኃይል ግንባታና ስምሪት ደግሞ በተለይ ከፍተኛ ግልጽ ግልጽ እንቅስቃሴ ነው። በአንጻሩ የተሳሳተ ፖሊሲ በመከተል ግልጽ ሃብት ሊባክን ይችላል። ከዚህ አልፎም ትክክለኛ ፖሊሲና ስትራቴጂ ተነድፎ ግልጽነትና ተጠያቂነት የሰፈነበት አስራር ባለመስፈኑና በሌሎች ብልሹ አስራሮች የሃገር ሃብት ለሰጠው ግብ ሳይውል ሊባክን ይችላል። ይህ ሁኔታን መቆጣጠር የሚቻለው ወይም የሃገራዊ ሃብት ብክነትን በተቻለ መጠን መቀነስ የሚቻለው፣ የተስተካከለ የአስተዳደር ስርዓት ተዘርግቶ ተግባር ላይ ሲውል ነው። ግልጽ መንገዱን መገለጽ ያለበት ጉዳይ ቁጥጥር ማጥበቅ ማለት የበጀት ምደባን ለመቀነስ መሰራት ማለት ብቻ እንዳልሆነ ነው።

የሃገሪቱ ከፍተኛ ግልጽ ግልጽ ውሳኔዎችንና በጀትን የሚወስነው የሕግ አውጭው አካል ስራውን በአግባቡ ከሰራ፣ በስራ አስፈፃሚው አካል ለሃገራዊ ደህንነት ግልጽ የሚመደበው በጀት ፖሊሲውን ለማስፈፀም በቂ አይደለም ብሎ ካመነ፣ ይህንን ማስተካከልም ስራው ነው። በአጠቃላይ ግብ የሃገሪቱን ደህንነት የሚያስጠበቅ ፖሊሲ መውጣቱን ይህንን ፖሊሲ ለማስፈፀም የሚያስችል ስትራቴጂ መነደፋንና ለዚህም በቂ በጀት

መመደቡን መቆጣጠር ነው። ስለዚህ የተስተካከለ አስተዳደር መኖር ግልጽ ግልጽ የሆነ ዲሞክራሲያዊ የቁጥጥር አግባብ እንዲኖርና ለሃገራዊ ደህንነትም ወሳኝ የሆኑት የሃገሪቱ አካላት ኃላፊነቱን እንዲሸከሙ ያስችላል።

እዚህ ላይ የሚነሳው ጉዳይ የሃገራችን ሕገ መንግስት ሚዛኑን የጠበቀ የቁጥጥር ስርዓት እንዲኖርና በሃገራዊ የደህንነት ጉዳይ ላይ ውሳኔ የመስጠት ስልጣን በተወሰኑ የመንግስት መስሪያ ቤቶችና ግለሰቦች እንዳይሰበሰብ ምን መፍትሔ አበጅቷል የሚለው ነው። ይህም ማለት ሕገ መንግስቱ በሕግ አውጭውና በስራ አስፈፃሚው መካከል ያለው በሃገራዊ የደህንነት ጉዳይ ላይ ውሳኔዎችን የመወሰን የስልጣን ክፍፍል እንዴት አስቀምጦ ግልጽ ተብሎ መግለጽ ግልጽ። ግልጽ ተፅዕኖዎች እንቅስቃሴ ሲገባ ደግሞ የሕግ አውጭው አካል በተሰጠው ስልጣን መሠረት ስራውን በብቃት ለመስራት የሚያስችለው ሁኔታ ተመቻችቷል በጉዳዩ ላይ በቂ ዕውቀት ያላቸው ሰዎች በውስጡ አካቷል ይህ ካልሆነ ደግሞ ውሳኔ ለመወሰን የሚያስችላቸው በቂ ግልጽ ግልጽ ግልጽ ግልጽ ተመቻችቷል የፖለቲካ ሁኔታ ግልጽ ኃላፊነታቸውን በብቃት እንዲወጡ ያስችላቸዋል የገዥው ፓርቲ፣ የስራ አስፈፃሚው አካልና የሕግ አውጪው ዝምድና ምን ይመስላል በሕገ መንግስቱ የተሰጣቸውን ስልጣንና ኃላፊነት በተገቢው መንገድ ለመተግበር የሚያስችል ሁኔታ ነው ያለው ወይስ መስተካከል የሚገባቸው ጉዳዮች አሉ የሚሉትና ሌሎች ተያያዥ ጥያቄዎች መነሳት ይገባቸዋል።

VI. ማግኛ ግልጽ

በሁለት ሺህ ሃያ ምን ግልጽ ግልጽ።

ይህ የውይይት መድረክ እኔ እንደገባኝ ለውይይት መነሻ የሚሆን ሃሳብ የምናቀርብ ሰዎች ከዛሬ ሃያ ዓመት በኋላ በምንገገርበት ርዕስ ግልጽ ተመስርተን ራዕዮችንን የምንገልጽበት መድረክ ነው። ራዕይ

ጠቅላይ ልጅ እንደሚገባኝ ያለፍንበት ሁኔታ መነሻ በማድረግ ለቀጣይ እንዲሆን የምንመኘውን ሃሳብ መግለጽ ማለት ነው። ከዚህ አንጻር ከሃያ ዓመት በኋላ በሃገር መከላከያና ኢኮኖሚያዊ ዕድገት ያለው ዝምድና እንዲሆን የምንመኘው የሚከተለውን ነው።

መቼም ጥቅ ያለንበት ጄኔራልያዊ ቀጠና ወደድንም ጠላንም ጦርነቶችና በጦርነት በጦርነት ግጭቶች ከማንኛውም አካባቢ በበለጠ ሊከሰቱበት የሚችል ቀጠና ነው። ከዚህ በመነሳት ደህንነታችን ነቅተን እንድንጠብቅ የሚያስገድድ ሁኔታ ነው ያለው። በመሆኑም የሃገር መከላከያ ስራዊት ግንባታ የደህንነታችን ማስጠበቂያ አንዱ አካል ሆኖ ከጠቅላላው የሃገራችን ሃብት ድርሻውን በጠቅላላ መቀጠሉ አይቀርም። ያለው አማራጭ ለዚህ የሚወጣውን ወጭ በጠቅላላ Rationalize ጸጋረጭ ከሌሎቹ የሀብት ተጠቃሚ ፍላጎቶች ጋር ተጣጥሞ ሚዛኑን ጠብቆ እንዲቀጥል ማስቻል ነው። በዚህ ቀጠና ውስጥ ሆነን በኢኮኖሚ እያደግን፣ ይህ ዕድገታችን ይበልጥ ደህንነታችንን አስተማማኝ እንዲሆን ጸጋረጭ ሰላምም በበልግ በተረፉ እንዲሄድ ነው ምንም።

ሃገራዊ የደህንነት ፖሊሲ ከማውጣት አንጻር የተጀመረው ጅምር ተጠናክሮ ቀጥሎ እንዲጠናቀቅ መኖሩን የሃገራችን ሃገራዊ የደህንነት ፖሊሲ በሰፊ የህዝብ ተሳትፎ በተለይ ደግሞ ከትምህርት ተቋማት፣ የጥናት ተቋማት፣ መንግስታዊና መንግስታዊ ያልሆኑ ተቋማት በስፋት ተሳትፈውበት የእነሱ ግብአት ፖሊሲውን አጠናክሮ እንዲወጣ። ከሌሎች ሃገሮች ልምድ በመቅሰም አጠቃላይ ህዝቡ የኛ የሚለውና ዋና ዋናዎቹ የማህበረሰቡን እንቅስቃሴ የሚመራ ሊሲ እንደሆነ እመኛለሁ። ሊሲው በህዝብ በባለቤትነት እንዲያዝ (own) እንዲደረግ የፖሊሲ የአወጣጡ ሂደቱ ወሳኝ ስለሆነ ሂደቱ ተስተካክሎ ተላላቅ ውጤት እንዲገኝ እመኛለሁ።

በዚህ ዓይነት ሁኔታ በጠቅላላ ፖሊሲና የፖሊሲው ማስፈጸሚያ በሆኑ ስትራቴጂዎችና ፕሮግራሞች

መመሪያነት መሰረት የሚገነባ በግዳጅ አፈጻጸሙ ውጤታማ የሆነ በሃገራችን ኢኮኖሚ ላይ ከፍተኛ ጫና የማይፈጥር ግን ጠላቶቻችን ጦርነት እንዳይቀሰቅሱ መግታት የሚችል፣ ጦርነት ከቀሰቀሱ ደግሞ በአጭር ጊዜ በድል አድራጊነት ግዳጅን የሚፈጽም፣ ከፍተኛ ህብረት ፍቅር፣ ሞራል፣ ጀግንነት፣ ዲስፕሊንና ፕሮፌሽናል ብቃት ያለው የሃገር መከላከያ ስራዊት እንዲኖረን እመኛለሁ። ህ ተቋም መሠረታዊ ግዳጅ የሃገሪቱንና ህብረቱን ደህንነት መጠበቅ መሆኑን በሚገባ የተገነዘበ፣ በየጊዜው በዴሞክራሲያዊ አገልግሎት እየተፈራረቀ የሚመጡትን መንግስታት ማገልገል የሚችል መንግስታት በተቀያየሩ ቁጥር እየተጠራረገ የማይጣል እንዲሆን መኖሩን።

የሃገራዊ ደህንነት ማስጠበቂያ ተቋማቶቻችን እንቅስቃሴያችን በዴሞክራሲያዊ የቁጥጥር ስርዓት በአግባቡ የሚተዳደሩ እንዲሆኑ መኖራቸውን ስራዊቱ በህብ የተመረጡ ሲቭል ባለስልጣናትን ስልጣን የሚያከብር፣ በእነሱ ማህተም ስራቸውን በተገቢው መንገድ እንዲሰሩና ግዳጃቸውን እንዲወጡ ከስራዊቱ የሚፈለገውን በሙሉ የሚፈጽም ሆኖ እንዲገነባ መኖሩን። ይህንን ለመምራት የሚችል ጠንካራ የሕግ አውጪ እንዲኖረን ለዚህ የተመቻቸ ፖለቲካዊ ሁኔታ እንዲፈጠር እመኛለሁ።

ይህ ሲሆን የሃገር መከላከያ ስራዊት በማንም ሊተካ የማይችል አዎንታዊ አስተዋፅኦ በኢኮኖሚያዊ ዕድገት ላይ ይኖረዋል ብዬ አምናለሁ። ይህ ሂደት የቅላላ በሃገሪቱ ማረጋገጫ ጸግ ሞራላዊ ደህንነትና የመልካም አስተዳደር ውጤት ሆኖ የሚመጣ፣ ለብቻው ተነጥሎ ሊመጣ የሚችል ግንባር እንዳልሆነም በሚገባ እንደሚባለው።

Reference

1. African Union Constitutive Act. Principles. Article 4 (h). Durban, South Africa. July 2002.
2. Budgeting for the Military Sector in Africa. The processes and Mechanisms of Control. 2006. Edited by Wuyi Omitoogun and Eboe Hutchful
3. Dac Guidelines and reference Series - Security System Reform and Governance Policy Statement.
4. David Held & Anthony McGrew. The Global Transformations Reader. An Introduction to the Globalization Debate. 2002.
5. Draft resolution referred to the high level plenary meeting of the General Assembly by the General Assembly at its fifty-ninth session. 2005. World Summit out come. Human Security.
6. Haile Kibret. Ethiopian Journal of Economics Volume V, Number 2 October 1996. Military expenditures and Economic Performance Lessons from the Ethiopian Economy.
7. Human Security Report 2005. War and Peace in the 21st Century. Oxford University Press. 2005
8. Ken Ohashi. Sustaining Growth: Ethiopessimism? The World Bank Group. 2008.
9. Nadir A.L. Mohammed. Detrimnants of military expenditures in sub Saharan Africa. Ethiopian Journal of Economics. Vol. II, No. 2. October 1993.
10. Paul Collier and Anke Hoeffler. "The Challenge of reducing the Global Incidence of Civil Wars". Center for the Study of African Economies. Department of Economics. Oxford University. Resized, March 26, 2004.
11. SIPRI Yearbook 2003. Armaments, Disarmament and International Security.
12. The Federal Democratic Republic of Ethiopia Foreign Affairs and National Security Policy and Strategy. November 2002.

NATIONAL DEFENSE AND ECONOMIC DEVELOPMENT IN ETHIOPIA

LIEUTENANT GENERAL GEBRETSADKAN GEBRETENSAE
Chief of Staff of the Federal Democratic Republic of Ethiopia (1991 – 2001)

First of all I would like to thank the Ethiopian Economic Association for inviting me to this forum to present some ideas for discussion on the relationship between national defense and economic development.

The main point I am going to raise in this presentation is based on the assumption that a given country's national defense force can provide a positive support to that country's economic development through the contribution it makes to the maintenance of peace and stability in the country. Peace and stability are considered a prerequisite for a country's economic development. By ensuring the maintenance of peace, a country's defense force creates a favorable condition for the country's economic development. In order to carry out this duty, the tasks the defense force undertakes should be so managed as to be productive and cost effective, must be guided by a national security policy and strategy, along with a closely monitored utilization of the national resources available to it. Once this has been successfully achieved, it would be possible to limit the demand the national defense force makes on the country's economy to the bare minimum

required by the the country's national security needs.

I. Introduction

In a discussion aimed at understanding the relationship between national defense and economic development, it would be useful to explore the existing global security environment as a point of departure. Each and every country's national security is closely linked with the issue of the overall global security, which bears upon the national security issues of the respective countries. The extent to which each country exercises its right to protect its national security is by and large determined by the status of the global security within which it becomes operational. Accordingly, there are two essential factors that need to be considered.

The first has to do with the growing interdependence among the countries of the world, a phenomenon that may be considered a direct result of the existing international political configuration and globalization. Since the conclusion of World War II and particularly the ascendancy of the United States of America after the Cold War, numerous

international legal instruments adopted by several international agencies and countries around the world have been promulgated and gone into effect. These international legal instruments and agencies have proved useful in rendering the behavior and practices of governments around the world predictable. In addition to this, the all encompassing effort toward democratization, the protection of human rights and the strengthening of civil societies at the global level have made their own contribution to the interactive process currently underway. The present era has made it difficult for governments to suppress peoples' democratic and human rights at will and to come to power without elections, make-believe or otherwise. In today's world even oppression has to be dressed in the mantle of democracy. This fact is demonstrative of how much the phenomenon of globalization, which has been strengthened by the international legal instruments, has contributed to the change of behavior we observe among states. This condition has made it imperative for governments to revisit their attitudes about the global, and along with it, their

Lieutenant General Gebretsadkan Gebretensae is a retired general. He was Chief of Ethiopian Army from 1991 to 2001. Before 1991 he was a member of TPLF and mainly engaged in the fighting against the Derg regime. Lieutenant General Gebretsadkan Gebretensae obtained his MA Degree in International Policy and Practice from Jorge Washington University. He also obtained MBA from Open University of UK. Lieutenant General Gebretsadkan Gebretensae is currently working in the Center for Policy Research and Dialogue as Executive Director. He was served as a consultant for Southern Sudan Government, World Bank and UNDP.

respective national security situation.

Secondly, although, as has been pointed out, the first factor has a role to play in the change of attitude among states, the said international agencies still do not have the capacity to enforce their decisions; nor do they have a comprehensive mechanism by which to manage the world's political and security situation.

In the event that the world's security situation runs into danger, it is these international agencies that find themselves carrying the burden of having to ward off the danger. If they have anything else at their disposal, it is the strategically useful relationship they have established and a power that they have befriended with the capability to come to their aid, all as a result of the relationships they have created.. This is one other scenario that demonstrates the state of today's global security situation. The two factors we considered will bear upon the national security status of each country in a fundamental way.

A country's national defense will have made a positive contribution to that country's economic development only when the country's defense forces have been able to prevent war (with another country) or conflicts (within the same country). If, having made all the effort one could, war or conflicts erupt, the only thing that could be done is to bring the war or the conflicts to an end with the minimum

possible loss in human and material resources and emerge victorious. The rationale behind the incurring of huge expenditure to build and deploy defense forces lies in the assumption that the cost thus incurred would generally be less than that which would be incurred if such preparations were not made and war or conflicts were to erupt.

On the other hand, the economic (monetary) and the non-economic (non-monetary) cost incurred when wars or conflicts break out is huge. If one fails to prevent war and war erupts and, even worse, one loses any such war, it is impossible to compute the cost in mere economic (monetary) terms. If and when such a thing occurs, not only will there be no economic development, it also means that the country in question will face a certain economic regression. Preparation for war is costly. It is possible to keep this in check and to go even further and aim for a positive contribution to the country's economic and social development. As has been pointed out earlier, if it happens that one could not prevent war and ends up on the losing side, the economy built on the efforts of many generations will end up in wreckage. Such an event is impossible to control. Given the current global politics, the paradox is that in order to minimize the dangers of war, one has to prepare for war.

If the building and deployment of a national defense force is to be effective, one ought to put in place a national security

policy that takes into account the current global, regional and national political and security conditions, based on the analysis of the risks ensuing from these conditions, a policy, moreover, that involves the participation of the people and is capable of ensuring the country's and the people's security. One also needs a strategy and the concomitant programs that enable the implementation of such a policy.

The main focus of this presentation is the exploration of the relationship between the building and deployment of a national defense force and the country's economic development. Finally, I shall raise some questions that I think must be considered for the discussion of the issues involved as they relate to our country's situation. I would like to point out that I spent a good part of my life as a Liberation fighter and a soldier. Consequently I address the issue of the relationship between national defense and economic development from the vantage point of this experience of mine. I do not have the professional competence to probe into the details of economic development, nor is such probing expected of me.

II. National Defense and National Security

Countries and governments engage in the building of national defense forces in order to protect their countries from attack by unfriendly forces. This is based on the

thinking that, in order for countries and their respective governments to be able to sustain themselves in a peaceful and stable environment and to move along their own chosen path toward political, economic and social development, they must stand ready to thwart any assault by forces both external and internal. The ensuring of a country's national security is the major one of the fundamental duties of governments. Ideally speaking, this translates into creating conditions favorable to the people's unconstrained engagement, within the framework of a political system of their own choice, in activities pertaining to their economic development and social progress unhampered by external incursion and local insurgency. It means creating favorable conditions in which a country's citizens would be able to pursue their day-to-day interests and participate in the country's economic, political and social activities, free from any fear or anxiety.

The conventional way to undertake such a task is for states to clearly articulate the mission and duties of their national defense forces in their respective constitutions. Depending on the historical background and the concrete realities of their respective countries, governments could limit the mission of their respective national defense forces either to just defending against external incursion or, in the event of internal instability, extend the mission to dealing with insurgencies. They may also go further to include in the mission an

international peace keeping duty and spell out tasks in the event of man-made or natural disasters. Concomitantly, because, as already pointed out, the question of national security is considered one of the most fundamental issues governments have to deal with, given that the issue has a bearing on all aspects (political, economic, social) of society's activities, any decision pertaining to the issue of national security must be made with caution and due consideration of what is involved. Consequently, when it comes to decisions pertaining to the ensuring of national security, the question of who makes decisions and the circumstances of how those decisions must be made are clearly spelled out in the country's constitution. This procedure in the decision-making process, as articulated in the country's constitution, enables the delimitation of jurisdictions among the three branches of government, thereby strengthening the principle of checks and balances. It also clarifies the principle of accountability. If all this could be concretely implemented, not only does it help establish the legitimacy of the defense force, earning it popular support, it would also contribute to the nurturing of morale and courage, which are a necessary ingredient in the sustenance of an effective defense force. It is common knowledge that morale and courage play a significant role in the effective carrying out of the call of duty. Morale and courage strengthen the discipline essential in the running of a defense force,

while at the same time they ensure the prudent utilization of the country's resources and help guard against unnecessary expenditure.

Generally speaking, although the mission of national defense forces varies from country to country and from one form of government to another, the basic nature of their duties is one of defending their respective countries against external incursion. However, when and where internal instability and conflicts occur, they have a role to play in their resolution in accordance with particular clauses provided for in national constitutions. National defense forces also play roles in the event of natural disasters, whether natural or man-made, by way of alleviating problems and helping victims cope with the disasters. An important role played by national defense forces is that of participating in international peace-keeping missions, this last one being a convention accepted by states around the world. Moreover, as much attention is given to the issue of governance within the defense force as that given to the carrying out of the force's duties, for the simple reason that it is only when the defense force's internal governance is proper to the nature of its mission that one ensures that the force so built has been rightly deployed for the express purpose of maintaining national security.

While the nature of the mission of national defense forces is generally as described above, it would be useful to touch upon the

evolution of the concept of national defense over time and how it is conceived of at present in order to grasp the nature of the relationship between the said force and a country's economic development. The building and deployment of any given national defense force does not take place totally free of any external pressure or influence; rather it is something that is accomplished by coming to terms with the various international, regional and national factors and making the necessary adjustments accordingly. Currently, there are international, regional and national factors that bear upon issues of national security. It is therefore appropriate to take into account what bearing these various factors have on the issue of national security in general, and on the building and duties of a national defense force.

The international community's perception and understanding of national security issues has undergone important transformations. Every country, if it must successfully be effective in maintaining its national security, should take it upon itself to design a national security policy that has taken into account the changes that have taken place in the international arena, along with the drawing up of a strategy and preparation of programs appropriate for the implementation of that policy. In undertaking this project, each country has to take into account and analyze the existing international, regional

and national issues and their implications for the building of such a force and the particulars of its deployment. This will enable the respective states to synchronize the budget they allot for purposes of ensuring the efficacy of their defense forces in fulfilling their duties, on the one hand and of maintaining their national security on the other, with the prevailing conditions.

One important point must be raised at this juncture: namely, that it is not their defense forces that countries have available to them as the only tool for the purpose of maintaining their national security. Their other tools are to engage in diplomatic activities in order to alienate their adversaries and rally their friends and to earn the legitimacy and support they need at the international and regional levels. They also need to engage in intelligence operations to keep informed on enemy plans and lines of thinking and, thus, to preempt whatever actions the enemy takes or intends to take, as well as to keep their secrets out of the enemy's reach. They can use their economic capacity to weaken their enemies and to strengthen their own and their allies' position. Most above all, they can use all these tools to ensure a high level of political acceptance, broad popular support and a stable base of legitimacy within their own national territory, while at the same time they will put them in a position whereby they can undertake various political, economic and social activities, with the view to eradicating the causes of internal conflicts

among their populations. It is through the wise utilization of these tools available to governments that it would be possible to maintain one's national security. A national defense force is only one tool among those available to governments for the purpose. At the same time, however, such national defense force as one has constitutes the last option available to governments when things get out of hand and all other alternatives fail to solve the problems of wars or internal conflicts. Hence the importance governments give to their national defense forces, incurring all the cost necessary for its building and upkeep. They also deploy these forces whenever they feel it is necessary to do so. If and when such measure is not taken with all the caution to ensure equilibrium among the various factors, they could as well transform themselves into a cause for instability.

By way of reiteration, we must take into account the fact that the duty of contributing to the maintenance of one's national security is not something left to a country's defense force alone; that a national defense force is only one among many tools available to a government to ensure the maintenance of a country's national security; and that its mission should be so thought out and formulated accordingly. This implies that the resources that a government allots for the maintenance of a country's national security is not limited only to those it consigns to its national defense force. National resources are

allocated to other national security institutions and agencies as well. The resources expended on a country's economic development and social progress plays a big role in the maintenance of that country's national security. We shall look at this issue in greater detail when we discuss the various lines of thinking with regard to the maintenance of a country's national security. In this respect, I would like to explore three issues that I believe have influenced the shaping of the current lines of thought regarding national security, but more particularly the building and deployment of national defense forces, namely:

1. Transformation in lines of thinking regarding the issue of national security.
2. The transformation of the character of wars;
3. The influence of globalization and international legal instruments.

These three factors are interconnected, such that each bears upon the other two. More importantly, the factors reinforce each other.

III. National Security and the International Scenario

1. Transformation of lines of thinking regarding national security.

As has been pointed out earlier, protecting a country's national security is the fundamental and major responsibility of a government. While this fact remains basic to the issue,

when we consider the manner in which states carried out their responsibility of protecting their respective national security against the historical background, we find that many changes have been registered before the world arrived the current lines of thinking regarding national security. Towards the end of the 19th century, and in the first decades of the 20th century, the main preoccupation of states was the building and deployment of national defense forces, so much so that the only engagement of governments appeared to be the building of defense forces and engaging in wars. The period was marked by the production of new weapons, which opened the way for economic development, the opening up of new colonies, which was considered integral to the economic development of states, and subsequently the building and deployment of national defense forces, which took the lion's share of a country's national resources.

This trend led to the breakout of World Wars I and II, which were responsible for the huge loss in both human and material resources. The fallout from the two wars proved the futility of trying to bring order to the international political system through war. This in turn led to the establishment of the United Nations Organization, which spearheaded the implementation of a Collective Security pact in accordance with which member states tried to manage their national security and world peace concerns. Since at the time

nuclear weapons had been developed and their use in subsequent wars would prove mutual destruction for all the parties involved in a no-win situation, the result was what used to be known as the Cold War. The period was one in which numerous anti-colonial wars were waged, resulting, particularly in Africa and Asia, in the liberation of many countries. The period was at the same time marked by the founding and establishment of regional organizations and agencies responsible for ensuring regional peace and security.

Although at this point there were some minor changes taking place, governments had made it their principal task, in accordance with the resources available to them and the nature of their external relations, to build considerably large and strong national defense forces for purposes of protecting their countries' national security. One feature characterizing the activities of the various countries was their division into two ideological blocs: East and West. Then, too, the countries continued to build up their military capacities, those able doing it on their own, while the weaker ones resorted to the procurement of aid packages or amassing loans from their foreign allies. Such countries as the latter served as agents for the promotion of their allies' foreign policies.

The coming to end of the Cold War era helped remove the risks of nuclear war, but it also helped reduce the confrontations among and

within the underdeveloped countries. This situation has also created favorable conditions for the resolution of hitherto unresolved regional conflicts. This in turn has made it impossible for the emergence of any one single, homogeneous bloc with a different economic orientation that would replace, or oppose, the free-market orientation of the capitalist system. The result of all this was the dissipation from the global environment of the tension that would have followed from the division of the globe into the Western and Eastern camps.

The current global political system in which colonialism has been completely abolished; the international legal instruments, along with the special attention governments have given to these instruments, particularly to human rights, and the elimination of poverty has drawn international awareness has helped transform the world's perception of national security. This change in perception is directly linked with the change in the characteristics of wars. The nature and characteristics of war both prior to and after the end of the Cold War have undergone considerable change. The wars waged between countries, rather than being the characteristic manifestations of their foreign policies, have now become the exception rather than the rule. The wars/conflicts we now witness are by and large those that occur within countries themselves. And the underlying causes of such

wars/conflicts are in the main economic policy and social. All these factors have forced the world to view the concept of security in a broader framework and different light than has been the case hitherto. The concept of Human Security, which is a result of all these changes, now stands salient in the conceptualization of the issue of national security among the countries of the world.

Security for whom? Security from what? These are the questions that occupy a prominent place in the current discourse. In this discourse on security, there is, on the one hand, the conventional/traditional view that makes of governments and their capacity to defend their respective countries against incursion by external forces a central concern. This state-centric view of security has as its pivot the concept of national security. On the other side is the view of security, which does not go contrary to the notion of national security in its conventional or traditional sense but which makes of the security of individuals a central issue and broadens the concept into what is now understood as human security, endowing this latter concept with a core value.

The former conventional conception of security, which puts the issue of national security at the center, has as its fundamental concern the analysis of a country's interests and, based on this, the identification of external forces that go against those fundamental national interests

and the computation of its potential risks and threats. The purpose of such analysis and computation of threats is to defend the country or the government mainly from external aggression. The analysis of the potential threats and the designing of the relevant defense policy to withstand those threats are executed by the body in power. Unless, however, this task is carried out in a participatory manner and based on a broad national consensus (as these relate to the analysis of national interests and projection of potential threats), the national security policy will only end up serving the state for the perpetuation of its hold on political power. Such practices are common to many countries, but particularly to those countries that are economically less developed.

The concept of human security, which takes into account the easing of the tension threatening the global security created as a result of the Cold War and, also, the implication the political, economic and social retrogression of the less developed countries has for international and regional peace and stability, has gained wide currency in a short span of time. The basic assumption for this new conceptualization of global security is that it is not only incursion by external forces that threatens the security and well being of a country's citizens and that, if the economic, social and political governance of the country is inequitable, this must also be taken into consideration as a

symptom of the absence of security for the citizens of the country in question. As one scholar has put it, "Peace is more than the absence of war; security is generally understood today to be more than the absence of immediate military threat or coercion."²¹ This concept of Human Security has been deliberated upon by the General Assembly of the United Nations and gained the support and agreement of member countries for implementation.¹

There are, to be sure, differences of opinion on this concept of Human Security. The differences in the main focus on such questions as what issues should be included in the concept and on how far we can go to bring about the desired results. Short of such questions, however, there appears to be a general consensus regarding the essence of the concept. In this connection, there are two trends in this line of thinking about the concept of Human Security: the first trend, designated as "freedom from want," holds that, if the economic and social needs of people are met, then one basic issue will have been dealt with. The second, designated as "freedom from fear," is related, on the one hand, to the current political phenomenon that is, the systems of repression governments employ to perpetuate their hold on

power and the implications this has for economic development and the prevalence of good governance, while on the other hand it holds that this state of affairs is amenable to rapid change. It is indeed the case that, unless a people who is wont to use its free will and creative imagination is allowed to freely engage in the economic, social and political activities of its country, whatever problems there are cannot be solved by the conjectures and interests only of those in power. On the contrary, such line of thinking could adversely affect the capacity of the state to solve the society's problems and, as has been pointed earlier, it could prove to be a cause for conflicts. In this regard, the 2005 Human Security Report has the following to say: "The most insidious forms of repression occur where the coercive power of the state is so pervasive that actual physical repression rarely has to be used. What might be called 'rule by fear' is most prevalent in highly authoritarian states."²

In any given country in which such a political order exists, it would be extremely difficult to bring about any kind of economic development. Consequently, it is believed from the vantage point of human security that "freedom from fear" should play the dominant role in bringing about rapid change and in creating a favorable environment for the release of the people's potential and for bringing about meaningful economic development.

This broad conception of national security, currently on its way to gaining wide acceptance, is understood in its broader sense of accommodating both the individual's and the state's safety. The two senses of "national security" the "conventional" and the "human security" conceptions are, it is maintained, not mutually exclusive. On the contrary, they are considered as mutually complementary and reinforcing and can be so implemented. In this respect, the Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) has, in its Hand Book meant to serve as a guide for providing directions to the relations the developed countries have with the developing countries as they relate to national security, has the following to say:

Security is fundamental in people's livelihood, reducing poverty and achieving the Millennium Goals. It relates to personal and state safety [and] access to social services and political processes. It is a core government responsibility necessary for economic and social development and vital for the protection of human rights.³

This citation underscores the strong link between the issue of security and the day-to-day livelihood of people, on the one hand and the contribution of security to poverty reduction and the achievement of the Millennium Goals on the other. It also urges that national security embrace

¹ SIPRI Yearbook 2003. Armaments, Disarmament and International Security. Alyson J. K. Bailes, Introduction, p. 8.

both the individual's and the state's safety. The point to consider at this juncture is how much contribution this new thinking, which evolved out of the changes the international situation went through and gained not only wide acceptance but was also endorsed by the United Nations General Assembly, would make in the designing of our national security policy. This conception of Human Security should consequently be given due consideration in our conception of our own national security. And this, not just because of the wide international acceptance it enjoys but also because it would enable people to utilize their potential without any fear and anxiety and prove themselves productive; would contribute to the elimination of conflicts arising in the main from economic, political and social inequity and bad governance; and, in general, would constitute the basis for the building of a democratic system.

2. Change in the nature of conflicts

The other factor is the change that took place in the nature of wars and conflicts. Particularly after the end of the Cold War, wars/conflicts occurred not between two or more countries but within the borders of the same country. At present we have reached that stage where such wars as that between Ethiopia and Eritrea are considered unusual or odd. Regarding such occurrences, the Stockholm International Peace Research Institute, which studies wars and

conflicts taking place at the international level, has said the following in one of its regular publications: "State-to-state conflict, at least when both sides act on purely national initiative, has become a rarity."⁵ The said publication follows up this with more details:

In the 13-year post-cold war period [1990-2002] there were 58 different major armed conflicts in 46 locations. . . . All but three of the major armed conflicts registered for 1990-2002 were internal: that is, the issue concerned control over the government or territory of one state. The three inter-state conflicts in the period 1990-2002 were Iraq versus Kuwait, India versus Pakistan, and Ethiopia versus Eritrea.²²

At present we see that not only inter-state wars but also intra-state conflicts are on the wane. Although the waning of such conflicts is observed on the African continent, the number of the conflicts and the damage caused to human lives and property still figures very high. Since the world's transition into the twenty-first century, the human casualty resulting from such civil conflicts in Sub-Saharan Africa has exceeded the sum total of all such casualties in the rest of the world.⁷ Intra-state conflicts constitute a crucial matter for us Africans. Collier and Hoeffler have reported on the negative impacts of these intra-state civil conflicts on the economic development of the countries

in question.²³ The study has clearly demonstrated the adverse effects of intra-state civil wars on economic development. Although the causes of intra-state conflicts are political, social and economic, in Collier and Hoeffler's study, however, the major cause for the conflicts appears to be economic. More specifically, such intra-state conflicts appear to be triggered by disputes over access to and utilization of the concerned country's important natural resources. Issues of political power sharing and rights to decision-making in the political process also figure as one of the causes of conflict. What, consequently, the change in the nature of global wars, and more particularly those in the African continent, indicates is the fact that the problems threatening a country's national security, rather than being directed from external source, is actually generated by problems arising within the same country. The threats arise from and grow in magnitude as a result of the country's economic, social and political problems. This points to the need for governments to choose from among the tools for ensuring their respective national security those that are more germane to the particular realities and moments of the countries in question. The Human-Security line of thinking urges governments to

² *Ibid.*, pp. 109-111.

³ Paul Collier and Anke Hoeffler, "The Challenge of Reducing the Global Incidence of Civil Wars." Center for the Study of African Economies. Department of Economic. Oxford University. Resized. March 26, 2004.

place greater stress on political and socio-economic solutions to their problems (that is: expand democratization, respect human rights, separate the judiciary from the executive branch of government so as to enable it deliver justice free from the pressures of the former, provide effective and efficient solutions to economic problems, design and implement complementary policies and strategies to speed up economic development, provide solutions to existing social problems, etc.). This line of thinking points out that, by so engaging in providing democratic solutions to existing problems, it would be possible to build a nation that is more secure and peaceful. The repeated invocation of this line of thinking may give rise to the question of whether the building of a defense force is necessary at all. A country certainly needs to have a defense force, an issue that we will dwell upon below. But this means that the nature and type of the defense force to be built would be in accord with the current reality and line of thinking.

We must consider the question of the building and deployment of a national defense force from the vantage point of the nature of wars and conflicts currently characterizing the global political setting. To be sure, it would be naïve to expect that all intra-state civil wars can be resolved by political means alone. There are problems that defy resolution even when one has used all the political alternatives available.

The building of political institutions and agencies, therefore, becomes an imperative. When venturing into the project of building national security institutions (national defense force is one such institution), such questions as what their duties would be, how they will go about carrying out those duties, and how one could make this accord with the diplomatic efforts of the state and make the whole venture effective and fruitful, should be seriously considered. This procedure has the advantage, on the one hand, of making the task of ensuring the country's national security and peace effective, while, on the other hand, it allows for using the expenditure allotted for the national defense force just for what is absolutely necessary for the deployment of the force, which in turn means reducing the otherwise negative impacts it would have on the country's economic development and using the remaining balance for the implementation of other economic and social programs.

3. The impact of globalization and international legal instruments

The term globalization signifies the ever growing intensifying interaction among the countries and peoples of the world, the impact of which continues to increase in magnitude. This interaction is neither ephemeral nor limited to a few localized issues; rather, it describes a mutual relationship among countries and peoples, with a clearly

defined pattern that grows and intensifies in scale over long periods of time. For this reason and more, this global interaction is the current era's peculiar phenomenon that is gradually transforming the nature and substance of the relationship among countries and peoples. As Held and McGrew describe it, "Simply put, globalization denotes the expanding scale, growing magnitude, speeding up and deepening impact of inter-regional flow and patterns of social interactions."⁸

There are differences and debates surrounding this phenomenon, much the same was as with other political and social phenomena. Those scholars who are engaged in the analysis of the international political arrangement and the relationship among the countries of the world in terms of different conceptual or theoretical positions do the same for the phenomenon of globalization. The proponents of liberal, realist and communist outlook, have differences, based on their respective theoretical assumptions regarding the driving forces behind globalization and the beneficiaries of the phenomenon. But there is no denial, by any of the theoretical positions, of the reality of the phenomenon and its attendant ramifications. As with any other political, social and economic activity, globalization benefits more, certain (wealthy) social groups. Because of this, it does not mean that globalization leads to bringing

about a system of relations that is at once stable and based on equity and equality. It is believed, on the contrary, that it could even prove divisive and become the source for new forms of conflict.

Globalization, in its current form, is an expression of the international legal instruments that have been adopted by and which guide the existing huge international and regional agencies (the UN, IMF, World Bank, WTO, EU, AU, etc.).⁹ As a result of these international and regional agencies and conventions, each country is required to incorporate the agreements in its national policies and strategies. Globalization and the international and regional agencies, as well as the international legal instruments guiding the activities of those agencies, which have been gaining momentum, along with the wide and efficient media network vitalized by the globalization process, have necessitated changes in the behavior and performance of governments. The conception of national sovereignty and its exercise have undergone tremendous change. The political authority of countries has been undermined by international and regional institutions and agencies and the legal instruments by which they are guided. Scholars who have conducted studies on the issue describe the situation as follows:

“The paradox and novelty of the globalization of organized violence today is that National Security has become a multilateral affair. For the first

time in history, the one thing that did most to give modern nation states focus and a purpose, and which has always been at the very heart of statehood, can now only be realized effectively if nation states come together and pool resources, technology, power and authority. . . . State legitimacy is at issue because with greater regional and global interdependences, states can't deliver fundamental goods and services to their citizens without international cooperation.”¹⁰

At the present moment, when the world has attained that level of development we have come to know as globalization, let alone such immense threats as hunger and natural disasters, even the task of protecting one's national sovereignty from encroachment by external forces (which is considered the fundamental responsibility of states) is not something one country can live up to on its own.

Because of this a consensus has been arrived at, at least theoretically, regarding the question of national sovereignty, that other countries can intervene in another country's internal affairs in respect of not only the said country's economic and social interests, but also in the event that the country's sovereignty is threatened by internal disorder. In corroboration of this consensus, one can cite the Resolution, known as Responsibility to Protect (R2P), of the General Assembly of the United

Nations at its 2005 meeting, and the Constitutive Act ratified by the heads of state of the African Union. To wit: “The right of the Union to intervene in a Member State pursuant to a decision of the Assembly in respect of grave circumstances, namely: war crimes, genocide and crimes against humanity.”¹¹

This issue of the dependency of one country on others has more force in countries that are economically less developed, such as Ethiopia, for example. The claim that we must chart a political and economic development orientation that we believe most benefits our country seems to have become passé in this our time. It appears that only when we recognize and accept the current global thinking about how governments must conduct themselves, and also by paying some price, that we can continue to move forward, like it or not, that is. An important point to be noted at this juncture is that the role played by countries such as ours in formulating the conduct of governments now recognized as acceptable by the international community is minimal. Although such countries as ours have persistently made attempts to organize themselves with the view to raising their voices, they have not succeeded in changing the fundamental nature of the prevailing political order for it is the super powers that give shape and articulation to the new trend. It is obvious that the idea of globalization is not limited to issues of the economy, democratization

and respect for human rights. The developed countries also are in a position to influence, in a similar manner, the security policies and practices of other countries, thanks to the financial and economic agencies they built and control. The war on terrorism engineered and declared by America in the current international security environment, aside from creating turmoil around the world, has proved highly burdensome to every country's national security policy and practices. This translates into the following: the national defense forces of each country built to defend itself in order to pursue its economic development along the line of its own chosen orientation, and free from any external pressure, have been undermined, whether the countries in question liked it or not. This, then, is the net result of globalization.

When talking about globalization and the attendant international legal instruments, there is one point that needs to be stressed: namely, the fact that the current international legal instruments and the existing international agencies are by and large the creation of the Western world and geared to the protection of their interests. The military and political supremacy of the West towards the end of World War II and its emergence as victor in the Cold War has reinforced its position of dominance. Of late, we see such countries as China emerging strong in the all encompassing international relations environment. As for

the Russians, we see that they have managed to recover from the damages they suffered during the Cold War period and are emerging strong both militarily and economically. This has been demonstrated recently by the measures they took against the Georgian republic and the subsequent stance of confrontation between them and the Western world. Consequently, we have to ponder what possible implications this could have for the state of global security. Although it is difficult to predict the outcome of such confrontation in any detail, it is undeniable that the consequences could be fundamental. At the same time, however, we have no reason to believe it will result in regression to the achievements made so far, but particularly the struggles peoples have been waging to protect their rights.

On the other hand, this extensive and all embracing interaction and rapidly expanding relationship (of economic, political, cultural and security concern) is sure to change the current thinking common among countries and peoples. It will vitalize the desire of peoples to have governments established through their broad and democratic participation and free will and to attain a higher and better level of economic development. This struggle for democracy, respect of human rights, for better livelihood and active participation of peoples in the whole process will be strengthened by the same process of globalization. At the same time, however,

unless the process of globalization itself is handled appropriately and with prudence, it can end up just being another cause for war and political instability. One must ask what implications this could have for national security. Still bearing this in mind, it is believed that to the same extent that the relation of interdependence among countries grows, the frequency of military confrontations between countries will decrease. The current international political situation, particularly that after the end of the Cold War, corroborates this belief. Moreover, it is also believed that there will be intense global and regional pressure to resolve inter-state and intra-state conflicts by democratic means.

This phenomenon of globalization has at present loomed so large on the international horizon that we have reached a stage at which it has been possible, for the first time in world's history, to indict an incumbent state leader for war crimes. This relates to the civil war in the Sudan (the crisis in Darfur). In another instance, this time Zimbabwe, as a result of the political turmoil and the violation of human and democratic rights following elections, President Mugabe, who claimed victory in the election he himself engineered, was forced, through international and regional pressure, to sit down to talks with the opposition party and negotiate power sharing. To be sure, the international system, including the United Nations Security

Council, lacks both the mechanisms and power to see through the implementation of the decisions arrived at during the negotiations. But the decisions themselves have unequivocally articulated the conduct of government recognized and accepted internationally. These all represent tremendous change in the global political scene. This kind of global situation requires of states to make the building and deployment of their national defense forces comply with the existing international political condition. This in turn will have a positive impact on the efficacy of carrying out the defense forces' duty and keeping the operations cost-effective.

IV. WHY A NATIONAL DEFENSE FORCE?

Considering the global situation just described, it is only proper to ask if it is necessary to build and deploy a national defense force and, if so, why. And this question is not the type that can be answered haphazardly in yes-or-no terms. The question, I think, is one that each state must attempt to answer in due consideration of its own concrete reality. If, under the circumstances, it is found necessary to build a national defense force, then one must also answer the twin questions of what such a defense force's duties should be, as well as what type of capacity and structure it should have in order to be able to carry out its duties. When we come to our country, yes, we certainly

need a national defense force. Not only that, a vigorous effort must be made for this defense force to be effective in the carrying out of its duties and responsibilities. Let us consider these issues in greater detail.

One reason (and this goes for all countries) is the fact that the current global political arrangement simply does not have the means to ensure order at the international level. The United Nations Organization itself has left the right to defend against any foreign encroachment to the respective countries of the world. Beyond this, however, those countries that happen to be victims of foreign aggression have been observed to benefit from the intervention of one or the other of the superpowers with a mandate from the United Nations Organization if those countries happen to be of strategic interest and importance to the former (e.g. Kuwait in 1991). Otherwise, the current international political order leaves the option of defending themselves against foreign aggression to the countries themselves if they deem themselves to have the capacity to do so.

Although the international and regional legal instruments we spoke of above have had considerable influence in rendering the conduct of governments predictable and credible, and although the incidence of inter-state wars has been considerably reduced, the global political order has not been able to create any system or mechanism for keeping order

at the global level, any such mechanism being limited to that which would enable countries to defend themselves. According to students of *realpolitik*, the existing global political order still continues to be self-serving and anarchic. It has, therefore, become necessary for countries to adjust themselves to the current global and regional political arrangement and pursue their own chosen political, economic and social development, while at the same time building a national defense force capable of warding off any aggression by external forces intent upon blocking the development path they have chosen.

In the case of our country in particular, considering the balancing role it can play in Africa, and particularly in the Horn (it could emerge as a major force in ensuring the region's peace and security), it needs to have a will-built defense force. But in doing so, we must think in terms of sustaining our credibility and the existing balance of power in the region and, if possible, to make that balance tip in our favor and use the situation for the benefit of our economic development and to ensure the maintenance of peace in the region. Besides, our geographical location in the region happens to be positioned in an area where two major civilizations and culture melt into each other: namely, Arabic-Muslim civilization and culture, on the one hand and Christian and other African religions and cultures on the other. While this situation could prove a

favorable occasion for peace and economic development, it could at the same time become a source for interstate wars and intra-state conflicts. This point must be given due consideration. A look back at our country's history clearly demonstrates that it has been a history of wars in which our forbears had been fighting against external aggressors in different directions and protecting the country's independence and sovereignty. The regional political arrangement has a great impact on our national peace and stability.

Related to this scenario is the fact that our country has huge water resource. Positioned in the southernmost tip of the Sahara Desert, the country's water resource goes beyond its borders to benefit its neighbors. The need for this resource will increase from time to time both within and outside of the country's borders. Population increase both in our country and our neighbors and the pressures of economic development will cause a high increase in the value of our water resource. Our own economic development is directly linked to our utilization of this resource. But there are outside forces that are averse to the very prospect of our utilization of our own water resource. These outside forces will not refrain from using some forces within our country, as well as their own forces, to obstruct peace and economic development in our country. This tendency could prove a potential cause for

inter-state war or intra-state conflict.

The region we inhabit, it has often been said, yearns for peace and it has more than its share of conflicts on the African continent, which could, perhaps, be related to our geographical location. Whatever the reasons, it goes without saying that the Horn of Africa is plagued with conflicts. With a leader like Isayas Afeworqi, whose ambition to emerge a regional superpower is far and beyond his paltry means, making a havoc of the region with his persistent military aggression; with Somalia, which has been without a state for seventeen years and which, as a result, has been a favorable breeding ground for forces inimical to the survival of Ethiopia; with the Sudan, which remains without compare for its long borderline and for the civil war that has been raging for years and years incurring the biggest loss in human lives, and whose future course cannot be predicted with any certainty; with our dependency on tiny Djibouti, which for itself is dependent upon unpredictable trade policies of multinational corporation that affect our export and import economy; with such scenario looming large all around us, there is no way we can ever deliver the fate of our country's safety into the hands of another power and hope all will be well. It is, therefore, only logical that we should have on the ready a national defense force that would enable us, within the framework of the existing international and

regional political arrangement, to resist any external pressure and follow a path of political and economic development of our peoples' own choice.

That our country is home to many nations and nationalities need not be overstated. Unless these nations and nationalities make certain that political power is shared by all, and that there is in place a political order that assures them that their human and democratic rights are respected and protected, they could engage in various forms of political activity to make sure that their rights are respected and protected. Our country's recent history is a case in point. Any such civil war as might break out could be fanned by outside forces that claim to have vested interests in our country and who have no desire of seeing our country enjoying its peace and a meaningful economic development.

Our country must be ready with political solutions for any civil conflict before it has even started and, once conflicts have started, their resolution must be realized through those political solutions. But this does not always mean that all political movements are driven by legitimate concerns of the people and, therefore, must be resolved politically. Before such thinking develops and assumes such a dimension as to expose both the country and the government to danger, it must be resolved, even if it means resorting to military force. One point that must always be borne in mind is that the building of a

democratic order, the achievement of economic growth and development, and respecting and protecting human rights is possible only when there already is a country and a government with a properly organized political system guided by a legal framework proper to it. One should never lose sight of this maxim.

To reiterate what has been said in the preceding paragraphs, we need to build a national defense force that goes in accord with the international, regional and national political arrangements. The necessity of building such a force arises out of the fact that such a force has no alternative in terms of benefiting our country positively by providing protection to its safety and maintaining its peaceful existence, thereby creating favorable conditions for its economic development and social progress. Another point to be considered is the backwardness and poverty of our country, particularly underdeveloped in the area of modern science and technology, which bears directly upon its economic impoverishment. This in turn negatively affects the building and deployment of a meaningful national defense force.

We are here faced with a dilemma. On the one hand, the regional environment we live in and our past history point to the necessity of building a national defense force and, through that, of guarding our chosen path of political and economic

development against encroachment by external forces. At the same time, however, our poverty and the low level of our technological development adversely affect our capacity to build a reliable national defense force. The strength of the defense force built under such circumstances must therefore draw upon the trust and support of the people and ensuring that such a force would be capable of utilizing the logistical materiel and military weapons and equipped with the necessary knowledge and skills of military science. And that exactly is the kind of defense force we must build.

V. NATIONAL DEFENSE FORCE AND ECONOMIC DEVELOPMENT

As pointed out earlier, a given national defense force will make a positive contribution to economic development only when it can capably and effectively carry out its assigned duties. As we all know, a country's defense force is one of the instruments by means of which the policies of that country's government are enforced. And war constitutes a last-resort alternative to be used when all other policy options fail, or when those policies necessitate the use of military support. In sum, it is only when these policy instruments under the jurisdiction of governments are able to prevent war or civil conflicts that peace would prevail and conditions favorable to economic development could be created.

The assumption that, having built a national defense force, a given country could acquire new technological findings, thereby creating greater job opportunities for the production of military weapons and other materiel, from the sale of which it can directly contribute towards its economic development has been proved unworkable in countries, such as ours, with a low level of economic development.²⁴ Moreover, the rhetoric, thrown around on occasions, of the possibility of building a defense force that is at once a fighting and a productive force has little wisdom in it in terms of contributing to economic development, except maybe serving to pad the coffers of our local commanders, all at the expense of maintaining the force's fundamental job (that of preparing and readying itself for war in during peace).

Experience has shown that, when one looks at the correlation, in quantitative terms, between the expenditure allotted for national defense, particularly for maintaining the forces, and the funds expended on maintaining the forces, one sees that it has a negative impact on economic and social development, but more particularly on the expansion of social services.²⁵ But we need to address such questions as the following: If

⁴ Haile Kibret, "Military Expenditures and Economic Performance: Lessons from the Ethiopian Economy," *Ethiopian Journal of Economics*, Volume V, No. 2, October 1996, p. 4.

²⁵ *Ibid.*

war breaks out or civil war erupts at any given moment and the result was to be defeat for the national defense force, what would it mean in terms of the economic cost it entails? Can this be measured with any degree of accuracy? Conversely, assuming that we are in the presence of an extended period of peace and stability, can we single out and identify the contributions of the national defense force to the maintenance of this extended peace? The quantitative computation of these issues is no guarantee that one can take them as a basis for making decisions on matters of national defense. Still, one issue to be reckoned with is that the expenditure allotted to the national defense sector competes with that allotted for economic development and social prosperity. Add to this the fact that a national defense force is not a direct producer of wealth. Save for the fact that it can contribute to the creation of conditions favorable to economic development, it is in the main in the consumer league. With this fact in mind, a point in need of serious consideration is how the issue of sustaining a national defense force can be handled in order to reduce military expenditure and by so doing to create conditions favorable to economic development.

We have intimated that the enforcement of peace and security is a necessary activity and a social good desired by society. In order, then, to undertake this activity, allotting a determined portion of the overall national wealth

for the purpose of ensuring peace and security is required. One should acknowledge that, in any given country, there will always be a tension in the share of expenditure allotted from the country's national wealth for purposes of running a defense force and that allotted for economic and social development. The difference is that, in countries, such as ours, that are economically less developed and that are burdened with infrastructure networks that are either ravaged by wars or have not been built as yet, the said tension registers high on the scale. There is no way that one can avoid this tension. But, then, it is also possible to reduce the intensity of the potential damage caused by such tension by drawing up well considered and clearly articulated policies, along with programs for their implementation.

Every country, it is assumed, should have an idea of the amount of resources it has and expects to have in the future, along with a development plan outlining the level of development it desires to attain in all of its development sectors. The actual national resources of a country, together with its potential resources that could be made available in the future, will be distributed according to plan to meet the current and potential needs of the country in general, and its citizens in particular. One such need has to do with ensuring peace, security and stability. The lion's share of the role in creating this

favorable condition goes to the national defense force. It is with this in mind that the government must determine and decide how much of the country's national resources should go for national security, how much for the maintenance and improvement of the standard of living of its citizens, that is, for economic development, and how much for social prosperity. These competing needs will inevitably come into conflict with each other, thereby causing the tension we spoke of. Where one sector gets the bulk of the national budget the others inevitably end up with the short end of the stick. This means that it is impossible to meet the needs of the different sectors according to their demands. This is where arriving at a well considered and carefully pondered decision has its benefits. And this is also why decisions on matters of a national budget should be free from the influence of the executive branch of the government and the responsibility should be passed on to the legislative branch as one of the many tasks assigned to it.

The budget allocated for national defense should be based on a consideration of three determining factors:

1. The amount and type of the country's available and potential resources (since many of the country's development programs extend beyond one year);
2. The amount of resources required for the maintenance of national security computed against

the country's capacity to provide for the needed resources;

3. Making sure that the resources allocated for national security would be utilized in a productive and cost effective manner.

All these in turn must be based on the national security policy and the strategies and programs expressly designed for the implementation of that policy. A country's national defense budget is a document which itemizes the financial and material resources required for the implementation of an agreed-upon set of programs.

In connection with this, Nadir Mohammed has the following to say: "The major determinants of military expenditure, therefore, are: (a) political and military situations (security and threat perceptions; (b) overall economic conditions. These factors operate at domestic, regional and global levels."²⁶ The efficacy of a country's national defense is measured by the capacity of the current government to use the policy instruments (i. e. diplomatic, political, economic and security) under its jurisdiction in preventing its external enemies as well as internal adversaries from causing war or internal conflicts. The other measure, in the event of the failure of the first measure and the subsequent breakout

of war or conflict, is its capacity to emerge victorious over its adversaries in the shortest time, and as cost effectively as, possible. One must also make sure that the national security policy and the strategies and programs designed for the implementation of that policy are capable of yielding such results. That is why, when one intends to design a national security policy, one must engage in extensive discussions and deliberations with the view to arriving at a national consensus. The issue of a national defense policy is a fundamental one and affects all other activities undertaken at the national level.

This fundamental issue of survival must be supported by a policy that a country's citizens must be familiar with and believe in, ready to make the necessary sacrifice for their country, including paying for it with their lives. Such a policy must be accorded equal value as (if not more than) other policies (e.g. economic and social policies) and must be extensively discussed, criticized or cherished, as the case may be. The experiences of many countries show that national security policies are drafted by a handful of high level officials and jealously guarded as national secrets. Such policies are considered sacred, never to be challenged by society; such attitude isn't right. I have to make it clear here that I am not in any way suggesting there should not be what is known as operational secret. Without going into any detail, let me demonstrate what I

mean. Let us say that at one point in time a given defense force unit has been mandated with undertaking a given operation. When the unit is deployed it follows specific rules and procedures as well as tactics particular to the occasion, etc., etc. Such things do not need popular discussion. Short of this, however, the basic national security policies and the programs designed for their implementation must not only be known to the people, they must also be subjected to the discussions and suggestions of the people and lend themselves to support or disagreement, and reinforcement by the people, just as with other policies. A national security policy that does not have the support and blessing of the people is, at best, nothing more than a good document. Such a policy, once publicized, should not be left to ossify in some archive, but must be reviewed, improved and enriched.

In the absence of such undertaking, the expenditure allotted for national defense ends up, by its nature, in the service of providing maintenance of the ruling group in power at the given moment, thereby making it incapable of saving the country either from external aggression or civil war. Neither can it protect the country's resources. In this respect, Nadir Mohammed, in the article cited above, has the following to say: "In developing countries the need for military forces to maintain ruling elites in power and to repress domestic opposition

⁵ Nadir A. L. Mohammed, "Determinants of Military Expenditures in Sub-Saharan Africa," *Ethiopian Journal of Economics*, Vol. II, No. 2, October 1993, p. 97.

groups is crucial in deciding the level of military effort."¹³

VI. NATIONAL DEFENSE AND ECONOMIC DEVELOPMENT IN ETHIOPIA

It would be difficult to discuss in this short note, in detail the nature of the relationship between the building of a national defense force and economic development as it relates to Ethiopia. Moreover, the way the topic has been formulated, it appears to me that what I was expected to do was to address some general issues regarding the subject matter, rather than provide a detailed review of the situation in our country. However, I would still like to raise what I consider to be two major issues and also raise some questions I consider useful for further discussion. The first one focuses on the process of drafting a national defense policy and the procedures for its adoption. The second issue concerns the protocols for conducting national security activities, the decision making mechanism, or what in general terms is known as governance. We shall deal with both in turns. Let me first raise some general issues for starters.

It is no secret that our country had been going through periods of no peace and that it had been afflicted by continual wars through the centuries. A look even at the period since the 1970s clearly shows that the country has experienced two major wars between two countries and one civil war that raged for on

end. The impact of this situation on decades the country's economy had indeed been intensely grave.

As of the 1990s, except for the Ethio-Eritrean war that erupted in a short interim, there has been a relative peace that has been gathering a gradual momentum. This calm has, together with the decisions taken by the government, resulted in positive changes in the country's economic and social development activities. One can observe this change from the table below, which shows the annual military expenditure the government has been allotting against the country's Gross Domestic Product (GDP), which, in other words, means that the national military expenditure has registered overall annual reductions. The one deviation we observe in this pattern is that of the Ethio-Eritrean war. Ken Ohashi, who is the World Bank's Country Director for Ethiopia and the Sudan, described this situation as follows: "Ethiopia suffered from a war, with GDP contracting by 3.7% in 1997/98."²⁷ The budget allotted for national defense had shown a sharp increase, which, I believe, couldn't have been otherwise.

In the years between 1990-2004, the national defense budget of the Federal Democratic Republic of Ethiopia was as follows when compared against the

country's Gross Domestic Product (GDP).¹⁷

The national defense budget allotted for the years 1993-1996 was not that much higher than that for Africa and the ceiling considered as acceptable by donor countries and the international financial institutions.²⁸ Although the official military budget did not exceed the amount considered acceptable for the world's developing countries by the international community, the size of the expenditure acquired from various sources (international agreements), but particularly the expenditure for weapons and logistics, could not be determined. Countries make efforts to cover this expenditure for weaponry. Generally however, the expenditure was not considered to have affected the economy as adversely as it might have been feared.

⁷ SIPRI Yearbook 2003. "Armaments, Disarmament and International Security, p. 351. While the then Managing Director of the International Monetary Fund (IFM), Camdessus argued that the country's national defense budget shouldn't exceed 4.5% of its Gross Domestic Product, UPEP, for its part, argued that it shouldn't exceed 4%. In addition to this, the then Secretary General of the UN, Mr. Kofi Anan, had argued that the budget should remain fixed at 1.5% of the country's GDP.

⁶ Ken Ohashi, "Sustaining Growth: Ethiopessimism?" The World Bank Group, 2008.

Year	Military Expenditure M. Birr	As %age of GDP
1990	1.625	8.5
1991	1.095	5.3
1992	716	2.7
1993	819	2.9
1994	813	2.4
1995	754	2.0
1996	803	1.8
1997	1.512	3.4
1998	3.263	6.7
1999	5.589	10.7
2000	5.075	9.6
2001	3.154	6.1
2002	3.000	5.3
2003	3.000	4.3
2004	3.000	

1. The policy process

To the best of my knowledge, the preceding Ethiopian governments did not have clearly articulated national security policies. This, however, does not mean that they did not have national security guidelines or political orientations by which they were guided when running the country. What they did not have was a clearly formulated official policy known and accepted by the people. If any such policy ever existed, one could surmise that it was considered a national secret. The government currently in power had, in November 2002, issued The Federal Republic of Ethiopia Foreign Affairs and National Security Policy and Strategy.²⁹ The document has been disseminated to the people. This is a good beginning. Combating poverty has been set down in the document as

a major commitment or objective. I believe that all these constitute a good beginning. But there still are questions that need to be addressed.

As has been pointed out earlier, a country's national security policy has a bearing on its fundamental issues. Moreover, the duration of such a policy is not expected to be as short as the tenure of a government that comes to power through a one-time election. What one expects of such documents is that they would transcend several governments periodically elected by the will of the people, with the necessary amendments made to them as circumstances require. Moreover, the people are expected to observe and implement such policies and make the necessary sacrifices, including paying with their lives, when the country finds itself in serious crises. When such a national security policy is adopted and implemented, it costs the country a huge proportion of its national resources. Once measures have been taken toward the implementation of a policy of this nature, the country cannot afford to change its mind every now and then to chart new directions. Institutions are often built at huge costs to the country's resources. Such social and government institutions are of such nature that they just can't be dismantled at will. In short, a national defense force built on the basis of a country's national security policy issued at one given moment cannot be subjected to the whims

and fancies of every new government that comes to power and suffer total dismantlement, only to be drawn all over again from scratch. Besides, a national security instrument (the policy itself as well as the implementing bodies) that comes into being in accordance with the current trend of thinking regarding national security needs the cooperation of the very people the instrument is supposed to protect in the first place. There is no way around this fact. If a national security policy has been drafted and must be reliable and effectively implemented through the mobilization of the country's human and material resources, it requires the active participation and trust of the people in whose name the policy has been issued.²⁰

For a policy of the nature we described briefly to become a practical guide, it should at least win the confidence of the majority of the people, who would own it as "our own." The society must accept it as of its own doing. Such a national security policy could be initiated either by individuals or by parties. But if it must bring about the desired impact, it must be so designed as to win a national consensus, so that it can serve as a bedrock for other political, economic and diplomatic engagements. In order for the people to embrace the policy as their own, the policy process itself must be given equal, if not more, attention as the provisions in the policy. The overall effectiveness of the contents of the policy and its

²⁹ *The Federal Democratic Republic of Ethiopia Foreign Affairs and National Security Policy and Strategy. November 2002.*

implementation will be determined by the extent to which the correct process has been followed or not.

Consequently, the policy process must be one that allows for the active participation of the people as much as it must also be transparent. It is deemed important, even crucial, to make sure that the various social sectors, but more particularly people knowledgeable in different disciplines and with a broad range of experiences, have participated in the initiation and development of the policy. It must be open to the broad participation of the concerned government agencies, educational and research institutions and civil society organizations. Such a process will ensure that nothing of significance has been left unexplored, while at the same time it becomes the beginning of the creation of a national consensus. Opening the door to the free participation of knowledgeable individuals or groups as well as those deemed potential contributors to the policy process, regardless of their political orientations and inclinations, will help promote the credibility and legitimacy of the policy, thereby laying the groundwork for its effective implementation.

A policy that has been initiated and developed in this manner should be deliberated upon by the legislative body of the government before it is adopted for implementation. Once adopted the policy document must be promoted among the population to be

accepted as a practical guide. The promotion must be undertaken not in a top-bottom manner via the government structure but also with the involvement of those sectors of the society involved in the initiation and development of the policy from the very outset. I think it would be appropriate at this juncture to address the question of how our country's national security policy ought to be appraised.

2. Managing the country's national security governance

As pointed out earlier, while the proper management of a country's national security institutions and processes will, on the one hand, ensure their efficacy while, on the other hand, it enables the government to control the abuse of the country's national resources, it needs to be given all the attention it deserves, for these institutions and processes bear upon all other activities undertaken at the national level. The proper management of national security institutions and their activities means the ensuring of a transparent and democratic decision making, accountability and monitoring system as it particularly pertains to strategic issues. This process begins early on with the country's constitution in which the procedures for decision making on matters of national security and the specification of the body responsible for making those decisions have been clearly provided for. Next comes the establishment, as with all other countries, of a Defense

Act, in which the decision making process and the distribution of power with respect to the defense forces are attuned with other internal procedures and are clearly articulated. Such a Defense Act is carefully considered and deliberated upon by the country's legislative branch of government and is gradually developed as circumstances require.

Another issue that must be addressed is that the reorganization of the governance or management system of a national defense force has three fundamental benefits:

1. An appropriate and functional governance structure enables the defense force to have a broad legitimacy or legal base and a popular support that ensues from this legitimacy. As pointed out earlier, this also serves as a source for the force's morale, courage and the effectiveness with which it carries out its duties and responsibilities. Such a defense force will be embraced as "our force" wherever it happens to be deployed. And this will in turn become a basis for the full support the force gets from the people. I think the benefit this has for the proper execution of the force's duties is self evident.
2. An appropriate and functional governance structure will enable the national defense force to be free from such undue pressures as any current regime may exert on it, so

that the forces could deliberate, in a professional manner, on long-term and strategic issues of national security and prepare themselves for action. This would further help the enhancement of the forces' capacity, protect the forces from becoming the instrument of a given political party or regime, and create a favorable environment for the forces to be able to see after the general welfare of the country in accordance with the clauses provided for in the country's constitution.

3. An appropriate and functional governance structure, in addition to enabling the defense forces to be effective in the execution of their duties, will help strengthen the government's monitoring mechanisms and, thereby, prevent waste in the utilization of the country's national resources. The issue of protecting the national security of a country, in general and that of the building and deployment of a national defense force in particular requires huge expenditure. In the absence of an appropriate policy and as a result of pursuing an incorrect policy, these resources could be wasted or abused at will. Moreover, in the absence of a system of transparency and accountability, along with other corrupt practices, the country's national resources could be used for purposes

other than the goals for which the resources were earmarked to begin with. It is only through the initiation and development of system and the ensuring of its implementation that one could bring under control such corrupt practices and reduce the phenomenon of resource wastage as promptly as possible. One point that must be noted here is that tightening control to reduce wastage of resources does not mean engaging in the reduction of budget allotment for its own sake.

If the legislative body of the country, whose mandate and responsibility it is to make policy and budgetary decisions, carries out its duties properly, if it further believes that the budget allotted for the country's national security sector is not sufficient for the purpose, it is also its duty of making the necessary adjustments the situation calls for. The goal of such undertaking is to ensure that an appropriate national security policy has been put in place, that a strategy capable of implementing this policy has been mapped out and that a sufficient budget has been allotted for the purpose, and monitoring the whole project. Consequently, the existence of an improved system of governance helps create an effectively democratic monitoring system and enables the country's national security agencies to carry out their responsibilities accordingly.

One question that needs to be raised here has to do with the issue of monitoring. Has our country's constitution put down a clause for the creation of a balanced monitoring mechanism and for ensuring that the national security decision-making power would not be monopolized by a few government agencies and individuals? This, in other words, relates to the distribution of power between the legislative and executive wings of the government when it comes to making decisions in matters of national security and the provisions thereof in the constitution. The following questions are therefore pertinent, particularly in terms of the implementation of the constitution's provisions: Are there favorable conditions for the legislative wing of the government to enable it to perform its duties in accordance with its mandates? Are the people constituting the legislative branch sufficiently knowledgeable in national security matters? If not, is there a favorable condition enabling them to get the support they need in the decision making process? Is the existing political arrangement one that would enable them to capably carry out their responsibilities? What is the nature of the relationship between the governing party and the executive and legislative branches of the government? Are there favorable conditions for them to be able to carry out the mandates and responsibilities given to them by the constitution, or are there some issues in need of

adjustment? These and other related questions must be seriously addressed.

VII. CONCLUSION

What is my vision for Ethiopia in 2020?

To my understanding, this forum is a place where people like myself, who present their ideas for further discussion, outline their vision for Ethiopia twenty years from now, based on their experiences. One's vision, as I understand it, constitutes an expression of one's wishes for the future based on one's past experiences. What I wish for Ethiopia twenty years hence in respect of the link between its national defense and its economic development are the following.

Our geographical position in the region we inhabit is, whether one likes it or not, one that is vulnerable to interstate wars and intra-state civil conflicts. The situation is one that dictates vigilance on our part to guard our national safety. Consequently, the building of our defense force, considered as an integral part of protecting our national security, will continue to take up its share of expenditure from the country's national resources. The only alternative we have in this respect is to rationalize our expenditure so as to keep it in balance with that required for the other needs of the country. It is therefore my wish that, as inhabitants in this regional environment, we would continue to develop economically and use this development to ensure our

continued national safety and the sustainability of our peaceful life.

It is my wish to see that the beginnings we have made in respect of developing a national security policy will gather momentum and continue to be consolidated. I wish for this national security policy to come out strong with the broad participation of the people, but particularly through the contributions of educational, research, government and non-governmental institutions and agencies. It is also my wish that the policy will draw upon the experiences of other countries and emerge as a policy that the people of Ethiopia would embrace as their own, proving itself, thereby, as a policy capable of giving direction to the major activities of the Ethiopian society. Concomitantly, since in order for the policy to be owned by the people the policy process plays a determining role, it is my wish to see that process adjusted and the desired result achieved.

Taking into account all this, then, it is my wish to see our country equipped with a national defense force built on the basis of the defense policy and the strategies and programs for its implantation, a defense force that would not put undue pressure on the country's economy, yet capable of preventing our enemies from starting wars against us, and if and when such wars breakout, one that is able to carry out its duties in the shortest possible time and emerges victorious; in short a

national defense force loved by the people, with high morale, courage, discipline, and equipped with all the professional capabilities it could muster. It is my utmost wish that this military institution will be one that is fully aware that its fundamental duty is the protection of the country and its citizens, is capable of serving the various regimes that come onto the political scene, and one that will not be dispensed with at will every time a regime change takes place.

It is my wish to see that our national security institutions and our activities are governed through the appropriate, democratic monitoring systems and mechanisms. I wish for our defense forces to be built such that they would respect the authority of popularly elected officials, obey their orders, and are capable of doing everything expected of them in order for our public officials to be able to execute their responsibilities in the appropriate manner and carry out their duties accordingly.

When all this is realized, it is my conviction that such a national defense force will make an irreplaceable positive contribution to the country's economic development. But, at the same time, I fully realize that this process could be realized only as a result of an extensive process of democratization and good governance efforts made throughout the country, that it is not something that takes place in isolation.

Reference

- Lieutenant General Gebretsadkan Gebretensae
- References
- African Union Constitutive Act. Principles.* Article 4(h). Durban, South Africa. July 2002.
- Budgeting for the Military Sector in Africa: The Processes and Mechanisms of Control.* 2006. Eds. Wuyi Omitoogun and Eboe Hutchful.
- Collier, Paul and Anke Hoeffler. "The Challenge of Reducing the Global Incidence of Civil Wars." Center for the Study of African Economies. Department of Economics, Oxford University. Resized March 26, 2004.
- Dac Guidelines and Reference Seires - Security System Reform and Governance Policy Statement.*
- Draft resolution referred to the high level plenary meeting of the General Assembly by the General Assembly at its fifty-ninth session. 2005. World Summit Outcome. Human Security.
- The Federal Democratic Republic of Ethiopia Foreign Affairs and National Security Policy and Strategy.* November 2002
- Haile Kibret. "Military Expenditures and Economic Performance: Lessons from the Ethiopian Economy." *Ethiopian Journal of Economics*, Vol. V, Number 2, October 1996.
- Held, David & Anthony McGrew. *The Global Transformations Reader: An Introduction to the Globalization Debate.* 2002.
- Human Security Report 2005: War and Peace in the 21st Century.* Oxford University Press. 2005.
- Nadir A. L. Mohammed. "Determinants of Military Expenditures in Sub-Saharan Africa." *Ethiopian Journal of Economics*, Vol. II, No. 2, October 1993.
- Ohashi, Ken. *Sustaining Growth: Ethiopesimism? The World Bank Group*, 2008.
- SIPRI Yearbook 2003. Armaments, Disarmament and International Security.*

New arrivals

- Ethiopian Journal of Economics Vol. XIV No. 2, Vol. XV No. 1 & No.2 and Vol. XVI No.1
- Proceedings of the Fifth International Conference on the Ethiopian Economy (3 volumes)
- Focus Vol. 10 No. 5
- Quarterly Macro Economic Reports Vol. 6 No. 3
- Annual Report Vol. VI
- Focus Vol. 10 No. 6

መደረጋቸውን አረጋግጧል። በተለይ የሚንጸባረቁት አስተሳሰቦች በጉዳዩ ለረፀም ገመታት እንደ አንድ ፕራክቲሺኒንግና ከፍተኛ አመራር አካል ሆነው በሰሩ ሰፊ ቀረቡ በመሆናቸው ትኩረት ሊሰጡ የሚገባቸው ናቸው። ሆኖም እንደሚገኝውም ሰፊና ውስብስብ በሆነ ጉዳይ ላይ የሚያተኩር ሰፊ ዓጽቆችን ይጋብዛል፤ አንዳንድም በመጠኑም ቢሆን ለየት ያለ የሃሳብ አቀራረብን ይጋብዛል። በዚህ መንፈስ ነው አስተያየቱን የማቀርበው። ሊያጠናክሩ የሚችሉ ሃሳቦች ካሉ ለማክል ማቅረብ።

በመጀመሪያ ላነሳው የምፈልገው ነገር በአርዕስቱ ላይ ካየኢኮኖሚ ዕድገትን ጽንሰ ሃሳብ ላይ ነው። ምክንያቱም ስለኢኮኖሚ ዕድገት ስናወራ የአንድ ሃገር ዓመታዊ የሃብት መጠን መጨመር (increase in gross national product) ማለታችን ነው። ወይንስ በማህበራዊ ዘርፍ በኩል እንደትምህርት፣ ጤና፣ መጠለያ፣ አቅርቦትንና የሃብት ስርጭትንም የሚጨምር ልማት ማለታችን ነው። ይህን ነጥብ የማነሳበት ምክንያት በጽሁፉ ስለ ሃገራዊ ደህንነት ሲጠቀስ Human Security የሚለውን ጽንሰ ሃሳብ ስለሚያነሳና ይህንንም ጽንሰ ሃሳብ ከመከላከያ ኃይል ግንባታ አንጻር የበለጠ ተቀባይነት ያለው ጽንሰ ሃሳብ ሆኖ ስለተወሰደ ነው። እንዲሁም እንደ ትምህርት፣ ጤና፣ መጠለያ፣ ድህነት ቅነሳ የመሳሰሉት መሠረታዊ ጉዳዮች ሰፊ ግንባታ ጽንሰ ሃሳብ የሚካተቱ በመሆናቸው ነው። ልማት ባለ ብዙ ፈርጅ ሂደትና ክስተት ነው። የኢኮኖሚ ዕድገትን ከማህበራዊ ልማት (Human Development) ፋር በማቆራኘትና ከHuman Security ጋር በማነጻጸር ሂደት የትንተናውን አድማስ ጥልቀት ሊያዳብር ይችላል ከሚል አንጻር ነው ሃሳቡ የተሰነዘረው። ሌላው የጽሁፉን ቅርጽ በሚመለከት የምሰጠው አስተያየት የመከላከያና የኢኮኖሚ ዕድገት ከምን

አቅጣጫ እንደተገመገመ በሚመለከት ነው። ግሎባላይዜሽንና የዓለም ዓቀፍ ተቋማት ሕግጋት ሃገራዊ ደህንነት አስተሳሰብ ከመለወጥ አንጻር የተሰጣቸው ቀዳሚና ጉልህ ሚና ነው። ጨርሶ ጫና አያደርጉም ባይባልም ማዕከላዊ ስፍራ ይኖራቸዋል የሚለው አስተሳሰብ ግን አከራካሪ ነው። ከፍተኛ ጫና አላቸው የሚለው አስተሳሰብ ተክክል ነው ከተባለ ሰፊ ግንባታ በሃገር መከላከያ ፖሊሲ-ች እንዲሁም የኢኮኖሚ ፖሊሲዎች ይዘት የሚፈጥረውን ጫና መፈተሽ አስፈላጊ ይሆናል። ይህ በበቂ ሁኔታ አልተደረገም።

የግሎባላይዜሽንና ዓለም አቀፍ ሕግጋት ተጽዕኖ በሃገር መከላከያ ሠራዊት ግንባታና ስምሪት ያለውን ሃገራዊ አስተሳሰብ ከመቅረጽ አንጻር ከፍተኛ አስዋጽኦ ከሚያደርጉ ሁኔታዎች አንዱ እንደሆነ በክፍል ሁለትም ማሳሰብ ተገልጿል። ሌሎቹ አህጉራዊና ሃገራዊ ክስተቶች ናቸው። በኔ ግምት ውስጣዊና ከባባዊ ሁኔታዎች የበለጠ ተጽዕኖ ይኖራቸዋል ማለታችን ነው። ከዚህ አንጻር የአፍሪካ ህብረትና የክፍለ አህጉራዊ ድርጅቶች (ማለትም የአፍሪካ ሪጅናል ኢኮኖሚክ ኮሚዩኒቲ) ሚና ለምን እንዳልተጠቀሰ ግልጽ አይደለም። ለምሳሌ በሁሉም አገራት ለAFRICAN DEFENCE AND SECURITY POLICY ማቅረብ ውጪያዊ ስጋቶችን በጋራ ለመመከት የተመሠረተ ሲሆን እነዚህን ስጋቶች ሲገልጽ በቀዳታም ሆነ በተዘዋዋሪ በተናጠልም በእያንዳንዱ ሃገር በመላው አህጉር የደህንነት ጥበቃ ጥረቶች ላይ ስጋት የሚጥሉ እንዲሁም በሃገር ውስጥ የሚከሰቱ ስጋቶች ብሎ ያስቀምጣቸዋል። ክፍለ አህጉራዊ ኢኮኖሚክ ድርጅቶችም የጋራ ብልጽግናና የጋራ ደህንነት (Regional Economic Integration) ማራመጥ ገላጭ አላቸው። ይህም ይብዛም ይነስ በየክፍለ አህጉሩ እየተተረጎመ ነው።

እነዚህ ድርጅቶች ለአፍሪካ መሻጠን እንደመሠረት ድንጋይ ነው የሚቆጠሩት የኢኮኖሚ ውህደት እንዲመጣ ስለሚሰሩ፣ በየክፍለ አህጉሩም ውጫዊም ሆነ ውስጣዊ ስጋት ለመመከት የሚያስችሉ African Standby Brigades በ2010 ተቋቁመው ሥራ እንዲጀምሩ በሂደት ላይ በመሆናቸው ይህ ሁኔታ ገለጻም አቀፍ ተቋማትን (ለምሳሌ ተባብሩት መንግስታት የፀጥታ ምክር ቤትን ሚና) ባይተካም በሂደት ተጨባጭ ውጤት ሊያስገኝ እንደሚችል ማሳሰብ ተደጋጋፊነቱ በትይዩ የጋራ ብልጽግናና የጋራ ደህንነት ለማዳበር ስለሚረዳ አፍሪካ ሃገራት በአንድ በኩል የደህንነት ጥበቃ ሽክሙን በመጋራት፣ በሌላ በኩል የኢኮኖሚ ውህደቱን በማጠናከር የጋራ ብልጽግናን በማምጣት በየአንዳንዱ አገር የመከላከያ ግንባታ የሚያስከትለውም ኢኮኖሚያዊ ሽክም በረጅሙ ጊዜ ለማቃለል ይችሉ ይሆናል። ቁምነገሩ አፍሪካ እነዚህን ዓላማ የሚያራመዱ ተቋማት እንዲሁ ተግባራዊ እንቅስቃሴም እያደረጉ መሆናቸው ነው። ከዚህ በኋላ በጋራም በተናጠልም የፖለቲካ ዓላማ የማዋሃድና በቁርጠኝነት የመንገዝ ጉዳይ ይሆናል። ይህን ሁሉ መጥቀስ ያስፈልገበት ምክንያት የሃገር መከላከያና የኢኮኖሚ ዕድገት ጥናት በሚከናወንበት ጊዜ በትንተናው ስጋት እንደአንድ ታሳቢ እንዲወሰድ ለማሳሰብ ነው።

በሁሉ ላይ እንደተጠቀሰው ይህ ዓይነቱ እንቅስቃሴ በሉአላዊነት ላይ ከፍተኛ ተጽዕኖ ያደርጋል። ምናልባትም በአፍሪካ ውስጥ የጦርነትን ባሕርይ እንደገና ለመለወጥ አስተዋጽኦ ሊያደርግ ይችላል። ፍጹም ሉዓላዊነት ዓለም ባለችበት በአሁኑ ዘመን አይሰጥም፣ በሀገርም አልነበረም ይሆናል። አንጻራዊነቱን ግን ለጋራ ደህንነትና ብልጽግና እስከሆነ ድረስ በጸጋ ልንቀበለው የሚገባ ነው። ዓጽንኦትንም አያመለክትም። በፖለቲካም ሆነ በኢኮኖሚ

ውህደት ይመጣል ብሎ በአስተማማኝ ለመናገር አይቻል ይሆናል። ሆኖም የጋራ ብልጽግናና የጋራ ደህንነትን በማራመድ ሂደት የእያንዳንዱን ሃገር የስጋት ምንጮችን ብዛትና ከፍተኛነት በመቀነስ በመከላከያ ግንባታ ላይ ለሚሰሩት የሚችሉውን ወጪ ለማስቀረት አስተዋጽኦ ሊያደርግ ይችላል። ትንሽ የዋህነትም አያስመስልብኝ እንጂ በሪጅናል ኢኮኖሚክ ኮሙዩኒቲስ ውስጥ የንግድ ልውውጥ በዳቦሪ ቁጥር ከአፍሪካ ውጭ የኢንተርናሽናል ንግድ ጥገኝነትን አስከፊነት ሊያለዘበው ይችላል ይሆናል። ይህ የግለሰብ ለላይኛነት በአፍሪካ መስፋፋት ላይ የሚኖረውን ተፅዕኖ ግን ከመተንበይ በስተቀር በትንተና ላይ የተመሰረተ አስተያየት ለመስጠት አልደፍርም።

ከላይ የተገለጸው አህጉራዊና ግለ-አህጉራዊ ሴናርዮ ሙሉ በሙሉ እውን እስኪሆን ድረስ ግን የሃገራችንን ልማትና ደህንነት እራሳችን በአስተማማኝ ዘዴ ማደራጀትና መሥራት የግድ ይላል። ከዚህ በኋላ ይህን በሚመለከት በጽሁፉ ውስጥ ስለቀረቡ ዋና ዋና ሃሳቦች አንዳንድ አስተያየቶችን ለማቅረብ ግለሰብ።

በሃገራችን የሃገር መከላከያ ሠራዊት የማስፈለጉ ግንባታ አከራካሪ አይሆንም። በጽሁፉ የተሰጡት ምክንያቶችም አርኪ ናቸው። ሆኖም በአሁን ጊዜ ሁኔታዎች ከታሪክ ድግግሞሽ ብቻ በመነሳት መገምገም ላይበቃ ይችላል። ሃገራዊ ጥቅምና ስጋቶች በሚገመገሙበት ጊዜ ወደፊትም አርቆ ማየት ያስፈልጋል። በተለይ ኢትዮጵያ የባህር ክልል ባይኖራትም ከዚያ አካባቢ የሚሰነዘረውን ጥቃት የመከላከል ተልዕኮ የሌላ ሃገር ኃላፊነት እንደሆነ በመቁጠር ሥፋታችንን እንዲቃለለልን አድርጎ የማየቱ አዘማሚያ (ታደር እንደመሆኑ መጠን) ስህተት ይመስለኛል። በተቃራኒው ስጋታችንን በከፍተኛ ደረጃ የሚያባብስ መስሎ ነው ግለሰብ። በመጀመሪያ ደረጃ የቀድሞይቱን ኢትዮጵያ ያዋስን

የነበረውን የባህር ክልል ማጣቱ እንደ ወደብ አልባነት ብቻ ተደርጎ መወሰዱ አግባብ አይደለም። ከአጠቃላይ የሃገር ጥቅም አንጻር ብዙ ጠቀሜታዎች እንዳጣን ግንቤ መጠቀም አለበት። ስፋት ባለው የቀይ ባህር ክባቢ በባህር ውስጥና ከባህር በታች ያለውን እምቅ ሃብት አጥተናል። ሁለተኛ ከፍተኛ የገቢና የወጪ ንግዳችን በቀይ ባህር በኩል የሚተላለፍ ሲሆን የዚህን ንግድ እንቅስቃሴ ደህንነት ለመቆጣጠር ምንም ዓይነት ዘዴ የለንም። ማንም ባህር ሽታ መርከቦቻችንን ሊያጠቃ ይችላል። የባህር ጠረፍ ጥበቃ አስተማማኝ ባለመሆኑ ሽብርተኞች/ጠላት ሰር በመግባት በኢትዮጵያ ላይ ጥቃት ሊሰነዘሩ ይችላሉ። ሃገራት ከዚያ አቅጣጫ በጥምር ኢትዮጵያን ሊጸቁ ቢሞክሩ የባህር ክልሉን ስለማንቆጣጠር የመከላከል አቅማችንን በጣም ውስን ያደርገዋል። በብቃት ለመከላከልም የመከላከያ አቅማችንን በብዛትና በጥራት እጅግ በጣም ከፍ ማድረግ ይኖርብናል። ይህ ስጋት ሊሆንብን እንደሚገባ ያለመገንዘብ ግለሰብ። ያባብሰዋል። ምክንያቱም በቂ ዝግጅት አይደረግም። ይህ ስጋት ተጨባጭነት የለውም የሚሉ ካሉ ያለፉት ጥቂት ዓመታት የአካባቢው የወታደራዊና የደህንነት ታሪክ እንዲያጤኑ አደራ ግለሰብ። ሌላ ግለሰብ አልባነቱ ጉዳይ ነው። ይህ ህልውናችንን በሌሎች ሃገሮች በጎ ቃል ላይ እንደመተው የሚቆጠር ሲሆን የወደብ አቅርቦትን እንደንግድ ጥያቄ ብቻ እንጂ እንደ ሃገር ደህንነት አካል አድርጎ አለማየት፣ አንድ ሃገር ግለሰብ መጠቀም መብት ቢከለክለን ገንዘብ እስካለን በፈለገን ጊዜ የሌላ ሃገር ወደብ መጠቀም አማራጭ እንዳለን፣ የአሰብ ወደብን ኢትዮጵያ ባትጠቀምበት የሚጎዱት ኤርትራውያኖች ብቻ እንደሆኑ አድርጎ የማየቱ ዝንባሌ ከምን ዓይነት የዓለም ዓቀፍ ግንኙነት ተራ ለ እንደሚመነጭ ለማወቅ አስቸጋሪ ነው። ግራ የሚያጋባም አቋም ነው።

የዚህ አካባቢ በሃገራችን ደህንነትና ልማት ላይ ከፍተኛ ተጽዕኖ ሊያደርግ የሚችል ሌላ ሁኔታ አለ። ሃብታም የዓረብ ሃገራት በባብ ኤል መንደብ ባህረ ሰላጤ ላይ የመንገድ ጅቡቲን ግለሰብ እንዳላቸው በይፋ ተናግረዋል። አቅሙና ፍላጎቱ አላቸው። ዕቅዳቸውን እውን ከማድረጋቸው በፊት ይህ ሁኔታ በአካባቢውና በኢትዮጵያ ማህበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊ፣ ለቲካዊ፣ ባህላዊ እና ወቅታዊ ሁኔታ ላይ የሚኖረውን ግንደምታ በተሟላ መልኩ መገምገምና የኢትዮጵያን ብሔራዊ ጥቅም ከማስከበር አንጻር አማራጭ የብዙ ፈርጅ ፖሊሲዎች ማዘጋጀት ተገቢ ይሆናል። ከወዲሁ ለመናገር የሚቻለው ግን ይህ ዕቅድ ተግባራዊ ከሆነ የአካባቢው ጂኦፖለቲካዊ መሠረት ስለሚኖረው ኢትዮጵያን ለተለያዩ አዳዲስና ውስብስብ የስጋት ምንጮች የሚያጋልጣት እንጂ ደህንነቷን አስተማማኝ ያደርገዋል የሚል እምነት ሊኖር አይችልም። ግህ ስጋት አሳማኝ (Credible) ነው አይደለም የሚለውን አስተያየት ለእያንዳንዱ ተሳታፊ እተዋለሁ። ነገር ግን ሁኔታው የተቀነባበረ የረጅም ጊዜ የኢንተለጅንስ ጥረት አስፈላጊነትን፣ የሃገር መከላከያ ግንባታ እንደገና የመገምገም አስፈላጊነትን ገሃድ ያደርገዋል።

እንግዲህ ጽሁፉ እንደሚለው የሃገር መከላከያ ግንባታን የምንፈልገው በርጅም አስተማማኝ ሰላም እንዲኖር ስለሚያስችል፣ ለኢኮኖሚያዊ ዕድገትና ማህበራዊ ብልጽግና ከፍተኛ ቀሜታ ስለለው ነው። ሆኖም ይህን ፍላጎት እንዲሟላ ስንፈልግ የሃገራችንን ኃላፊነትና ድህነት መርሳት እንደሌለብን ነው የሚያስገነዝበው። ብዙውን ጊዜ በተለምዶ ለልማት አስተማማኝ ሰላምና ደህንነት Security እንደቅድመ ሁኔታ ሆኖ ይቀርባል። ይህ ዓይነት አመለካከት ግን ሃገሪቱ በምትከተለው የደህንነትና የልማት ፖሊሲዎች ከምን

□ቅ□ም (priority) አንጻር የራሱ ሚና እንደሚኖረው ነው። ሁለቱን ሂደቶች ማለትም ደህንነትና ልማት አንዱ አንዱን በሚያጠናክርበት ሁኔታ በትይዩ ማካሄድ አማራጭ የሌለው ስትራቴጂ ሆኖ ሊታይ ይችላል።

□ሁለቱ □ርስ በርስ ተመጋጋቢነት interdependence በመገንዘብ እድገታቸውን ለማረፋ□ኝ institutions መፍጠር ይቻላል። ቀደም ሲል የጠቀስኩት ክፍለ አህጉራዊ የልማትና ደህንነት ትብብር (regional cooperation) ተቋማት ውስጥ መሳተፍ እና እነርሱን ማጠናከር አንዱ ዘዴ ሊሆን ይችላል።

በተጨማሪም በ□ሁ□ □ሰዓ እንደተጠቀሰው የሃገራዊ ፖሊሲ የአወጣጡና የአጻጻፊ ሂደት እንዲሁም የሃገራዊ ደህንነት አስተዳደር ሂደት ከተስተካከሉ optimum የሆነ የresource allocation ለማ□ረፅና የልማትና ደህንነት መስተጋብርን ለማዳበርና ለማጠናከር ይቻላል። ይህም ፖሊሲ ማውጣትን፣ ከዚያም በፖሊሲው ላይ ተመስርቶ ማቀድና ከዕቅዱ ተነስቶ አግባብ ያለውን ስትራቴጂ መቀየስ፣ ስትራቴጂውን እውን ሊያደርጉ የሚችሉ የመከላከያ ፕሮግራሞችን መምረጥና አስፈላጊው የፋይናንስ ሆነ ሌላ ሃብት ማቅረብ ያስፈልጋል። ቀጥሎም ጥራትና ብቃት ባለው ሁኔታ ሪሶርሱን ማስተዳደር ተገቢ ይሆናል። የቁጥጥርና አሸናፊነት ስርዓት መዘርጋትና መከታተልም የዚህ ዑደት አካል ነው።

ይህ ሂደት በአስተማማኝ ሁኔታ ተፅዕኖ ለማ□ረፅ የሚከተሉትን ሁኔታ-ች □ሳቢ ማ□ረፅ ጸስ□ልፋል።

1. ሂደቱ በተገቢው መንገድ institutionalized መሆን አለበት። ይህ ከፍተኛ ጥረት የሚጠይቅ ነው። ቢያንስ ቢያንስ ከመንግስት ፖለቲካዊና አስተዳደራዊ ተቋማት የባህር□ ለ□ዓ □□□ቃል።

2. የመልካም አስተዳደር መርሆችንና አሠራሮች ላይ የተመሰረተ መሆን አለበት።

3. ሰፊ ባለ አመለካከት (wider perspective) ላ□ □ተመሰረተ መሆን አለበት።

4. የሃገሪቱ የደህንነት ተቋማት የሃገሪቱን የግዛት አንድነት መ□በቅ ቅ□ሚጸ ሥ□ራ ሊሰጡት ይገባል።

5. ልማት ከሌለ ደህንነት ቀጣይነት ሊኖረው እንደማይችል፣ ደህንነት ከሌለ ልማት አስተማማኝ ሊሆን እንደማይችል ግንዛቤ መውሰድና ከዚህ አንጻር ሚዛናዊ አቅጣጫ □ዞ መራመ□ □□□ቃል።

6. የደህንነት አስተዳደር በሚመለከት ሙያዊ ብቃት ያላቸው ፕሮፌሽናሎችና አስተዳዳሪዎች ማስማራት የግድ □ላል።

II. ዶ/ር ያቆብ አርሳዖ

የጽሁፉ ዋና ትኩረት የሃገር መከላከያ ግንባታና ስምሪት ከኢኮኖሚያዊ ዕድገት ጋር ያለውን ግንኙነት መዳሰስ መሆኑ በጽሁፍ አቅራቢ ከመነሻው ተ□ል□ል። □ሁ□ (1) የሃገር ደህንነት ጥበቃና የመከላከያ □□ል፣ (2) ሃ□ራዊ ደህንነትና ዓለም አቀፋዊ ሁኔታ፣ (3) የሃገር መከላከያ ኃይልና የኢኮኖሚ እድገት እና (4) የሃገር መከላከያና የኢኮኖሚ ዕድገት በኢትዮጵያ በሚሉ ንዑስ ክፍሎች የቀረበ ሲሆን ሰፊ ያሉ መግቢያና ማጠቃለያ ክፍሎችም አሉት።

ዕድሜያቸውን ይበልጡን ያሳለፉት እንደታጋይና ወ□□ር በመሆኑ የሃገር መከላከያ ኃይልና የኢኮኖሚ እድገትን የሚያዩት በራሳቸው ልምድና አንጻር መሆኑን የጽሁፍ አቅራቢው በግልጽ አስገንዝቦታል። የጽሁፉ እሳቤ የሚያጠነጥነው የሃገር መከላከያ ከውጭ የሚሰነዘርን ጥቃት ሲመክት፣ ጸ□ር □ሰዓ

ግጭት እንዳይስፋፋ ሲከላከል፣ ጦርነት ወይም ግጭት ከተቀሰቀሰም በአጭር ጊዜና በአነስተኛ ሰብአዊና ማቴሪያዊ ጉዳት አሸናፊነት ሲገኝ የመከላከያ ኃይሉ ለሃገር ልማት አዎንታዊ ተጽዕኖ ይኖረዋል የሚል ነው።

ከዚህም አልፎ በአግባቡ የተገነባ፣ የተደራጀና ተልዕኮውን የተገነዘበ የሃገር መከላከያ ኃይል የሃገርን ደህንነት የመጠበቅና የኢኮኖሚ ዕድገት በጦርነትና በግጭት እንዳይደናቀፍ የማድረግ ኃላፊነት አለው በማለት የጽሁፉ አቅራቢ ይከራከራል። በመቀጠልም ስለሃገር ደህንነት ጥበቃና የመከላከያ ኃይል አስፈላጊነት ፣ ተልክኮ፣ አደረጃጀት፣ ስትራቴጂ፣ ፕሮግራምና አመራር ውጭአዊ ሁኔታዎችን ማለትም አህጉራዊና ዓለም አቀፋዊ ሁኔታዎችን ማጤን እንደሚያስፈልግ ንድፈ ሀሳባዊ ትንታኔ አቅርቦታል።

የጽሁፍ አቅራቢው ዓለም አቀፋዊ ሁኔታ □□ተለ□□ መምጣቱን በማስገንዘብ፣ 1) በሃገራዊ ደህንነት ላይ የነበረው ግንዛቤ □□ተለ□□ መምጣቱን፣ 2) የግጭቶች ባህር□ እየተቀየረ መምጣቱን □□ና 3) የግሎባላይዜሽን ተጽዕኖ እየተስፋፋና እየተጠናከረ መምጣቱን በስፋት ተንትነው አቅርቦታል። ነገር ግን እየተለወጡ ያሉ ዓለም አቀፋዊ ሁኔታዎች ቢኖሩም ተጽዕኖአቸው ከፍ □ጸለ □መ□ ቢሆንም ለሃገራችን ለኢትዮጵያ የመከላከያ ሠራዊት እንደሚያስፈልግ በአጽንኦት ይገልጻሉ። ለዚህም ዋና መከራከሪያቸው 1) □ዘለም □ለቲካ ሥርዓት «ራስ-ገዝና ስርዓት አልባ» መሆኑን ስላላቆመና ዓለም አቀፋዊ ስርዓት ገና ስላልተበጀ፣ 2) ሃገራችን ኢትዮጵያ መርጣ የምትከተለውን □□ለቲካና የኢኮኖሚ ስርዓት መጠበቅና ብሔራዊ ጥቅምን መንከባከብ አስፈላጊ በመሆኑ 3) ኢትዮጵያ የምትገኝበት □ሪካዊ ሁኔታ፣ ጽ- □ለቲካዊ አቀማመጥና አገሪቱ ያለችበት

ቀጠናዊ የደህንነት ስጋት ሁኔታ ስለሚጸስጥ፣ ከዚህም አልፎ ሀገርና መንግስት እንዲኖሩና ተገቢ ስራቸውን እንዲያከናውኑ መከላከያ ሠራዊት አስፈላጊ መሆኑን በማብራራት ነው።

ሆኖም ኢትዮጵያ በኢኮኖሚ ልማት ባለማደግ አንጻር ጠንካራ የመከላከያ ኃይል መገንባትና ማሰራት በሀገር ልማት አሉባዊ ተዕጽኖ እንዳያሳድር መፍትሔው 1) የሕዝብ አመኔታና ድጋፍ ያለውን ሠራዊት መገንባትና 2) መከላከያ ስራ ሀገራዊ ምታቀርቦውን ትጥቅና መጠጠን ውጤት በሚያሰገኝ መንገድ መጠቀም መሆኑን አብራርተዋል።

የመከላከያ ኃይል ለኢኮኖሚ ዕድገት የሚያመጣው ፋይዳ ጦርነት እንዳይነሳና የርስ በርስ ግጭት እንዳይወገድ በማድረግ የኢኮኖሚ ዕድገት እንዳይደናቀፍ ስላማዊ ሁኔታን መፍጠር መሆኑን በማብራራት፤ ከዚህ ውጭ አዳዲስ የቴክኖሎጂ ግኝቶችን በማቅረብና ሰፊ የስራ ዕድሎችን በመፍጠር ለኢኮኖሚ ዕድገት የሚያደርገው አስተዋጽኦ አቅም የሌለው መሆኑን በማስረዳት «ተዋጊና አምራች ኃይል» በማድረግ የመከላከያ ኃይሉ ለኢኮኖሚ ዕድገት አስተዋጽኦ ያደርጋል የሚባለውም ፋይዳ የማይኖረው መሆኑን አስገንዝበዋል።

ይልቁንም የሀገር መከላከያ ስል የመንግስት በጀት ተመድቦለት በወጭ የሚስተዳደር በመሆኑ በሀገር ኢኮኖሚ ዕድገት ቀጥተኛ ተሳትፎ የሌለው በመሆኑም በቁጠባና ለውጤታማነት መሆን እንደሚገባው የጽሁፉ አቅራቢ አስረድተዋል።

የኢትዮጵያን ሁኔታ በማስመልከት ሲያቀርቡ የሀገር መከላከያ በጀቱ በኢኮኖሚ ዕድገት ከፍተኛ ጫና ይፈጥራል ለማለት እንደማይቻል አስገንዝበዋል። እ.ኤ.አ. በ2002 መንግስት ያወጣው የውጭ ግንኙነትና የብሔራዊ ደንበኝነት ፖሊሲ ስታነጂ መልካም ጀምር

መሆኑን አስገንዝበዋል። ሕዝቡ ፖሊሲውን ወደት፣ ደግፎት፣ ተሳትፎበት ከተቀበለ በጉዳዩ ላይ ሃገራዊ ኮንሰንሱስ እንዲኖር ከተደረገ ለወደፊቱ ትልቅ እርምጃ ሊሆን እንደሚችል ያላቸውን እምነት ገልጸዋል። የጽሁፉ አቅራቢና ዋና ዋና መልዕክቶች ከዚህ በላይ ተቅጥጠዋል።

ከዚህ የሚከተሉት አስተያየቶች ስለሁሉ ሊቀሱ ሚጠቡ ደካማና ጠንካራ ጎኖች ናቸው። በደካማነት አንጻር ሲጠቀሙ ሙሉ በሙሉ ርዕሱን ተከትሎ የሄደ አይደለም። «ሀገራዊ ደህንነትና ዓለማቀፋዊ ሁኔታ» በሚል ሥር የቀረበው የጽሁፉን ሁለት ሰስተኛውን ስፋት የወሰደ ሲሆን በንድፈ ሐሳባዊ አቅራቢ የተዋጠ ነው። ባንዳ ግንባር መከላከያ ኃይልና የኢኮኖሚ እድገት ፣ ማለትም ዋናው ጽሁፉ ነገረ ጉዳይ በ4 ገጽ ብቻ ተጠቅሟል። ኢትዮጵያን አስመልክቶ የሀገር መከላከያና የኢኮኖሚ ዕድገት በሚል በቀረበው ግንባር ስ.አ. ከ1990 - 2002 የነበረው የመከላከያ በጀት ሰንጠረዥ ሙሉ ምሥል በሚሰጥ የቀረበ አይደለም። የሠራዊቱን የብዛትና የዕድገት ሁኔታ ጭምር የሚያሳይ ሆኖ ትንታኔ ቢሰጥበት የተሻለ ይሆን ነበር።

የሀገር የመከላከያና የደንበኝነት ፖሊሲ ዲሞክራሲያዊና መላ ሕብረተሰብን ያሳተፈ እንዲሆን ጽሁፉ አቅራቢው አበክረው ያቀረቡት አስተያየት የመከላከያና የደንበኝነት ኃይሎች ሊኖራቸው ከሚጠበቀውና ከሚገባው የፕሮጌሽናል ብቃት ደረጃ ፣ አይነትና አደረጃጀት ፋር

ተመዛዝኖ ቢተነተን የተሻለ ይሆን ነበር። አንድ የመከላከያ ሠራዊት የፕሮጌሽናል ሥልጠና ደረጃና የማሰልጠኛ ተቋማት ብቃትና ዓይነት ወሳኝና የማይዘለል መሆኑ በጽሁፉ ውስጥ ትኩረት አልተሰጠውም። በኢትዮጵያ የሀገር መከላከያ ሠራዊት አደረጃጀት በብሔረሰብ ተዋጽኦ ላይ የተመሠረተ ነው

ይባላል። ይህ አባባል ዕውነትነት ካለ ብሔረሰባዊ አስተኝኞች ለሀገር መከላከያ ስልና ለፕሮጌሽናል ብቃቱ ሊኖረው የሚችል ልዩ አዎንታዊ ስም አሉታዊ ተጽዕኖ ምን ሊሆን እንደሚችል የጽሁፉ አቅራቢው አስተያየት ቢሰጡበት መልካም ይሆን ነበር።

ኢትዮጵያ በተለያዩ ወቅቶችና የፖለቲካ ሥርዓቶች የመከላከያ ኃይሏን በአፍሪቃና በሌሎች ሥፍራዎች ለጸጥታ አስከገሪነት ስታሰማራ ቆይታለች። ይህ ለሀገር መከላከያ ስል ፕሮጌሽናል ዕድገት ፣ በተዘዋዋሪ መንገድ ለኢኮኖሚ ዕድገት ምን አዎንታዊ ስም አሉታዊ ሚና እንዳለው የጽሁፉ አቅራቢ አስተያየት ቢሰጡበት ጠቃሚ ይሆን ነበር።

በጥንካሬ አንጻር ሲጠቀሙ ስቃይ ከመሆኑም በላይ በዚህ ርዕስ ዙሪያ ብዙ ያልተሠራበት ነው። የሀገር መከላከያና የደንበኝነት ጉዳይ «ምስጢር ነው» ስለሚባል እንደዚያም ስለሚታመን መረጃ አግኝቶ ጥናታዊ ጽሁፍ አዘጋጅቶ ለመድረክ ውይይት ማቅረብ የተለመደ አይደለም። በዚህ ረጅም የጽሁፍ አቅራቢው ያሳዩት ተነሳሽነትና ደፋርነት የሚያስመስግናቸው ብቻ ሳይሆን ያሳዩት አብነት ለሌሎች ተመራማሪዎች አበረታችና ፈር ቀዳጅ ነው ለማለት ይቻላል።

የውይይት ታዳሚዎች አስተያየት፣ ዓጻፍ እና የተሰጠ ተፈጻሚ ማብራሪያ

የዕለቱ የውይይት መሪ ዶ/ር ጌትነት አለሙ ዋና ተናጋሪውን ሌ/ጄ/ገብረጻድቃን ገ/ትንሣኤ እና አስተያየት ሰጪዎቹን ኮሞዶር መስፍን ቢነጋ እና ዶ/ር ያዕቆብ አርሳኖን በማመስገን የውይይት ታዳሚዎች አስተያየትና ጥያቄ እንዲያቀርቡ መድረኩን ክፍት አድርገዋል። በዚህ መሠረት

የመጀመሪያ አስተያየት ሰጪ:- በመጀመሪያ ዋና ተናጋሪውና አስተያየት ሰጪዎች ስለሰጡን በቂ ትምህርታዊ ማብራሪያ ላመሰግን እወዳለሁ። ዋናው ተናጋሪ ያቀረቡትን ርዕይ እኔም የምጋራው ነው። ግን እንደተጨማሪ ቢታከል ዓሩ ነው የምለው የወደብ አልባነት ጉዳይ አለ። እንደሚታወቀው ከዚህ በፊት ወደብ እንደነበርን ባታወቃል። አሁን ወደብ አልባ በመሆናችን በአገራችን የኢኮኖሚ፣ ማህበራዊና ሰላም ላይ የራሱ ተፅዕኖ ሊገኝ እንደሚችል እሙን ነው። ስለዚህ ወደፊት ወደብ ሊኖረን ስለሚችልበት ሁኔታ እንደርዕይ ቢካተት ጥሩ ነው ባለሁ።

ሌላው አቅራቢው በስፋት ያላነሱ አቸው ጉዳዮች ላይ አስተያየት ለመስጠት እፈልጋለሁ። አንደኛው አቅራቢው የኢትዮጵያ ሕገመንግስት ስለ መከላከያ ኃይል የሚለውን አላነሱም። የኢትዮጵያ ሕገመንግስት የመከላከያ ግልጽ በተለፈ ለባለሥልጣናት የሰጠውን ስልጣን አልዳሰሱም። በተጨማሪ ሕገመንግስቱ ከዘመኑ ጋር አብሮ የሚሄድ ነው ወይ? አቀራረጹ አግባብ ነው ወይ? የሚለው ሃሳብ ቢነሳ ጥሩ ነበር አለሁ። በእኔ ግምት የሕገመንግስቱ አቀራረጽ መንግስትን ተጠያቂ የሚያደርግ ሳይሆን መንግስት እንደፈለገው መከላከያን ማዘዝ የሚያስችለው ግልጽ ስለሆነ። ከልማት አኳያም እንደሚታወቀው እስከ ሁለተኛው የዓለም ጦርነት የመከላከያ ግልጽ በመንገድ ሥራ በመሳሰሉ የልማት ሥራዎች ላይ በቀጥታ ተሳታፊ ነበር። ከዚህ አንጻር የግል መከላከያ ኃይል በልማቱ ያለው ተሳትፎ ቢገኝ ዓሩ ግልጽ ስለሆነ።

ሌላው አቅራቢው የአገር ደህንነትንና ሰላምን አንድላይ በተለዋዋጭነት የተጠቀሙበት ይመስለኛል። እንደእኔ ግምት ከተሳሳትኩ እታረማለሁ የመከላከያ ኃይል የአገር ደህንነትን የማረጋገጥ ኃላፊነት አለበት ግን የአገር ግጭትን በማጥፋት ሰላም ሊያመጣ ይችላል ባሉ አምነት የለኝም። የመከላከያ ኃይል የአገር ውስጥ ሰላምን ማረጋገጥ ቢችል ኖሮ አፄ ኃይለሥላሴ ከሥልጣን ባልወረዱ ነበር፤ ደርግም ባልወደቁ ነበር፤ የ1997 ምርጫ ሁኔታም ባልተከሰተ ነበር። ስለዚህ ይህን ሁኔታ አቅራቢው ቢያየት።

ሁለተኛ አስተያየት ሰጪ:- ሌ/ጄ/ገብረጻድቃን ገ/ትንሣኤ በቀዝቃዛው ጦርነት ወቅት አገራት ሳይፈልጉ በነበረው ጎራ ምክንያት ጦርነት ውስጥ ይገቡ እንደነበር ግን የቀዝቃዛው ጦርነት ካበቃ በግል ያለው ጦርነት በአገራት መካከል ሳይሆን በአንድ አገር የውስጥ ግጭት /ጦርነት/ እንደሆነ ገልጸውልናል። ሆኖም ይህ ሁኔታ ሊፈጠር የቻለበትን ምክንያት ቢጸብራሩልን ጥሩ ነው ባለሁ።

ሌላው ከቀዝቃዛው ጦርነት ማብቃት በኋላ አሁን ያለው ሁኔታ ቻይና ሃጻል እየሆነች እየመጣች ነው። ራሽያም በቀዝቃዛው ጦርነት ከገጠማት ሽንፈት አገግማ እየመጣች ነውና የዚህ እንደምታ ምን ይሆናል ብለው ያስባሉ።

ሶስተኛ አስተያየት ሰጪ:- አቅራቢው ውጤታማ ሊሆን የሚችል፣ ቆጣቢ የሆነ የጦር ግልጽ መገንባት እንደሚያስፈልግ ተጠቅሰዋል። ነገር ግን ይህ ግልጽ በቂ ነው ወይም አይደለም የሚለውን የሚወስነው በከፊል የጠላት ጥንካሬ ጭምር ነው። ስለዚህ ጥንካሬ አንጻራዊ ይመስለኛል። ሁለተኛ እንደዚህ አይነት የመከላከያ ኃይል ግንባታ አስተሳሰብን ስናስብ ሌሎችም የግጭት መንስኤ የሚሆኑ አገሮች እንደዚሁ የሚያስቡት ነው የሚመስለኝ። እንደሚታወቀው

የኢኮኖሚ ጥያቄ ማንኛውንም የመከላከያ ኃይል ግንባታ ለማካሄድ የሚያስብ አገር ጥያቄ ነው። በመሆኑም ይህ ሁኔታ የመከላከያ ኃይል ግንባታ ፍክክር ውስጥ የሚያስገባ አይሆንም ወይ? ይህ ዘላቂ መፍትሄ ሊሆን ይችላል ወይ? በዚህ ላይ አስተያየት ቢሰጥ።

አራተኛ አስተያየት ሰጪ:- የአፍሪካ ዘመናዊ ታሪክ ስናይ ከቀኝ አገዛዝ ማግስት ላይ የፖለቲካ አሰመረጋጋት ስለነበር የጦር ግልጽ ሥልጣን አያያዝ የአገራችን ዕድገት ጉትታል። የደም መሰሰም አስከትሏል። ሆኖም ባለፉት ጥቂት ገመታት መሻሻል እየታየ ነው። ሆኖም የጦር ግልጽ በምርጫ ግልጽ ግልጽ ግልጽ ግልጽ መሳሪያ የመሆን ሁኔታዎች ይስተዋላል። ለምሳሌ በአልጄሪያ ግልጽ ግልጽ በምርጫ አሸንፎ የጦር ግልጽ ግልጽ ግልጽ የገዥው ፖርቲ በሥልጣን እንዲቀጥል አድርጓል። በሌሎች አካባቢም እንደዚሁ በእኛ አገር የምናየው የጦር ኃይሉ ነፃና ግልጽ ሳይሆን የገዥ ፖርቲ አገልጋይ ሆኖ ነው የምናየው። በነዚህ አይነት አገሮች ሥራ አስፈጻሚ አካል በጣም ጠንካራ ከመሆኑ የተነሳ ብዙውን ግን የጦር ኃይሉ በገዥ ፖርቲ እንዲመራ ይሆንና የፖለቲካ እድገት እንዳይኖር አድርጓል። ስለዚህ አገሮች ከዚህ አይነት ችግር እንዲወጡ ምን ማድረግ አለባቸው ምን ዓይነት ተቋማት መገንባት አለባቸው በሚሉት ላይ አስተያየት እንዲሰጡኝ ግልጽ ስለሆነ።

አምስተኛ አስተያየት ሰጪ:- የጠንካራ መከላከያ አስፈላጊነት ሲገለፅ የተለያዩ ነገሮች ተጠቅሰዋል። የአደጋ ተገላጭነትና የውሃ ሃብትን ከመጠቀምና ከድህነት ከመውጣት አንጻር ተጠቅሷል። ከውሃ ሃብት አጠቃቀም ጋር የሚያያዘው የአባይ ወንዝን ውሃ አጠቃቀምን ይመለከታል በአብዛኛው እዚህ ላይ በመከላከያ ኃይል ጠንካራ መሆን የሚያዋጣ ስትራቴጂ ነው ወይ? ከውሃ ሃብታችን አጠቃቀም ላይ የምንከተለው ስትራቴጂ ምን መሆን አለበት? ምን አልባት

ሕገመንግስቱን መነሻ ባደረጉ በሚወጡ ሕጎች፣ ደንቦችና አዋጆች ይጠናከራል። የመንግስት አካላት በአገር ደህንነት ማስጠበቅ በጀትንም ፊ ምሮ፣ □ ሊሲውንም አቅጣጫውንም በሚወስኑ ጉዳዮች ማን በምን ጉዳይ ይወስናል የሚለው ይወሰዳል። ይህ በጥቂት ሰዎች ሥር የተሰባሰበ እንዲሆን ከተደረገ ችግር አለ ማለት ነው። ይህ በስፋት የአገሪቱን ሕዝብ በሚወክሉ የስልጣን ተቋማት ላይ የሚመሠረት ከሆነ ይበልጥ እየተደላደለ ይሄዳል። የአገር መከላከያ ከሌሎች የደህንነት ማስጠበቂያ ተቋማት ጋር በቅንጅት ሰላም እንዲሰፍን እንዲቻል፣ ሰላም ሰፍኖ ደግሞ ጥሩ ልማት እንዲኖር እንዲቻል አስተዳደሩ የተስተካከለ መሆን አለበት። አስተዳደሩ የተስተካከለ ከሆነ የሃብት ብክነትን ይቆጣጠራል፣ የውሳኔ አሰጣጡም ዲሞክራሲያዊ ይሆናል። የውሳኔ አሰጣጡም ዲሞክራሲያዊ ይሆናል ስለ ስለ ጦርነትና ሰላም በሚነሳበት ወቅት ዲሞክራሲያዊ በሆነ መንገድ መወሰን አለበት። ለአገር መከላከያ ስለሚመደብ በጀት በሚነሳበት ወቅት በሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ዲሞክራሲያዊ በሆነ መንገድ በመወያየት ሊወሰን ይገባል። ይህን ማለቱ ነው። ይህ ሲሆን በአንድ በኩል ኃላፊነትና ተጠያቂነትን ያስተካክላል፣ በሌላ በኩል አስቀድሜ ያልኳቸውን ጥቅሞች ማስጠበቅ ይቻላል። ይህ ማለት የአገር መከላከያ ኃይል በዘላቂ የአገር መሠረታዊ ስትራቴጂያዊ ጥሞች ላይ እንዲያስብና በዛ ላይ እንዲዘጋጅ ያስቻለዋል። በጊዜው በስልጣን ላይ በተቀመጠ መንግስት ከሚደረስበት ጫና ይላቀቃል።

ሌሎች የተነሱ ጥያቄዎች አሉ። ለምሳሌ በአገር መከላከያ ዓለም አቀፋዊ ሕግጋት ያላቸው ተፅዕኖ ምንድነው ላይ የሚል ተነስቷል። በአገር መከላከያ ግንባር ላይ መጠነኛ ተፅዕኖ ይኖራቸዋል። ከዛ በላይ ግን የአገር ደህንነትን በማስጠበቅ ላይ፣ ዲሞክራሲያዊና ሰብአዊ መብቶች እንዲጠበቁ በማድረግ ላይ፣ ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ዕድገት እንዲመጡ በማድረግ ላይ መንግስታት ተቀባይነት ያለው ጠባይና ባህሪ እንዲኖራቸው በማድረግ ላይ

ከፍተኛ ተፅዕኖ አላቸው። እነዚህ ተፅዕኖዎች ደግሞ በአገር ውስጥ ሊነሱ የሚችሉ የግጭት ምንጮችን ጸርቃሉ። እኔ ደህንነትና የኢኮኖሚያዊ ዕድገትን አንድ ላይ እያየሁ ያለሁት። ደህንነት ከመከላከያ ጋር ብቻ የሚገናኝ አይደለም። ስለዚህ በአገር ውስጥ ሊነሱ የሚችሉ የፀጥታ ችግሮችን የሚፈቱ አቅጣጫዎች ከሰው ደህንነት (Human Security) አስተሳሰብ እና በአለም ዓቀፍ ደረጃ ተቀባይነት ጸጧቸው ከመጡ ሕግጋት ጋር የተያያዙ ናቸው። እነዚህን እየተቀበሉ መሄድ በአገር ውስጥ ሊነሱ የሚችሉትን የደህንነት ችግሮችን ያቃልላል።

ሌላው የውሃ ሃብትን መነሻ በማድረግ የቀረበ ጥያቄ አለ የአገር መከላከያን በመገንባት እንዴት ግብታል የሚል። እኔ ለመጥቀስ የሞከርኩት የአገር ደህንነት ከማስጠበቅ አንጻር የአገር መከላከያ ኃይል አንድ አካል ነው። ዲፕሎማሲያዊ እንቅስቃሴ ሌላ መንገድ ነው። ከሌሎች ተመሳሳይ ጥቅም ካላቸው አገሮች ጋር ግንኙነት ፈጥሮ ጥቅማቸውን በጋራ ሆነው እንዲያስጠብቁ የማድረግ ጉዳይ ግልጽ ስሜት እንቅስቃሴ አካል ነው። መንግስታት ለምሳሌ እንደአባይ ወንዝ የውሃ ሃብት አጠቃቀም ላይ የሚነሱ ጉዳዮችን በመከላከያ ግብታል ብቻ ይፈታል የሚል እምነት የለኝም፤ በዲፕሎማሲ እንቅስቃሴም ብቻ ይፈታል የሚል ግምት የለኝም፤ የሁለቱም ጥምር ውጤት ነው ብዬ ነው የማስበው።

ሌላው የተነሳው የመከላከያ ግብታል ግብታል እንዲሆን ከተፈለገ ጠላት ሊሆን ከሚችል ወገን (Potential treat) ፉር ግብጽ። ግብጽ የመከላከያ ኃይል ግንባታ ፋክክር ግብጽ ጸሰግብል ማህል ዓጻቁ አስነስቷል። ትክክል ነው ግብጽ የሚገባታ ፋክክር በፊት ነበር። አሁን ግን የአለም አቀፍ ሕግጋትና ተቋማት በተወሰነ ግብጽ እያስቀረው ነው። ለምሳሌ ግብጽ ራሽያ ግብጽ ነው በሎ ካሰበ ወደ ናቶ ነው የሚጠጋው እንጂ ብቻዬን የጦር መሣሪያ ገንብቼ ራሽያን እከላከላለሁ ብሎ ሊያስብ አይችልም። እዚህ ላይ ለማለት የፈለኩት በአንድ በኩል አለም

አቀፋዊ ሕግጋትና ተቋማት የመንግስታትን ባህርይ ያስተካክሉ። በሌላ በኩል የአገሪቱ ሃብት የሚወሰነው ነው። የፈለጉትን ቢንጠራሩ የትም ሊደርሱ አይችሉም። ለምሳሌ ኤርትራ የፈለገ ቢንጠራራ ከኢትዮጵያ ጋር የሚመጣጠን ወታደራዊ አቅም እንገባለሁ ብሎ ሊያስብ አይችልም።

በከሞዶር መስፍን በነጋ የተሰጠ ተፈ ማሪ ማብራሪያ

ብቃት ያለው የመከላከያ ግንባታ አስተሳሰብ በተነጻጻሪ ወገንም ተመሳሳይ አመለካከት ስለሚኖር አገሮች የመከላከያ ግንባር ግብጽ እንዲገቡ አያደርጋቸውም ብሎ ተብሎ ለቀረበ ዓጻቁ በተለፈ መልኩ መልስ ለመስጠት ፈልጌ ነው። የጦር ኃይል ግንባታ ፋክክር ውስጥ ሊገባ የሚችለው ዲሞክራሲያዊ አሠራር ከሌለ፣ የፖሊሲ ቀረጻ ሂደቱ አሳታፊና ግልፅ ካልሆነ፣ የመንግስት አስተዳደሩ የደህንነት ስጋቶችን እንደግል ሲወስዳቸው ወዘተ ሲኖር ነው። አስቀድሞ ለ/ጄ ገብረጸድቃን ገ/ተንሣኤ እንዳሉት ጥሩ የመንግስት አስተዳደር (Good Governance) ላይ መሠረት ያደረገ የመከላከያ ደህንነት አስተዳደር ካለ፣ የፖሊሲ ቀረጻው አሳታፊ፣ ግልፅነትና ተጠያቂነት የተላበሰ ከሆነ ወደ ውድድር የመግባት ስጋትን ይቀንሳል። ምክንያቱም በዚህ መልክ የተደራጀ የመከላከያና የደህንነት ፖሊሲ ግልፅነት ስለሚላበስ በግብጽ ወገን ላይ አላማችን በቀላሉ ሊረዳ ስለሚችል ነው። እንደውም አንዳንድ አገሮች የመከላከያ ፖሊሲያቸውን በቁብሳይት ላይ ያስቀምጣሉ። ይህ የሚያደርጉት ፖሊሲያቸው በትክክል እንዲታወቅ በማድረግ ሌሎች አገሮች እንዲረዱቸው ለማድረግ ነው።

በመጨረሻ የዕለቱ የውይይት መሪ ዶ/ር ጌትነት አለሙ ዋና ተናጋሪውንና አስተያየት ሰጪዎችን እንደዚሁም ተሳታፊዎችን በማመስገን የዕለቱን ውይይት ጠቅሞታል።

Vision

“To become the premier Economic Association in Africa renowned for its excellence in membership services and economic policy research”

Mission

“To represent the professional interests of our members, advance the discipline of Economics and contribute to the development of the Ethiopian Economy”

Organizational Values

- ✓ **Professionalism**
- ✓ **Independence**
- ✓ **Credibility**
- ✓ **Integrity**
- ✓ **Teamwork**
- ✓ **Inspiring leadership**
- ✓ **Accountability and transparency**

To all members of the Ethiopian Economics Association
(EEA)

The Association uses electronic media to communicate with its members. However, communication gap has been observed between the Association and some of its members. This may be due to the fact that some members may not inform the secretariat of the Association when they change their email addresses and some times the secretariat may misspell email addresses of the members.

This is therefore, to request you if you do not have any communication with the secretariat of the Association at least in the past three months, please send your full name with your valid email address at eea@ethionet.et. Moreover, if you notice any of your colleagues , classmates or friends have not had communication with the secretariat, it is our pleasure to receive from you their full name and email addresses.

We thank you for your cooperation,

Sincerely,

EEA Secretariat